

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri poš. ček zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842; Praha číslo
78.180; Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročniška znaša mesečno 25.— Din,
za inozemstvo 40.— Din.

Uredništvo:
Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje: Kocenova ul. 3. Telefon št. 190.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

Kmetska vstaja v Rusiji

Boji čet GPU ob litvanski meji s kmeti, ki nočejo
oddati žita — Tudi v južni Rusiji se vrše boji z upor-
niki proti sovjetskemu režimu

London, 28. novembra. g. »Daily Mail« objavlja poročilo svojega poro-
čevalca iz Rige, da je bil zadnji vlak.
ki je ponoči prispel iz Moskve v Rigo,
popolnoma prestreljen od krogelj. Vlak
je moral med Molenskomo in litvansko
mejo voziti skozi ozemlje, kjer se kmet-
je brezupno upirajo četam GPU. Stro-
jevodja in vlakovodja sta bila tako pre-
strašena, da nista mogla odgovoriti na
stavljena vprašanja. Potniki pripovedu-
jejo, da so bili zaradi močnega streljanja
prisiljeni ležati na tleh vagonov, da se
rešijo pred krogli. Skoraj vse čipe
vlakova so bile razbite. Obmejna straža
na rusko-litvanski meji je sporočila ob-
lastem v Rigi, da se je nedaleč od meje

v zadnjih dneh vršila ljuta borba. Na
tem ozemlju se branijo kmetje izročiti
članom GPU žito, ki ga rekvirirajo.
Člani GPU se poslužujejo pri tem na-
silstev, zaradi česar je prišlo do ljute
borbe.

Bukarešta, 28. novembra. g. Listi ob-
javljajo iz Kišineva senzacionalno vest,
da je v nekaterih delih južne Rusije iz-
bruhnila revolucija. Iz okolice sovjetsko-
ruskega mesta Ovidopolja se čuje
streljanje s topovi. Z meje je mogoče
opaziti požare. Dominirajo, da je v teh
krajih izbruhnila protirevolucija. Ru-
munske oblasti so ob Onjestru podvo-
ile svoje straže, da bodo lahko ener-
gično nastopile proti beguncem.

Opozicija proti Stalinu

Stalinov absolutizem vzbuja odpor med najvernejšimi
pristaši komunizma — Skrivnost zadnjih dogodkov v
Moskvi

Varšava, 28. novembra. d. Odlična ose-
bnost, ki je pravkar dospela iz Moskve, je
opisala tamonjši položaj takole:

Potek dogodkov v sovjetski Rusiji je za-
interesiral ves svet, ki nestrpljivo prič-
kuje gotovejših vesti o tamonjših dogo-
kih. Po dosedanjih izkušnjah bo morala
evropska javnost še dolgo čakati, preden
bo zvedela resnico o dogodkih, ki so se
odigrali poslednje čase v Rusiji. Način
vladanja omogoča sovjetskemu močemu,
da rešujejo medsebojne spore z izključit-
vijo javne kontrole in dovoljujejo objav-
ljati samo onih vesti, ki jim ugaajajo. Loče-
nost teh krogov od javnega življenja je za-
dne čase tako popolna, da bi se mogli v
Kremlju izvršiti največji državni prevrati,
ne da bi se pri tem v moskovski javnosti
kaj sanjalo o tem. Ta zve o sličnih dogo-
kih šele potem, ko so se odigrali in ka-
dar smatrajo vladajoči krogi to za potreb-
no.

Nobena tajnost ni, da vladajo med so-
vjetskimi močmi velike difference pri pre-
soji metod, s katerimi poskušajo Stalin
izvesti Leninovo oporoko. Stalin odločno od-
klanja vsako kritiko, zahteva absolutno za-
upanje in brezobzirno izobči iz komunistič-
nih vrst vsakogar, kdor mu ni slepo poko-
ren. Na vsa važnejša mesta je postavil sa-
mo svoje zaupnike ter je postal že neome-
jeni diktator sovjetske Rusije. Zato je zbu-
dil proti sebi mnogo sovraštva in gotovo
danes ni v sovjetski Rusiji človeka, ki bi
bil bolj osovraženi kakor Stalin. Ne sovra-
žijo ga samo nasprotniki komunističnega
režima, temveč tudi mnogi stari in preiz-
kušeni komunisti, ki so delali več let skup-
no s pokojnim Leninom. Med temi stari
komunisti je mnogo Rusov, ki imajo še ve-

dno ozke stike z narodom ter vidijo, kol-
iko mora prpiti radi nepremišljenih in eu-
stranskih Stalinovih odredb.

Zato je povsem mogoče, da je bila v Mo-
skvi organizirana zarota, ki je hotela od-
staviti Stalina, tem bolj, ker ima mnogo
neprijateljev celo med svojimi najbližjimi
tovarši. Ni tudi izključeno, da so izšle ve-
sti o zaroti proti Stalinu iz najbližje okoli-
ce kremelskega diktatorja, ki je hotel na
ta način pred časom nastopiti proti ose-
bnim neprijateljem. Namisljene zarote so v
sovjetski Rusiji zelo pogost pojav in jih
navdno odkrivajo zaupniki GPU v trenut-
kih, ki jih smatrajo vladajoči krogi kot
povoljne za odstranitev uglednih in neza-
dovolnih krogov.

Spricho tega je zelo verjetno, da so se
poslednje dni odigrali poseben dogodek v
Kremlju, o čemer resničnem poteku pa bo
mogoče doznati točne vesti šele tedaj, ko
se bo Stalinu zdelo to primerno.

Riga, 28. novembra. d. Stalin je izjavil
v razgovoru, ki ga je imel z inozemskimi
novinarji, da je kovačnica protisovjetskih
mistifikacij časopisje v Rigi. V zvezi s tem
ugotavljajo listi v Rigi, da so poslednje ča-
se objavili dokaj manj senzacionalnih vesti
iz sovjetske Rusije kakor listi v Berlinu.
Pariz in Londonu. Brzojavna zveza med
Moskvo in Rigo je do zadnjega časa vedno
točno funkcionirala. V poslednjih dneh, ko
so se razširile vesti o revoluciji v Rusiji,
pa so bile nenadoma prekinjene vse brzo-
javne in telefonske zveze med Rigo in
Moskvo. Pošta iz sovjetske Rusije še ved-
no ne prihaja. Vlak, ki je prispel iz Moskve
v Rigo, 28. novembra, ni imel niti enega
poštnega zavojca, čeprav je bila prej pošta
vedno obilna.

Dr. Luther o nemškem gospodarstvu

Predsednik nemške državne banke izjavlja, da more samo redno pla-
čevanje reparacij zbuditi zaupanje inozemstva v Nemčiji ter ji omo-
gočiti inozemska posojila za finančno sanacijo

Berlin, 28. novembra. d. Na običnem
zboru državne zveze nemških industrij-
cev je imel predsednik nemške državne
banke dr. Luther daljši govor, v katerem
je izjavil med drugim:

Ako se kdo dvomi nad sigurnostjo nem-
ške valute, potem se je moral prepričati po
vseh krizah, ki jih je že prestalo poslednje
čase nemško gospodarstvo, da je tečaj
marke siguran. Nevarnost za nemško va-
luto ne obstoji v krizi gospodarstva, tem-
več v nepremišljenih izjavah in delih raz-
nih politikov, ki nimajo pravega pojma o
kreditnih operacijah, katere je izvršila po-
slednje čase nemška vlada. Nemško gos-
podarstvo in njegovi zastopniki morajo že-
leti samo to, da se bo dr. Brüningova vla-
da čimprej posrežila spraviti pod streho

sanacijski načrt za državne finance, izve-
sti gospodarski program ter pričeti z in-
vesticijskimi deli, s katerimi bo edino mo-
goče omiliti strašno brezposelnost. Nemčija
potrebuje danes notranji mir in je vsa
ka politična nepremišljena akcija zanjo la-
ko usodepolna. Po desetih letih težkih pre-
izkušenj ne more nemško gospodarstvo več
mirne duše prenesti najrazličnejših politi-
čnih eksperimentov, s katerimi se hočejo pro-
ducirati nekateri politiki.

Nemčija mora pokazati dobro voljo pri
plačevanju reparacij, ker more samo pod
tem pogojem pričakovati, da bodo njeni
upniki omogočili plasiranje nemških proiz-
vodov na tujih trgih in obenem dovolili
tudi dolgoročno inozemska posojila, brez
katerih je finančna sanacija nemogoča.

Pretep v berlinskem občinskem svetu

Komunistični občinski svetniki s policijo odstranjeni iz seje dvorane
Narodni socialisti v obrambi komunistov

Berlin, 28. nov. d. Na seji berlinskega
občinskega sveta je prišlo do tako burnih
prizorov, kakršnih že dolgo ne pomnijo. Na
galeriji se je namreč zbralo nad sto komu-
nistov, ki so z neprestanimi mediklji motili
potek seje. Zato je mestna uprava ukazala
izprazniti galerijo, kar je razburilo komu-
nistične občinske svetnike, da so pričeli na
vse pretege razbijati in kričati. Predsednik
magistrata je izključil od seje komuniste
Wesnewskega in ga pozval, naj zapusti
dvorano. Wesnewski pa se ni hotel odzva-
ti pozivu ter je obsedel na svojem mestu.
Zato je predsednik prekinil sejo in pozval
v dvorano na pomoč državno policijo, ki je
prikorakala v gumijskimi in obkolila upo-
nega Wesnewskega, ki se je še nekoliko
časa bral, nato pa se med glasnimi prote-
sti vdal in odšel v spremstvu policijskih
stražnikov iz dvorane.

Komaj je Wesnewski zapustil dvorano,
so pričeli ostali komunisti nove izgrede, ki
so se stopnjevali z vsakim hipom tako, da
ni preostalo predsedniku drugega kakor
vprašanje na zbornico, dali hoče odobriti
izključitev vsega komunističnega kluba. Na
vprašanje so pritrdili zastopniki socialistov
in vseh meščanskih strank. Po tem glas-

vanju je predsednik znova prekinil sejo ter
policajci na pomoč policijo, ki je vseh 50
komunističnih občinskih svetnikov pometala
iz dvorane. Pri tem se je razvil med poli-
cijo in komunističnimi občinskimi svetniki
pretep, v katerem so morali policijski straž-
niki krotiti razjarjene komunistične očete z
gumijskimi. Nekateri komunisti so bili tako
borbeni, da so si v metežu popolnoma raz-
trgali obleko.

Po tem spopadu so narodni socialisti pro-
testirali proti preganjanju komunistov in v
znak protesta zapustili občinsko dvorano.

Poplave v Parizu

Pariz, 28. novembra. Dasi reka Seine
od srede ni večko narasla, je bilo treba
vendar številne kraje v okolici Pariza iz-
prazniti. V jugovzhodnem delu mesta so
kleti, ki leže ob reki, prepravljene. V Sois-
su je nižje ležiči del mesta pod vodo.
Voda stoji pol metra visoko po cestah.
Notranje ministrstvo je dalo kot prvo po-
moč za prebivalstvo, ki je prizadeto zaradi
poplav, 100.000 frankov.

FAŠISTIČNI BALKANSKI NAČRTI

Odmevi rimskega obiska turškega zunanjega ministra — Nove vesti
o snovanju bloka bivših premagancev — Francozi so skeptični

Rim, 28. nov. M. Italijanski tisk se obšir-
no bavi s posetom turškega zunanjega mi-
nistra Ruždi beja. »Giornale d'Italia« ozna-
čuje Ruždi beja za odličnega predstavnika
priateljske Turčije, ki uspešno sodeluje na
politiški sporazuma med Italijo in Turčijo.
Po njegovih zaslugi, pravi list, se je ta po-
litika uveljavila tudi v odnosih z drugimi
državami na bližnjem vzhodu.

Pariz, 28. novembra. M. Francoski tisk
docela mirno in hladnokrvno ocenjuje po-
set turškega zunanjega ministra v Rimu.
»Echo de Paris« opozarja, da gre Italiji
predvsem za efekt, s katerim si hoče na
znotraj očistiti pozicijo sedanjih italijanskih
režim. Lahko pa se reče, da bo imela Italija
v zunanjem svetu s to svojo akcijo zelo
malo uspeha. Če bi res prišlo do zveze med
fašistično Italijo in sovjetsko Rusijo, bi la-
hko to izzvalo resne motnje v Evropi. Zdi pa
se, da si skuša Italija pojačati svojo dokaj
oslabljeno pozicijo v mednarodnem svetu z
zbiranjem premagancev iz svetovne vojne.
Revizija mirovnih pogojev jim je sicer skup-
na zadeva, toda končni cilji so tako razli-
ni, da je trajno sodelovanje med temi drža-
vami zelo malo verjetno, a za Italijo samo
naravnost pogubno. Kajti če pride sploh ka-
daj do revizije meja, bo tudi Italija med
onimi državami, ki bo morala dopustiti re-
vizijo meja v svojo škodo.

Tudi »Ere Nouvelle« piše, da dela Mus-
solini zelo nevarne poskuse. Fašistična po-
litika je vse prej kot miroljubna in nade-
lovanje v dosedanjim pravcu lahko dove-
de do težkih komplikacij. Politika Rima in
Moskve imata iste značilnosti, a naslednja
različne cilje. Motita pa se i Rim i Moskva.
ako računata s tem, da bodo velesile popu-
stile od svojega neomajnega stališča, da so
mirovne pogodbe in status quo v Evropi ne-
dotakljivi. Nihče ne verjame, da bi se Nem-

čija spuščala v take avanture in socialna
demokracija v Nemčiji je prožila še dovolj
dokazov, da je prežeta miroljubnost in da
stremi za resnično ureditvijo gospodarskega
in političnega sožitja med evropskimi na-
rodi.

Sofija, 28. novembra. Današnji sofijski
listi potrjujejo vesti, da prispe prve dni
meseca decembra na povratku iz Rima v
Angoro turški zunanji minister Ruždi bej
v Sofijo. Pri tej priliki bo imel pogajanja z
zunanjim ministrom Burovom glede skle-
nitve konvencije o pravni pomoči in o raz-
nih drugih vprašanjih. V Sofiji bo ostal dva
do tri dni. Sofijski listi odločno zanikajo
verzije, da je ta poset v zvezi z nedavnim
posetom Litvinova v Milanu in s snovanjem
sovjetsko-italijansko-nemškega bloka, kate-
remu bi se pridružila tudi Bolgarija. Iz So-
fije bo Ruždi bej odpotoval v Grčijo.

Angleška sodba

London, 28. nov. g. Poročevalec »Times«
javlja iz Rima, da predstavlja poset
turškega zunanjega ministra Ruždi beja
početek nove politične dobe in da gre
brezdvomno za poset, ki zasleduje gotove
cilje, in ne za poset iz gole vljudnosti. Za
balkansko politiko in za italijansko politi-
ko na bližnjem vzhodu je poset Ruždi beja
brezdvomno največje važnosti.

Zanimiv komentar dunajskega lista

Berlin, 28. nov. d. Dopisnik »Neue Freie
Presse«, ki se je sestal z nekim članom
berlinskega diplomatskega zbora, poroča,
da je bil Litvinov oficijelno povabljen v Mi-
lan in da so na milanskem sestanku raz-

pravljali posebno obširno o rusko-turških
in turško-italijanskih odnosih. V zvezi s
tem je obvestil Grandi Litvinova o posetu
turškega zunanjega ministra Tevlik Ruždi
beja in o naporih Italije, da bi organizirala
na Balkanu nekako drugo Malo antanto.
Namen italijanske politike na Balkanu je
predvsem delati proti francoskemu vplivu.

Litvinov v Berlinu

Berlin, 28. novembra g. Ruski komisar
za zunanje zadeve Litvinov, ki je večeraj
prispel v Berlin, bo najbrž še nocoj nada-
ljeval svoje potovanje v Moskvo. Po svo-
jem sestanku z italijanskim zunanjim mi-
nistrom Grandijem je Litvinov očividno
polagal važnost na to, da se v evropski
javnosti primerno diskutira tudi o njego-
vem berlinskem bivanju. Zato je takoj po
svojem prihodu v Berlin dal berlinskemu
zastopniku sovjetske agencije »Tas« inter-
vju o pripravljani razorožitveni konferen-
ci in o svojem bivanju v Milanu. V tej iz-
javi zagotavlja Litvinov na eni strani svo-
jo miroljubnost, na drugi strani pa očitno
priznava protifrancosko tendenco svoje po-
litike in jo utemeljuje z velikim senzacio-
nalnim procesom v Moskvi. Sicer pa so iz-
povedbe obtožbenec v moskovskem procesu
v berlinskih krogih vzbudile precejšnje
prenačenje, ker so njihove samoočtožbe
vendarle preveč očitne, da se ne bi opazila
politična demonstracija, ki jo predstavlja
ta proces. Tudi povečana zunanje-politična
aktivnost Litvinova se zasleduje v Moskvi
z nekakšnim negodovanjem. Nemško-ita-
lijansko-ruska zveza, za katero stremijo
gotovi desničarsko-radikalni krogi, bi bil
akt čiste pustolovske politike, ki sta jo
odločno odklonila i državni kancelar Brü-
ning i zunanji minister dr. Curtius.

Reforma socialnega zavarovanja

Mostar, 28. nov. n. Sinoči je prispel sem-
kaj minister socialne politike g. Preka.
Njegov prihod je bil popolnoma zaseben,
ga značaja in zato ni bilo nikakih oficijel-
nih sprejemov. Danes dopoldne je imel v
Hrvatski zadrugi konferenco s svojimi pri-
jatelji, opoldne pa se je vršilo skupno ko-
silo. V razgovoru z novinarji je minister
Preka poudaril, da se je na tej konferenci
informiral o željah in potrebah prebiva-
stva. Glede svojih resornih zadev je izja-
vil, da je definitivno sestavljen novi zakon
o socialnem zavarovanju delavcev in že
predložen ministrskemu svetu. Intenzivno
se dela tudi na končni sestavi zakonskega
načrta o izseljevanju in priseljevanju. Tudi
to važno vprašanje bo v najkrajšem času
stavljeno z dnevnega reda. Jutri odpotuje
iz Mostarja v Beograd.

Masarykova ulica v Zagrebu

Zagreb, 28. novembra. n. Danes se je vr-
šila seja zagrebskega mestnega zastopstva.
Na tej seji je bilo soglasno sklenjeno, da se
preimenuje dosedanja Marovska ulica v
Ulico prezidenta Masaryka. Z občinske seje
je bila ob viharjem navdušenju vseh na-
vzočih odposlana naslednja brzojavka:
»Smratom za svojo posebno srečo, da la-
hko predložim Vaši ekscelenci soglasen in
sportni sklep zastopstva svobodnega in
kraljevskega glavnega mesta Zagreba, spre-
jet na današnji seji, da se Marovska ulica,
ena najvažnejših ulic, imenuje po Vašem
častnem in slavnem imenu, da bi se s tem
činom manifestirala velika ljubezen in hva-
ležnost mesta Zagreba in vsega našega na-
roda do Vaše ekscelence za vse ono delo,
s katerim ste za večno zadolžili Jugoslavijo
in s tem vse slovanstvo. Živel T. G. Ma-
saryk, živel bratski češkoslovaški narod! —
Župan dr. Skuljič«

Pogreb Velje Vukičevića

Beograd, 28. nov. p. Ob udeležbi ožjih
članov rodbine in bližnjih prijateljev je
bil danes izvršen pogreb pokojnega Velje
Vukičevića. Po cerkvenem obredu so pre-
peljali krsto v največji tišini na pokopali-
šče, kjer so jo položili v grob brez vsake-
ga govora in drugih pogrebništvih svečanosti.

Ogromen seljaški zbor v Zagrebu

Zagreb, 28. novembra. AA. Jutrišnji
»Seljaški glas« poroča, da se je dozdaj pri-
javilo za veliko kmečko zborovanje v Za-
grebu 8. decembra 105.305 udeležencev. Ker
niso vračunjeni v to število udeleženci iz
Zagreba, okolice Zagreba in sreza Samo-
bora, se lahko reče, da bo prisostvovalo
zborovanju okoli 130.000 oseb. To bo naj-
bolj obiskano zborovanje od uedinjenja pa
do danes in se zaradi tega lahko imenuje
zgodovinsko. Sodelovalci bodo vsi kraji na-
še države. Zborovanje bodo posetili bratje
Slovenci in bratje Srbi iz Sumadije in osta-
le Srbije. Prišlo bo okoli 200 najboljših
srbskih gospodarjev, ki jih je pozval Kar-
lo Kovačević. Kakor je bilo že javljeno,
se bo vršilo zborovanje na Jelačičevem
trgu, ki bo po trditvah nekaterih mnogo
premajhen.

Zakon o bančnih zbornicah

Beograd, 28. novembra. d. Zakon o banč-
nih zbornicah je definitivno sestavljen ter
je bil že predložen v sankcijo. Dne 30. t.
m. se bo vršilo v prostorih beograjske
borze zborovanje združenja jugosloven-
skih bank, na katerem bo podano poročilo
o definitivni redakciji tega zakona.

Zaupnica Macdonaldovi vladi

London, 28. nov. g. V spodnji zbornici
je Baldwin predlagal nezaupnico konzer-
vativne stranke proti Macdonaldovi vladi,
ki je no njenem naziranju odgovorna za
neuspeh imperijalne gospodarske konferen-
ce. Baldwin je preničan o možnosti gos-
podarskega sodelovanja angleškega imperi-
ja in zastopa mnenje, da bi bilo mogoče
trgovino Anglije v glavnem dvigniti s po-
gajinjo z dominijoni. Gospodarsko sode-
lovanje v imperiju bi odprlo tudi možnost,
da bi izučeni delavci iz Anglije našli delo
v dominijonih.

Na snočnji seji je spodnja zbornica od-
klonila konzervativno nezaupnico vladi. Za
vlado je glasovalo 299 poslancev, proti pa
234.

London, 28. novembra. g. Pri glasovanju
o predlogu konzervativcev za nezaupnico
vladi, je prišlo do senzacionalnega in za
angleški parlament brezdvomno neobičajne-
ga incidenta. Bivši državni podtajnik za In-
dijo Winton je v debati izrekel pripombo,
ki so jo poslanci delavske stranke smatrali
kot razžalitev zakladnega kancelarja Sno-
dena. Nenadoma je stopil poslanec delavske
stranke Simons pred Wintonovo ter mu je
dal udarec s sveženjem aktov v obraz. Wi-
nton pa je ostal popolnoma hladen ter ni
reagirajl z nobeno besedo. Šele kasneje se
je Simons opravičil pri speakerju zbornice
ter izjavil, da je storil svoj čin v veliki raz-
burjenosti.

Moskovski proces

V Moskvi se vrši političen proces največjega obsega. Na zatožni klopi sedijo inženjerji ter gospodarski strokovnjaki, ki jim obtožba očita sabotažo, zaroto zoper obstoječi družabni in politični red ter zvezo z inozemstvom v svrhu zunanje intervencije proti boljševizmu.

Za ruske razmere same proces prav za prav ne pomeni novosti. Saj se v Rusiji pojavljajo slični akti ves čas, odkar je na vladi boljševiška stranka. Malodane brez prestanka se ponavljajo vesti o odkritjih sovjetske policije; obtoženci so nasprotniki režima, največ iz intelektualnih, največ ravno iz inženjskih krogov. Z osumljeni ter obtoženci opravijo včasih bolj na kratko, od časa do časa pa uprizorijo večji proces. Eden največjih med njimi je sedanjí, ki se odlikuje po tem, da se v njem zelo določno in zelo krepko obdolžujejo nekatere evropske države, posebno Francijo, sovranih vojnih naklepov zoper sovjetsko Rusijo, kar obeta celo diplomatske komplikacije. Zato je proces v toliki meri obrnil nase tudi pozornost inozemstva.

Obtoženi člani industrijske stranke so po veliki večini inženjerji ter gospodarski strokovnjaki. In to je brezdvomno najinteresantnejša stran znamenitega procesa.

Industrijski strokovnjak, vodilni tehnik, inženjer, to je dandanes najvažnejši faktor v Rusiji. Ne seveda po politični moči, saj to imajo neomejeno politiki sami, pač pa po gospodarski važnosti svoje družabne funkcije. Sovjetska Rusija se preobraža v gospodarskem pogledu tako temeljito, kakor danes gotovo nobena druga država na svetu. Vse to ogromno preobrazbo je nekaj popolnoma racionalnega in se vrši na osnovah, ki jih mora postavljati moderna tehnika. Vsa kolektivizacija in industrializacija Rusije se more vršiti samo po tehniških navodilih strokovnjakov; brez njih bi bili sedanjí gospodarski eksperimenti v sovjetski Rusiji nemogoči.

Ni čuda, da se čuti ta del ruskih intelektualcev za zelo važen element, najvažnejši za dejanski napredek v Rusiji. Ta stan je postal, pravijo poznavalci ruskih razmer, nekaj sličnega za sodobno sovjetsko državo, kakor oficirski in generalisti zbor za veliko francosko revolucijo v dobi najhujše stiske. Politiki zmagovite revolucije se niso razumeli na topove in bitke ter strategijo, kar je bilo tako strašno važno v dobi, ko so sovražne armade od vseh strani prodirale v Francijo in ogrožale že revolucijo samo. Takrat so se politiki morali naslanjati na oficirje in generale; od sposobnosti ter uspeha teh je bila zavis-

na usoda politikov, usoda Francije, seveda pa s tem tudi od njihove zanesljivosti in razpoložnosti za — sabotažo. Zato pa so morali politiki trajno nadzirati in kontrolirati vse dejanje in nehanje višjih oficirjev, in vsak pomembnejši komandant je imel ob sebi političnega komisarja za kontrolo. Marsikaka generalna glava je odtelala, ker so jo obdolžili sabotaže, skrivnega simpatiziranja s sovražnikom in temu primernega zlohotnega vojnega vodstva.

Slično je boljševiški politik dandanes navezan na sodelovanje tehničnih strokovnjakov. Sovjetska Rusija bide svoj eksistenci bolj ne na krvavih bojnih poljih, marveč v rudnikih in tvornicah, v velikih električnih centralah, v vaških kolektivih, prehranjevalnih organizacijah itd. itd. Politik sam se na tehnično stran vsega tega ne razume, ampak le na principijelno osnovo. Če pa mu tehnik, inženjer, ne bo pomagal, po najboljšem spoznanju in najboljši volji, nastane nevarnost, da bo politik izgubil bitko, da tudi svojih načelnih težev ne bo mogel ohraniti ter uveljaviti.

Tak je odnosaj med politiki in inženjerji v Rusiji in sprito tega je razumljivo oboje, na eni strani samozavest, tajna opozicija ter sabotaža onih inženjerjev, ki ne simpatizirajo z boljševizmom, a na drugi strani skrajna nezupnost političnega vodstva boljševiške stranke. Vse nadaljnje sledi samo od sebe, neprestane zarote in sabotaže tehniških strokovnjakov ter neprestano razkrivanje fabrikacij. Seveda je vnapredu opazovalcu nemogoče presojati, kdaj gre za resnično zaroto, kdaj pa samo za fantazijo boljševiške policije in za njene ostraševalne trike. Prav lahko pa si predstavljamo, da vidijo politiki čisto nevarnost celo večjo, nego je dejansko, in da v svojem strahu pred opasnimi možnostmi verjamejo že fašističnim kombinacijam, ki jih zagrešijo in s katerimi si oživljajo pogum bodiši emigranti v inozemstvu, ali domači boljševiški nasprotniki. Samo tako si moremo predstavljati, da so mogle nastati one fantazije o zapadnjaških intervencijah načrtih, ki jih nihče ne more jemati resno in ki jih tudi moskovski gospodje pač ne jemljejo tako dobesedno, a jih sedaj vendarle izrabljajo v propagandne namene.

Posledica procesa bo nedvomno tudi ta, da bodo boljševiki še intenzivneje pospeševali produkcijo mladih, novih inženjerjev, ki jih morajo po načrtu petletke izvežati univerze na vso moč na debelo. In če bo z njimi mogoče popolnoma nadomestiti nezanesljivi stari inženjski kader, je vendarle negotovo.

Naraščajoče nezadovoljstvo med fašisti

Fašistični listi pozivajo vlado, naj stopi nezadovoljstvom na prste, da se ne razpase splošno nezadovoljstvo

Rim, 28. novembra. M. Italijanski listi se v zadnji dobi vedno bolj odkrito bavijo z nezadovoljstvom, ki se pojavlja v fašistični stranki. Brat min'strskega predsednika Arnaldo Mussolini se peča s tem vprašanjem v svojem listu »Il Popolo d'Italia« ter priznava, da je nezadovoljstvo z obstoječim stanjem zelo veliko. Zavrača pa nezadovolje, češ da je treba upoštevati položaj države in režima, ki se mora boriti z velikim težkočami. Nezadovolježi so sicer še osamljeni, toda treba jim je takoj stopiti na prste, da se ne bo pojavila splošna negacija prizadevanja vlade.

Pisec se obenem zavzema za izpremembe v vodstvu fašistične stranke in poudarja zlasti potrebo zamenjave voditeljev v sindikalnih organizacijah. Češ da morajo priti na krmilo mlajši ljudje, ki bodo zanesli v organizacije več elastičnosti. Pisec se bavi tudi s korupcijo, ki jo je opažati v vseh panogah in poziva vlado, naj s korupcionisti brezobzirno obračuna. Tudi »Giornale d'Italia« posveča temu problemu poseben članek in svari pred izrabljanjem funkcij in položajev v fašistični stranki v sebične namene naglašajoč, da bo znala vlada z vsakim najstrožje obračunati.

Pred sestankom poljskega Sejma

Določitev kandidatov za predsednika Sejma in senata -- Opozicija se namerava odredi sodelovanju v vladnih odborih

Varšava, 28. novembra d. Po določbi poljske ustave se mora sestati k otvoritveni seji novo izvoljeni Sejem tretji tork po volitvah. Na podlagi tega bi se moral sestati Sejem 2. decembra, listi iz bližnje vlade pa napovedujejo, da se bo sestaj še 9. dec.

Blok maršala Pilsudskega že pripravlja program za parlamentarno delo v novem Seimu. Glavna voditelja vladnega tabora polkovnik Slavek in dr. Switalski sta imela že več daljših konferenc s predsednikom vlade maršalom Pilsudskim. Na teh konferencah je bilo sklenjeno, da bo predlagal vladni blok za bodočega sejmkega maršala dr. Switalskega, za predsednika senata pa bo najbrže izvoljen dosedanjí vojvoda v Vilni Raczkiewicz. V vladnih vrstah razpravljajo tudi o načinu, kako bi se ustvarili prijaznejši odnosi z opozicijo. Nekateri vladni poslanci predlagajo, naj bi bil vladni blok pri volitvah novega predsedstva Sejma čim bolj liberalen ter izvolil vanj tudi zastopnike opozicije, druga skupina pa vztraja zopet na stališču, naj se opozicija potisne popolnoma v ozadje in naj se ji ne prizna nobeno mesto v predsedstvu.

Poljska opozicija računa s tem, da vlada ne bo pustila v borbi proti njej. Nekateri voditelji opozicije izjavljajo že sedaj, da njihove skupine ne bodo sodelovale v komisijah niti v predsedstvu Sejma, čeprav bi bilo to mogoče, ker hočejo, da nusi za vse delo novoizvoljenega Sejma odgovornost vladna večina. Opozicija bo uporabljala taktiko opazovanja dogodkov ter posvetila vso pozornost, delu med narodom.

Demisija Pilsudskega

Varšava, 28. novembra. g. Usoda kabineta Pilsudskega je sedaj odložena. Na izredni seji ministrskega sveta pod njegovim predstvom je Pilsudski sporočil, da se je odločil demisionirati. Kot edini vzrok za ta korak je navedel, da mu njegovo zdravstveno stanje in preutrujenost ne dopuščata prevzeti tako delo, kakor ga zahteva mesto ministrskega predsednika. Maršal je že informiral predsednika republike o svojem odstopu in o bližnji demisiji celotnega kabineta. Predsednik republike je imenoval za novega ministrskega predsednika poslanca polkovnika Slaveka. Oficijelna demisija kabineta Pilsudskega bo predložena šele tedaj, ko bo polkovnik Slavek sestavil svojo novo vlado.

Poplave v Rumuniji

Bukarešta, 28. nov. E. Reka Samos v Erdelju je v zadnjih dneh tako narasla, da so v njenem področju nastale katastrofalne poplave. Poplavljenih je več vasi. Po dosedanjih vesteh je katastrofa zahtevala tudi že več človeških žrtev.

Znižanje plač italijanskim pristanškim delavcem

Rim, 28. novembra. A. A. Minister prometa je po posvetovanju z raznimi činitelji in zastopniki pristaniškega delavstva odredil, naj se prometnim in pristaniškim delavcem znižajo plače za 5 do 12 %.

Zopet atentat v Bolgariji

Sofija, 28. nov. A. A. Prošle noči okoli 12. ure so neznane osebe vrgle v stanovanje kmeta Stelona v vasi Grafica pri Custendilu peklenjski stroj. Peklenjski stroj je eksplodiral in ranil več stanovalcev. Na lice mesta je dospel sreski poglavar, da vodi preiskavo.

Znižanje poslabšanih dijet v Italiji

Rim, 28. novembra s. Na današnji seji zbornice je bilo sklenjeno, da se znižajo dijetne poslabšane za 12 %. V istem razmerju so bile znižane tudi plače funkcionarjev in osebja zbornice.

Pred demisijo Vaugoinove vlade

Dunaj, 28. nov. g. Pogajanja med zastopniki krščanskih socialcev in Schobrovega bloka so bila nočjo končana. Po današnjih dispozicijah bo Vaugoinova vlada jutri demisionirala. Bodoča vlada bo obstojala le iz zastopnikov krščanskih socialcev in Schobrovega bloka.

Heimatblock ne bo dobil zastopnika v kabinetu. Kot bodoči zvezni kancelar se imenujejo poslanci Heintl, Ramek in Ender. Pričakuje se, da se bo v tem osebnem vprašanju jutri dosegel sporazum. Ako bo Heintl postal zvezni kancelar, bo Schobrov blok dobil ministrstva trgovine, notranje zadeve in mesto podkancelarja. Največ upanja za mesto zveznega kancelarja ima, kakor se doznava, poslanec Heintl. Predsednika Narodnega sveta bodo dobili krščanski socialci. Zahtevno so cialnih demokratov, ki so najmočnejša stranka v Narodnem svetu, po mestu predsednika Narodnega sveta bo nova vladna koalicija odklonila.

Revizionistične demonstracije v Sofiji

Sofija, 28. nov. M. Snoči se je vršila v dvorani »Kovale« velika protestna skupščina proti neuilski mirovni pogodbi. Govorniki v ostro napadali sedanjo ureditev Evrope in zahtevali revizijo meja. Tudi v Sofianju so makedonski tujci hoteli izzvati revizionistično debato ter predlagali, naj se s predsedstvenega mesta odredi petminutni molk v znak protesta proti neuilski mirovni pogodbi. Ministrski predsednik je nastopil proti tej zahtevi naglašajoč, da živi Bolgarija v dobrih odnosih z vseh silami, ki bi gotovo smatralo to za nezaključen incident, kar bi lahko rodilo za Bolgarijo nevarne posledice.

Pred odločitvijo Brüningove vlade

Berlin, 28. nov. d. Včeraj so se vršili razgovori med nemskim ministrom za delo in zastopniki socialnodemokratske stranke o uvedbi pristojbine za bolniške liste in recepte. Socialisti so zahtevali brezplačno ukinjenje teh pristojbin. Po teh razgovorih je sprejel zastopnike socialistov državni kancelar dr. Brüning ter jih naprosil, naj do drevi sporoče, če bo socialnodemokratski klub pripravljen v državnem zboru glasovati za vladni finančni in gospodarski program. Ako bo odgovor socialistov negativen, potem se bo vršila še danes pozno v noč seja vlade, na kateri bo najbrže sklenila izvesti finančni program s pomočjo zaslihnih odredb.

Obsodba Bellonija in Bellottija

Rim, 28. nov. s. Agencija »Stefania« javlja: Milanska konfinajska komisija je obsodila bivšega fašističnega župana mesta Milana Bellonija zaradi znane korupcijske afeje na pet let izgona. Ista komisija je obsodila tudi bivšega ministrskega predsednika Bellottija zaradi njegovega protifašističnega delovanja na pet let izgona.

Obsodba dveh komunistov v Italiji

Rim, 28. novembra g. Izredni tribunal za zaščito države je dva mlada doktorja ekonomske vede Rossia Doria in Serenija obsodil na prisilno delo po 15 let. Obsojenca sta v Napolju ustanovila novo sekcijo komunistične stranke, ki je bila že pred leti od fašistične vlade razpuščena ter v Italiji prepovedana. Novi sekciji je pristopilo 40 delavcev. Zborovanja sekcije so se vršila izven mesta v vaseh v okolici Napolja. Na tem zborovanjih sta voditelja sporočala članom navodila komunistične centrale v Parizu.

Posledice potresa na Japonskem

Tokio, 28. novembra. d. Po zadnjih poročilih potres na polotoku Idsu ni povzročil v industrijskih obratih toliko škode, kakor so prvotno smatrali, ker so prizadeti kraji tega polotoka predvsem poljedelski. Stvarna škoda je bila posebno velika v pristanišču Sumitsutsu, nadalje v nekaterih tovarnah in železniškem predoru v Tani. Škoda, ki je nastala v tem predoru, še ni popolnoma ocenjena. Z zgradbo predora so pričeli že pred več leti in je doslej veljala 20 milijonov jenov. Strokovnjaki so mnenja, da je konstrukcija predora, ki je bil v središču potresnega gibanja, deloma pripomogla k olajšanju učinka potresa.

Pariz, 28. novembra. A. A. Po zadnjih uradnih podatkih je o priliki potresa na Japonskem našlo smrt 259 oseb, ranjenih pa je bilo 351 oseb. Popolnoma porušeni hiš je 5650, poškodovanih pa 2353.

Zopet potres v Albaniji

Rim, 28. nov. A. A. Albanijo je zadela nova potresna katastrofa. Potres je povzročil ogromno škodo. Podatkov o človeških žrtvah še ni.

Rim, 28. nov. A. A. Italijanska vlada je podarila albanskim oblastem 2000 šotorov in 250.000 lir za ponesrečence, ki so postali žrtve zadnjih potresov.

Katastrofalen potres v Čilu

Santiago de Chile, 28. novembra o. Včeraj zjutraj so zabeležili v mestu Coquimbo močne potresne sunki, ki so povzročili veliko škodo. Mnogo hiš se je porušilo. Uničen je bil ves okraj mesta. Na več krajih je izbruhnil požar. Število človeških žrtev ni znano.

Ameriško poslanstvo v Tirani

Tirana, 28. novembra. A. A. Danes je bilo na svečan način posvečeno novo poslopje ameriškega poslanstva. Tej svečanosti so prisostvovali kralj Zogu, člani vlade in ugledne osebnosti ameriške in albanske družbe. Ob tej priliki je imel govor naprej kralj Zogu, nato pa starešina diplomatskega zbora v Tirani angleški poslanik Hodson. Novo poslopje ameriškega poslanstva je prva moderna zgradba, ki jo je gradilo kako inozemsko poslanstvo v Tirani.

Povišanje italijanske carine na sladkor

Rim, 28. novembra. A. A. Uradni list objavlja dekret o povišanju carine na sladkor od 36 na 45 lir. Povišek velja do 31. oktobra 1937.

Kaj je rekel sloviti Taylor Barnum

??

??

Več o tem v jutrišnjem »Jutru«

Zagoneten zločin v Kosezah

V jami opuščene opekarne so našli na vodi plavajočo vrečo z umorjenim neznancem -- Tujec je brzkonen kak japonski krošnjar

Ljubljana, 28. novembra. V Kosezah se nahaja zunaj na prostem opuščena opekarna Stavbne družbe. Sredi jame, kjer so svoječasno kopali material za opeko, je globok vodnjak za odtekanje vode, takozvana ponikovalnica. Tam okrog so se zadnje dni igrali vaši otroci in so včeraj opazili v vodnjaku plavajočo vrečo, napolnjeno z neznano vsebino, za katero se pa niso nadalje brigali. Danes okrog opoldanskih ur pa so radozumni otroci začeli dregati s kolom v čudno vrečo ter jo obrnili. Nenadoma pa so prestrašeni kriknili, zakaj iz vreče so mogle človeške noge.

Otroci so takoj pohiteli domov in javili staršem grozno najdbo, o čemer je nato nekdo obvestil ljubljansko policijo. Malo pred 2. uro je bila že policija na kraju zagonetne najdbe. Potegnili so vrečo, v kateri se je nahajal mrtvec z glavo naprej in spodaj pri nogah prevezan z žico, na suho in jo prerežali. Bilo je v njej truplo neznanega moškega, starega do 30 let. Dasi je bilo truplo že v zelo razpadlem stanju, se je vendar še dalo ugotoviti, da gre za moškega mongolskega tipa, za Japonca ali morda Kitajca. Obleden je bil mrtvec popolnoma

evropsko in sicer v navaden črn suknjič, ki ga je pa imel na sebi nataknenega tako, da se je nahajal njegov spodnji del na vrhu in zavil okrog glave ter prevezan z vrstico. Hlače je imel mrtvec karirate in črn telovnik, a obut je bil v rjave čevlje. Pokrivala niso našli pri njem nikakega.

Ko so preiskovali truplo natančneje, so odkrili, da ima mrtvec zadaj na glavi hudo rano in črepijo razbito, kar priča, da se je zgodil umor. Truplo je moralo ležati v vodi že več tednov in gre morda za kakega japonskega krošnjarja, ki so ob času velesejma prodajali po Ljubljani porcelanaste izdelke. Pri mrtvecu niso našli nikakih dokumentov in nikakega denarja. Vsi žepi v hlačah, suknjiču in telovniku so bili popolnoma prazni. Ker je domovina nesrečnega tujca tako daleč, je skoro izključeno, da se bo njegova identiteta kdaj ugotovila, četrudi bo srečno naključje morda odkrilo neznanega roparskega morilca, za katerim ni nikakega sledu. Očividno je izvršil zločin nekdo, ki je računal s tem, da ne bo tujca nihče pogrešal. Truplo nesrečnega Azijca so prepeljali v mrtvašnico v Dravljje. Policija preiskavo nadaljuje.

Dve železniški nesreči v Italiji

Milan, 28. nov. g. O novi železniški nesreči na progi Camerino-Caltello Raimondo se doznava naslednje podrobnosti: V bližini postaje San Paolo je skočil s tira voz električne železnice ter je treščil na cesto pod njo. Sprevednik je bil na mestu ubit, dve osebi sta bili težko ranjeni, več pa lahko. Na sporočilo o tej novni nesreči so iz Camerina takoj poslali pomožni vlak z materialom in rešilnim moštvom na kraj nesreče. Usoda pa je hotela, da je tudi ta pomožni vlak skočil s tira na istem mestu. Na pomožnem vlakcu je bilo večje število nameščenih cestnih železnice ter skupina prostovoljcev. Pri drugi nesreči so bile tri osebe ubite, 16 težko, več oseb pa lahko ranjenih. Vzrok te dvojne nesreče doslej še ni ugotovljen.

Proces v Moskvi

Moskva, 28. novembra s. Ker so obtoženci Fedotov, Otskin in inž. Sitnin pokazali kesanje zaradi svojih dejanj, je državni pravdnik predlagal, ne se zasliši cela vrsta novih prič, ki so bili v zvezi z obtoženci.

Nova revolucija v Peruju

Newyork, 28. nov. Po vesti »Associated Press« iz Arice so prispela tjakaj zvečer neoficijalna poročila iz Lime, da so izbruhnili v prestolnici Peruja resni nemiri. Po ulicah se vrše krvavi boji. V raznih mestnih delih streljajo s topovi. Položaj vlade je ogrožen. Več oseb je bilo po nalogu vlade usmrčenih.

Letalec Franco v Lizboni

Madrid, 28. novembra. A. A. Iz Lizbone poročajo, da je prispel v Coimbra letalski poveljnik major Franco v spremstvu nekoga prijatelja. Kakor znano, je major Franco pobegnil iz vojaških zaporov. Preko meje je prišel z avtomobilom.

Novi guverner Mandžurije

Nanking, 28. novembra. A. A. Uradno potrjujejo, da se je maršal Cangsiang odpovedal generalnemu guvernerstvu Mandžurije v korist svojemu vnuku Cangsiangu. Cangsiang bo prevzel upravo pokrajin, ki so severno Rumene reke.

Hmeljski trg

Zatec, 28. novembra h. Tendenca čvrsta, cene neizpremenjene 350 do 550 Kč.

Licitacija za dela nove ljubljanske carinarnice

Ljubljana, 28. novembra. V četrti dopoldne se je vršila v mestnem gradbenem uradu licitacija del za zgradbo nove ljubljanske carinarnice, ki bo, kakor smo že poročali, zgrajena na zemljišču med Dovozno in Vilharjevo cesto. Predvideni proračun za upravno carinsko poslopje, stanovanjsko kolonijo carinskih uradnikov in drugih objektov je znašal 9.139.129 Din, in sicer za zgradbo stanovanjske kolonije 4.538.179 Din, za upravno poslopje carinarnice 1.618.199 Din za carinska skladišča 2.280.837 Din ter za strazično finančne kontrole 682.913 Din. Licitacija se je vršila na ta način, da so licitirali popust na posamezne grupe. Popust je variral takole: Pri stanovanjski koloniji je znašal najmanjši popust 8,1 največji pa 21,7 odstotkov. Pri upravnem posloppu najmanjši 3,4, največji 19,6 odstotkov, pri carinskih skladiščih najmanjši 7,5, največji pa 21,1 in pri strazični finančne kontrole najmanjši popust 3,82, največji pa 19,4 odstotka.

Najboljši ponudnik je bila Stavbna družba, ki je ponudila gradnjo vseh objektov za 7.253.944 Din, dočim je bila najdražja ponudba 8.291.582 Din. Diferenca je torej znašala milijon Din. Mestni gradbeni urad bo ves elaborat o licitaciji poslal ministrstvu za zgradbe v Beogradu v revizijo in odobritev. Če bo vreme ugodno in če bo licitacija potrjena, bodo že v februarju začeli graditi nove carinske objekte.

Baklanov v ljubljanski operi

V do vrha napolnjeni operi smo snoči videli in slišali v vlogi Scarpia (Tosca) slavnega ruskega baritonista Georgija Baklanova. Njegov Scarpio je daleč prekosil vse Scarpie, kar smo jih po vojni videli na našem odru. Velik pevec, a še večji igralec je doživel pri nas pravcati triumf. Cavaradossija je pel g. Marij Simenc, Tosco g. Thierry-Kavčnikova. G. Baklanov je v Simencu in Thierryjevi imel družbo, katere se bo tudi on spominjal s spoštovanjem. Podrobno poročilo sledi. — č.

VREMENSKA NAPOVED

Dunajska vremenska napoved za soboto: Vedno bolj oblačno, možnost padavin, milo.

Žrebanje v drž. raz. loteriji

Zadnji (milijonski) razred

Za event. tiskovne napake ne prevzamemo odgovornosti.

Dne 26. novembra 1936 so bili izžrebani naslednji dobitki:

Din 2000.—	štev.: 27.752, 58.839, 73.787, 87.905, 96.886.
Din 500.—	štev.: 8008, 9758, 13.867, 13.898, 16.014, 16.099, 17.923, 17.949, 17.977, 17.994, 19.165, 27.704, 27.706, 27.791, 29.229, 29.261, 33.771, 34.154, 34.178, 35.351, 35.370, 35.383, 36.656, 36.675, 37.727, 37.763, 38.134, 38.506, 39.541, 39.557, 39.591, 44.147, 46.607, 46.635, 47.427, 47.490, 48.358, 48.368, 48.391, 49.479, 49.494, 56.015, 56.049, 56.094, 58.850, 58.854, 58.868, 59.545, 59.571, 66.448, 66.466, 67.506, 67.518, 67.542, 67.583, 68.735, 68.764, 69.153, 69.162, 69.414, 69.463, 69.490, 72.057, 73.753, 73.972, 73.981, 73.998, 75.051, 75.055, 75.056, 75.098, 75.119, 75.149, 76.611, 76.646, 76.651, 77.221, 77.239, 77.389, 78.055, 78.078, 82.466, 82.493, 84.165, 86.906, 86.911, 86.947, 86.975, 87.238, 87.240, 87.272, 87.974, 87.985, 89.103, 89.115, 89.139, 89.165, 96.606, 96.626, 96.628, 96.634, 96.653, 96.658, 96.661, 96.880, 96.890, 96.899, 98.123, 98.986, 98.996.

Včeraj, dne 28. novembra so bili izžrebani naslednji večji dobitki:

20.000 Din srečki št.: 36.612, 60.254;

10.000 Din srečki št.: 41.203, 54.177;

4.000 Din srečke št.: 11.608, 31.863, 32.847, 88.827, 89.394;

2.000 Din srečke št.: 2.184, 2.848, 12.141, 14.474, 17.219, 18.518,

18.852, 20.189, 25.334, 26.814, 30.389, 30.888, 35.253, 38.116, 39.960, 45.280, 46.174, 53.123, 57.370, 58.300, 62.297, 63.830, 68.317, 71.403, 75.038, 80.387, 81.869, 83.000, 83.974, 84.490, 85.051, 85.183, 86.687, 90.126, 93.466.

Naročilnice za srečke bomo priložili nedeljski številki »Jutrac«.

Izžrebane dobitke pričnemo izplačevati dne 15. decembra.

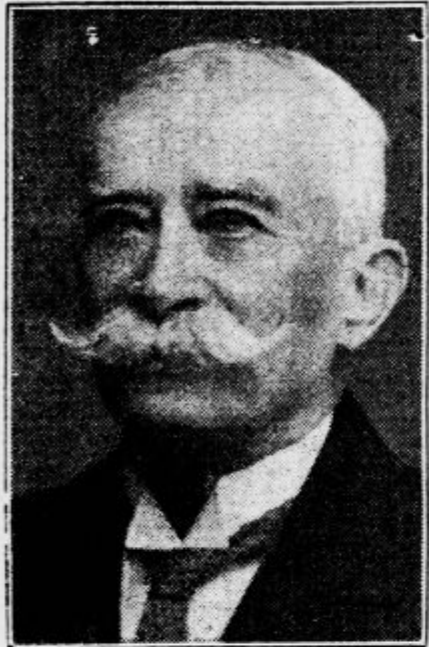
Zadružna hranilnica r. z. o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19

Naši kraji in ljudje

Adolfu Rohrmannu v spomin

Prav letos poteka trideseto leto, kar sem kot suplent prišel na gimnazij v Kranju in ondi med drugimi meščani spoznal mo- za šibke, visoke postav, kosatih brk in močnega glasu. Bil je to pokojni Adolf. Ko pa sva dognala, da sem z njegovo ženo ce- lo v daljšem sorodstvu, sva se tesneje spo- prijateljila. Postal sem kar domač v nje- govi hiši. In moji otroci so našli v Adolfu in ženi njegovi dve ljubeči naklonjeni du- ši, da imajo še sedaj najslajše spomine na oba.

Adolf Rohrmann je bil rojen na vinarod- ni Bučki poleg Rake na Dolenjskem iz čislane rodbine, ki je izvirala iz prijazne Dobrovske vasi. Njegov oče se je z Bučke preselil v Novo mesto in bil ondi vsled svojega originalnega šaljivega značaja med meščani obče poznan in priljubljen. V No- vem mestu je Adolf pri franciskanih dovr- šil gimnazijo in vstopil v službo pri pošti,

potem pa pri vladi. Postal je v Kranju okrajni tajnik in dolga leta vestno oprav- ljal svojo službo. Tam si je tudi iz stare meščanske rodbine Scarijeve izbral za za- konsko družico gospodično Berto, deklico izredno plemenitega srca. V najlepši slogi je živel z njo in z vso ljubeznijo vzgajal si- na edina Dolfeta. Ko mu je pred par leti smrt ugrabila ljubljeno ženo, ga je to sil- no potrla. Začel je hirati, zadela ga je ka- p. Zopet si je opomogel, a pred par tedni se je napad ponovil, pritisnila je zadnje dni še pljučnica, kateri je podlegel. Pokojnik je pred leti načeloval na novo ustanovljeni Podružnici Glasbene Maticе in bil tudi martiljev predsednik Društva za olepšava mesta Kranja in okolice in za privabitev tujcev.

Adolf je bil velik prijatelj narave in vnet lovec. Če je bil mogoč, je rad pohitel v bogata in zanimiva lovišča v romantični Kokrški dolini ali na strmih pobočjih pla- nin nad Tržičem. Veljal je med lovci za izvrstnega strelca. Z zelenjem in cvetjem si je okusno olepšal svoj dom in svoj vrt, na katerem sva tolikokrat z vso dušo uži- vala tisti čudoviti pogled v Savsko strugo, pa na Šmarjetno goro, na Loške hribe in v dalji na Triglav.

Od mladosti se je navdušenjem bavil s petjem in glasbo. Rad je posedal v družbi, v kateri so peli, in povzdignil svoj krepki, solani glas. Celó v komponiranju se je poskusil.

Svojo Dolenjsko je ljubil nad vse. S spoštovanjem je rad pripovedoval o svo- jih gimnazijskih učiteljih-franciskanih, zla- sti o znamenitem matematiku patru Ber- nardu Vovku. S svojimi sošolci je živel v stalni prijateljski zvezi. Do svojih dveh bratov — Jože je umrl kot notar v Ko- stanjci, Viljem, bivši referent za kmetijs- tvo in priznani strokovni pisatelj — je ohranil neskaljeno rodbinsko ljubezen. Posebno prijateljstvo ga je družilo z našim skladateljem p. Hugolinom Sattnerjem.

Adolfov dom je bil vedno na široko in gostoljubno odprt neštetim njegovim znan- cem in prijateljem. Adolf in blaga žena njegova sta z gosti delila vse, kar sta imela.

Adolf! Bil si dobrostrčen, iskren, gosto- ljuben, torej tip pritegnega Dolenjca. Pod- vinski trto ti je tekla zibelka, zadnje poču- vališče pa si našel na lepem polju Kranj- skem pod gorenjskimi planinami. Naj ti bo miren in sladki počitek v ljubi grudi do- mači ob strani žene tvoje, v družbi starih tvojih znancev, ki so že pred tabo odšli po poti, s katere povratka ni.

Makso Pirnat.

Nova razmejitev ob Muri

Dol. Lendava, 27. novembra

Ze dolga desetletja so se obmurske ob- čine potegovale za novo razmejitev ob Muri. »Jutro« je svoječasno o tej vevažni zadevi poročalo. Kakor znano, sega kat- območje medmurskih občin daleč čez Mu- ro na prekmursko stran. Od teh zemljišč imajo medmurske občine velikanske do- bodke od doklad na neposredne davke, a nasprotno nobenih stroškov. Naselbine na teh krajih so v breme naših občin, dasi pripadajo domovinsko k onim prek Mu- re. Tako stanje je za naše siromašne občine bilo skrajno krivično, zato so zahtevale že dolgo časa razmejitev na ta način, da se potegne meja po strugi reke Mure. Pri- zadeti sta zlasti občini Hotiza in Dolnja Bistrica. Kakor se čuje, je pristojno ob- lastvo tej prorojni načelno ugodilo in tako bi se uresničile srčne želje obmurskega ljudstva.

Pri tej zadevi pa dela ovire Mura, ki čisto rada menja strugo. Vzdržuje se mi- sljenje, da bi se razmejitev dejansko izvr- šila šele, ko bo regulirana Mura. Ker pa je Mura najbolj opasna baš pri omenjenih dveh občinah, je nujna potreba, da se za najbolj opasnih mestih izvrši delna regu- lacija v najkrajšem času. Struga Mure bo šla po črti, ki dejansko loči pravo posest občanov naših in medmurskih občin, zato naj bi se po želji ljudstva z delom na raz- mejitvenju takoj pričelo. Z novo razmejiti- vijo se bodo na mah rešila vsa pereča go- spodarska, občinska, šolska in celo cer- kvena vprašanja, ki so bila vedno kamen spodbite in težkih konfliktov. Naše ob- murske občine bodo za pravično rešitev te važne zadeve ohranile največjo hvala- znoet do pristojnih činiteljev in oblasti.

Naš novi parnik »Princ Andrej«

Dubrovačka parobrodarska plovdba, ki praznuje letos pedsesletnico obstoja, je pridobila za jugoslovensko pomorstvo nov velik uspeh. Njeni veliki trgovski preko- oceanski parniki »Federico Glavič«, »Niko- la Pašić« in »Sveti Vlaho« so dobili novega imponentnega tovariša, krščenega na ime »Princ Andrej«, ki je bil te dni v chardiff- skem pristanišču na Angleškem spušen v morje.

Od angleške obale je novi prekoceanski parnik krenil proti Rio de Janeiru, nadalje- val bo svojo prvo vožnjo proti Rosariu v Argentini, odkoder se bo povrnil v Anglijo in odtoz prispel v Dubrovnik, kjer se bo svečano izvršil krst. »Princ Andrej« nosi 3400 ton in je pri potizkušnih vožnjah do- segel brzino 14 morskih milj na uro. Zgra- jen je po najmodernejših načelih. Ko je bil spušen v morje, so angleški listi zabeležili, da spada v vrsto najboljših trgovskih pa- rnikov, ki so bili zadnje čase zgrajeni v Angliji. »Princ Andrej« je 22. edinica dolge in obalne plovitve dubrovačke parobrodne družbe.

Velikodušen dar nesrečni družini

Rogaška Slatina, 28. nov.

Ko je pred nekaj dnevi prineslo »Jutro« pretresljiv članek o velikanski nesreči, ki je zadela rodbino Debelakovo na Rodnah pri Rogški Slatini s tem, da ji je požar uničil vse živeže in povrh zahteval še naj- hužji žrtve, očeta sedmerih otrok, ki je na- šel strašno smrt v plamenih, se je našla dobrotljiva duša, ki je z velikodušnim da- rom priskočila nesrečnikom na pomoč. Ker je dobrotnica neimenovana, naj mi ured- ništvo dovoli, da priobčim njeno pismo, ki se v prepisu glasu:

Velečeni gospod doktor!

Danes sem v »Jutru« brala o grozni ne- sreči, ki je zadela ubogo družino s sedmimi otroci. Smiliijo se mi sirote, rada bi jim malo pomagala zato pošiljam 1000 Din.

Vaš cenjeni naslov sem zvedela v ured- ništvu in vem, da bo to darilo prišlo v prave roke.

Z odličnim spoštovanjem

N. N.

Ljubljana, 21. novembra 1930.

Naj bo na tem mestu izražena prisrčna hvala velikodušni ljubljanski dobrotnici, koje ime mi ni znano. Istotako iskrena hvala g. Avgustu Lovrenčiču, portirju ho- tela Union v Celju, ki je daroval 100 Din za nesrečno družino Debelakovo. Ako se še najdejo usmiljena srca s kakoršnimikoli da- rilili, sem rad pripravljen izročiti jih ome- njeni družini.

Dr. F. Kolterer, Rogška Slatina.

Hitite in ogledite si še Vi, kar hvai- že vsa Ljubljana. — Najnovejšo filmsko opereto

Pesmi je konec

V glavnih vlogah:

WILLY FORST
LANE HAID
ERNST VEREBES
MARICA LJUBEJEVA

Samo še danes! Samo še danes!

Predstave ob 4., 7. in 9. uri zvečer

Tel. 2124 ELITNI KINO MATICA

Krasni jesenski dnevi na Gorenjskem

Kamna gorica, proti koncu novembra. Prvo nevarno vremensko dobo smo pre- stali srečno. Mlaj po sv. Martinu je gro- zil, kakor vsako leto, ali ostalo je samo pri grozljah. Dočim druga leta v tej do- bi navadno zapade sneg, ki leži do sv. Mi- klavža in ob Miklavževih odjugi povzroča le nekaj povodnj, je letos v dolini le ma- lo deževalo, vrhove gora pa je pobelil zimski dih. Kako močna odjuga je bila ob zadnjem mlaju, priča dejstvo, da so pri- ležli iz svojih podzemeljskih skrin ališč čr- nožolti močerad.

In ko se je zopet zjasnilo, je nastopilo najlepše, prav pomladansko vreme. Ko solnce razpti srebno slano, zavčrče po osušeli travi poskočne kobilice prav tako, kakor sredi poletja. Pa tudi drugega mr- česja je še mnogo videti. Po ilovnatih po- tih brečice brzci, med listjem korakajo krešiči in tudi travnice so še žive.

Prav tako živa kakor favna pa je tudi flora. Jesen in pomlad sta se združili. V prisojnih rebrih so se, menda po dolgih letih, zopet pozdravile rdeče ciklame in korčki, hčerke poletja in jeseni in zgod- njepomladanskih svetlomodri jaternik ali nečice, kakor imenujejo Gorenjci to ljub- ko cvetlico. Med suhobilo travo žalujejo košaraste, vijolično rdeče snežinke, to so zadnje cvetlice, ki jih zabiljejo šele sne- žene zvezdice in pa bradati encijan. V nji- hovi bližini pa brne zlate trobentice ka- kor navadno v marcu. Kakor vsako leto ob tem času, se je zbudil tudi teloh, ki že tu pa tam kaj prevzetno odpre svoje dru- gače polnično poplje.

Prav lepi so izprehodi po gozdovih, kjer je tudi vse bolj živahno, kakor je bilo prejšnja leta, ko so vso divjad uničili. Za- ščitla naše najlepše in najljubše živali se že povsod občuti. Drugeče vse preplase- srne so postale mnogo bolj zaupne ka- kor v prejšnjih letih, ko so jih sieherni dan preganjali lovski psi in streljal ter ob- streljevali lovci. Kdor ima količjak ljube- zen do prirode, je vesel, ako zapazi divjad, ki ga radovedno motri s svojim tako iz-

redno živim pogledom.

Da bi ostala ta zaščita za vedno, koliko več bi bila vredna lovišča in prijetejši bi bili naši izprehodi! Tako pa preté takoz- vani lovci, ki kaj radi poudarjajo ljube- zen do prirode in divjadi, da bodo zaradi visokih zakupnin, ki so si jih prostovoljno naprtili, uničili snrjad.

Ob popoldanskih urah, ko solnce najbolj greje, pa se sliši kaj pogosto gozdnega je- reba, pevajočega ljubki cicirici. Ugodno vreme pa imajo tudi gamzi, ki se baš se- daj ženijo po naših planinah.

Upajmo, da so se, kakor že večkrat, tu- di letos zmotili vremenski preroki prero- kujoči hudo zimo po dobrih zimskih ko- zuških lisic, ki so jih letos rjavke že zgo- daj oblekle, in po zaspanosti šivanker- jev jezev, ki so se letos zgodaj zarili in zakopali v listje.

Razstava Strahlove zbirke v Ljubljani

Ze skoraj 14 dni so v Narodni galeriji razstavljene umetnine, ki so prišle v last galerije in muzeja iz zapuščine Karla vite- za Strahla, pa si teh za našo umetnostno in kulturno zgodovino prevažnih starin še vedno ni ogledala velika večina naše in- teligence.

S slikami in starinsko hišno opravo je napolnjena vsa velika dvorana NG in vendar je še mnogo zanimivih del nerazstavljenih, ker ni več prostora v dvorani. Posebno obiskovalce razstave zanima starinsko po- hištvo, zlasti pa redka omara, ki je vsa v takozvani tehniki »potične« okrašena s pri- zori iz družabnega življenja in so te slike izrezane iz bakrorezov, kolorirane in na- lepljene na zadnjo stran v les vdelanih šip. V celi vrsti miz gledalci najbolj obču- dujejo elegantno bogato intarsirane bider- majerske mizice, ki je nekdanj stala v ljub- ljanski Kazini, med skrinjami je pa naj- važnejša z orli vložena skrinja iz prve polovice 17. stoletja, ki jo je napravil moj- ster krasnih vrat v nekdanji Ogrinčevi hi- ši v Kranju, ki jo z vso pieteto preurejajo v rotovž, in klopi v presbiteriju mogočne cerkve v Črnomlju. Razen rezljanih skrinj je na razstavi tudi več sekretarjev, »taber- nakelj« imenovanih, vsa hišna oprava je pa jasna priča, da smo tudi v minulih sto- letjih imeli rokodelce - mojstre, da bi njih precizni in okusni izdelki krasili tudi naj- večje muzeje.

Iz Strahlove zbirke slik sta si Narodna Galerija in muzej izbrala ona dela, ki so jih slikali domači mojstri ona dela, ki so jih slikali domači mojstri na tuji slikarji v naši deželi ter nekaj slik visoke umetniške vrednosti, ki so od drugje prišle v zbirko. Med domačimi mojstri posebno padajo v oči Čebelj, Lajer, Stroj, Subici in Franke, zanimivejša so pa dela tujcev, kakor Al- manachov portret grofa Herbersteina, ki ga vidimo tudi na velikem Almannachovem platnu v Bokalcah, portret mekinjske opatice Sidonije grofice Gallenberg, impozant- ni Leopold grof Lamberg, ki je zidal Ce- kinov grad in ga je slikal Metzinger dva- krat, Metzingerjeva velika oltarna slika iz Šmartina pri Kranju, ki jo je restavriral Ivan Grohar, a največje občudovanje vzbu- jajo slike Martina J. Schmidta iz Kremsa, ki je na razstavi zastopan s petimi slikami, v grafičnem oddelku galerije pa z dvema ris- bama in večjim številom videnk. Njegov »Rop Sabink« in »Zaroka sv. Katarine«, ki jo je umetnik naslikal za poročni dar svo- ji sorodnici, ter skica za »Darovanjem v tem- lju« sicer niso slikane za naročnike iz naših krajev in so prišle v zbirko iz tujih zbir, zato sta glavna dva njegova dela pre- krasne »Danaides« in nežna »Dijana z Akte- nom« najbrže nastala v Ljubljani za abbeja Gruberja in so pri nas tudi najdena in sicer — na stari krami. Za naše naročnike je slikanih tudi več slik, ki so krasile naše gradove in cerkve, Verelstov pl. Wider- kehr iz Kamnika in več drugih prav dobrih slik, k nam so pa prinesene mrka in nena- vadno dekorativna »Pieta«, ki zelo spomi- nja na Ribero, majhen ženski akt, Füge- rjeva minijatura in sijajne pokrajine, gen- ri in portreti raznih nemških, holandskih, flamskih in italijanskih mojstrov, tako da imamo na razstavi zbrana dela štirih sto- letij in najvažnejših dežela z visoko raz- vito umetnostjo.

Pri zaprtosti in hemoroidih, motnjah v želodcu in črevesu, oteklosti jeter in vr- nice, bolečinah v hrbtu in križu je narav- na »Franz Josefova« grenčica, večkrat na dan použiti, krasen pripomoček. Zdravni- ške izkušnje so ugotovile pri trebusnih obolenjih, da deluje »Franz Josefova« voda sigurno razkrajajoče in vselej mlo odvajajoče. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in spe- cierijskih trgovinah.

Mlekarica, poreden konji- ček in nagajiv avto

Tržič, 28. novembra.

Pridna mlekarica Francka že par let vsak dan vozi od Podbrezja v Tržič sladko mleko. Spočetka je samotiz porivala svojo cizo pred seboj, scasoma pa so se njeni posli tako razvili, da si je nabavila malega konjička, ki pa je kmalu opešal. Dobila je drugega, ki pa ima seveda svoje muhe.

V sredo je Francka vsa zadovoljna raz- nosila na hektolitrate mleka po Tržiču in se vesela vračala domov. Da bi ji ne bilo dolgčas, je povabila na voz še dve ženski, tako da je stopal konjiček precej nemirno proti Dupljam. Iz daljave je prihajala na- sproti velikanska avtomobilna pošast, po- krita z veliko plahito za dež, ki se je v vetru naravnost strašno zibala. Brž skozi z voza, da bi konja zadržala. Avto se za njen strah ni dosti zmenil in je vozil z navadno brzino dalje. Tega je bilo konju zadošti. Ne mence se za močno Franko, jo je ubral na polje. Voz se je dobesedno na dvoje prekal, vse mlečne posode so se razletele po tleh in pobile, gosta sta padla z voza in od strahu obnemela. Francka pa se ni dala ugnati. Z nadčloveško močjo je obdržala konja in tako preprečila še večjo

nesrečo. Tovorni avtomobil pa je šel svo- jo pot dalje. Le sreča, da so bile posode prazne.

Nekateri avtovozači so v resnici brezob- zirni. Vidijo, da se konj boji avtomobila, posebno tovornih s plahitami, pa se kljub temu ne zmenijo in vozijo za stavo dalje. Po cestnopolicijskem redu je to gotovo prepovedano in v interesu javne varnosti je, da se tak brezobzirneži najstrožje kaz- nujejo. Ženski, ki sta sedeli na vozu, se sicer nista poškodovali, toda ena od obeh se je tako prestrašila, da ves dan ni mogla izpregovoriti besede.

Trnovski ribiči

Ljubljana, 28. novembra.

Trnovci v splošnem in pa še nekateri imajo svojo senzacijo. Menda, saj so ga videli in občudovali sulca sulcastega! Ni malenkost taka-le riba, težka 18 kg in ujeta v Ljubljani, v kateri vidimo mi navadni zemljani poigravati se le skrom- ne, nedolžne ribice. Vse, kar je večjega, je prikrito našim očem in za skrivnostne, pravcate ribje pošasti vedo in znajo samo prevežani in izurjeni ribiči, ki znajo gle- dati na ribe globoko pod gladino modre Ljubljaničice.

G. Josip Privšek, uradnik banke Slavi- je, in njegova soproga gospa Iva tam iz Trnovega sta priznan ribiški par in se njuno življenje ne odigrava na eni strani samo okrog pisalne mize, na drugi pa okrog štedilnika. Večkrat ukreneta čisto drugače: vzameta palico s trnkom in ostalo ribiško pripravo, ki jim komaj ve- mo imena, in hajd doli do brega nekam potuhnjene Ljubljaničice, smuk v čoln in že gre gori ali doli nad glavo povodnega mo- ža.

Kakor tolikokrat, sta se odločila tudi te dni in odpula s čolnom gori proti Li- pam mimo že osutega jelševja, umazano- rumenega vrbovja, mimo »treh bratov« la primerno mesto. Tamkaj sta se ozirala po gladini in vrgla slednjč v vodo »blinkle«, to je pločevinasto ribico, na katero prije- majo menda rade vse druge ribe roparice, samo sulc ne, najraje. Izjemoma je to pot prva vrgla gospa Iva, kakor sta oba po- trpežljivo čakala, da morda le kaj popa- de. Pa je res, komaj je bila pločevinasta ribica v vodi in se v tresljajih poigravala pod gladino, že se je gospa presenečeno obrnila do moža in dejala: »Jože, prišla je!«

Zdaj se je začelo šele najresnejše opravi- lilo. Hitro je odvila vretenca, kakor se je vrvice umirila in sta zopet potegnila. Igra se je nadaljevala dobre četr ure, dokler se ni zdelo, da je riba upehana. Takrat sta se v nestrpnem pričakovanju, vrteča vretenca, nagnila čez rob čolna in prese- nečena zavrisnila: Sakra, kakšna glava! In res, nad vodo se je pokazala ogromna glava starega, na vso moč otepačjega se sulca, ki je gledal z malimi izbuljenimi očmi presneto preplašeno v svet in v sre- čna ločca. Treba je bilo delati na moč li- tro. V akcijo je stopil nekaj kavelj, ki mu ribiči pravijo »hak« in po kratkem napo- ru je bila riba, ki pa je nikakor ni hotelo biti konca, v čolnu. Krepak prejem za škrge in neznanško velika riba je zatre- petala zadnjič. Takrat sta šele prišla oba ribiča do sapa. Razjasnil se je obraz ribiča Jožeta in se je zasmejala brhka gospa Iva. Zasukala sta čoln v smeri proti do- mu in jo rezala, kakor za stavo proti Tr- novem. Na vodi že sta dala razumeti, da vozita s seboj prav poseben plen in doma ni bilo začudenja ne konca ne kraja. Za čuda težko zver so komaj spravili na su- ho, tehnica pa je pokazala, da tehta ka- pitalni sulc nič manj in nič več kakor 18 kg. Ribso so pozneje oddali na led v klavnico in sedaj takole počasi izginjaja v želodce gurmanov v ljubljanskih restav- racijah. Enako srečo je imelo več trnov- skih ribičev, med njimi zopet g. Privšek, dva dni pozneje, ko so zopet potegnili iz Ljubljaničice 8 kg težkega sulca.

Da, da, kraljestvo povodnega moža in pa znane Urške tam v Ljubljani hrani mnogo skrivnosti. Pravijo, da je pred leti potegnil neki g. Kotar iz Ljubljaničice pri Preserju 30 kg težkega, znani ljubljanski gostilničar in ribič g. Maček pa nekaj ča-

Pride! Lepa, temperamentna in vesela

Dolly Haas

ter priljubljeni partner Willyja FORST.A iz filmov »Dvoje src v ¼ taktu« ter »Tango ljubezniv«, šarmantni

Oskar Karlweis

bosta izvala salve smeha in ve- selo zabavo v največji filmski opereti:

Karijera male Dolly

Pride! Pride!

Elitni kino Matica

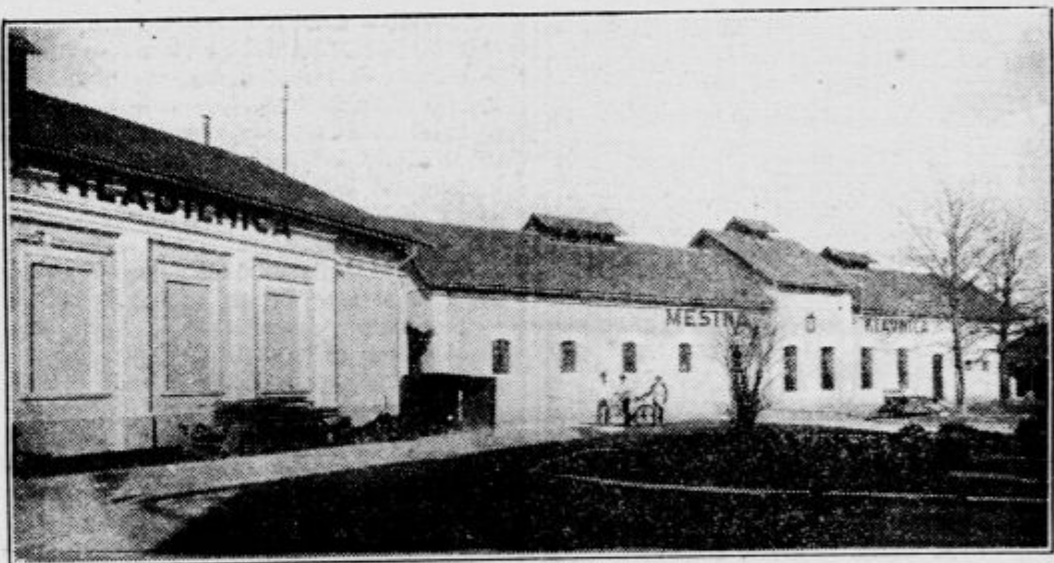
sa pozneje 29 kg težkega sulca. Pa se menda še skriva tak velikan, težak kakih 30 kg in Ljubljaničinih kotlinah. Cisto zgrbančen je menda že, star oče in tež- ko mu je skrbeti za vsakdanji kruh, saj mora taka-le riba menda povziti sleherni dan rib za dve tretjini svoje teže.

Primorske novice

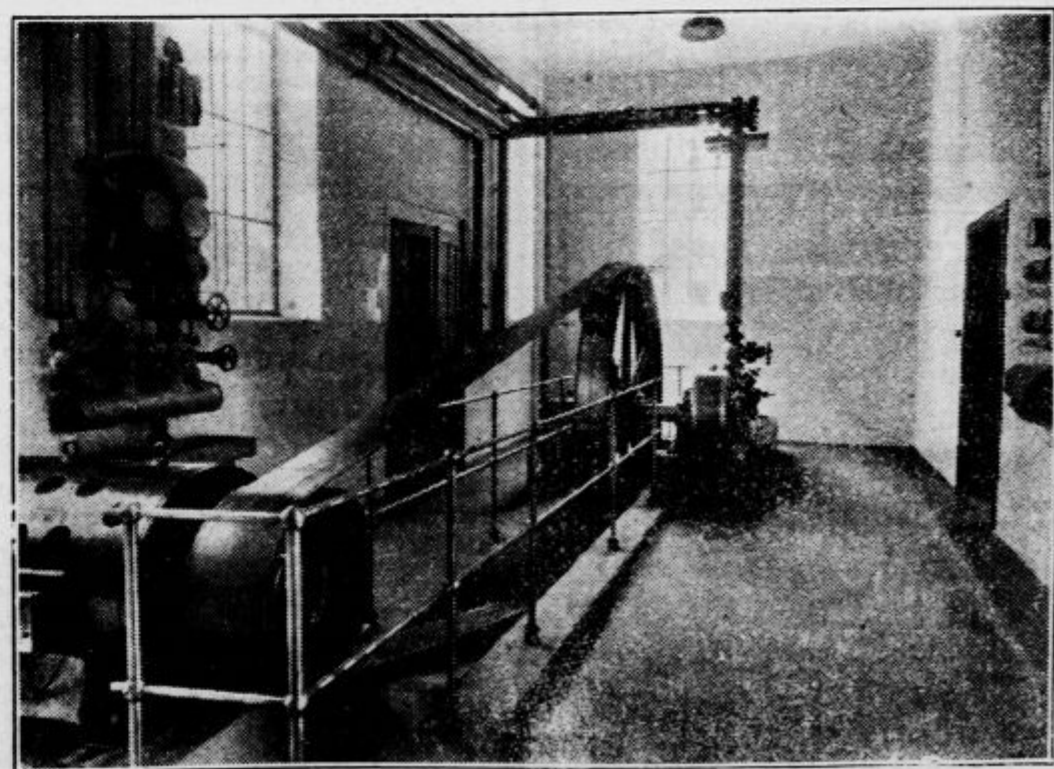
O rekvizicijah je vedno mnogo povpra- ševanja. Finančna intendanca v Trstu iz- plačuje predjume na račun avstrijskih re- kvizicij, toda le tedaj, če gre za škodo, ki je enaka vojni škodi. Na račun pokojni- skih terjatev, podpor itd. pa se ne dajejo predjumi. Rok za predjumske prošnje je potekel v marcu 1926, ako dotična škoda ni bila prijavljena v vojni-odškodninski prošnji do aprila 1925. Ako pa se je sled- nje zgodilo, se vedno lahko napravi proš- nja za predjume. Nedavno so razprav- ljali o rekvizicijah in drugih še neresenih medsebojnih zadevah delegatje avstrijske in italijanske države v Trstu in na Dunu- ju. Rezultati še niso objavljeni.

Dalmatince Anton Rojić je bil predse- dnik društva državnih upokoencev v Ju- lijski Krajini od leta 1923. do 1927. Po- žrtvovano se je boril za pravice upoko- jencev in nabiral člane za društvo. Ko je društvo narastlo, je dobilo fašistično vo- dstvo. Rojića so postavili za tajnika. Pod fašističnim vodstvom je nehala borba za uresničenje želja upokoencev, reklo se jim je, da naj čakajo lepo mirno, ker bo Rim vse prav uredil. Ker se to doslej še ni zgodilo, vlada v društvu nezadovoljstvo in Rojić je te dni odložil svoje tajniško mesto. Lahko se reče, da so upokoenci odšli brez varstva svojih interesov.

Modernizirana in povečana mestna klavnica v Celju

Pogled na glavno klavniško poslopje in hladilnico

Kompresor najnovejšega tipa v strojnici poleg hladilnice

Teden plaščev in oblek

Domače vesti

* **Sodniški izpit** sta napravila včeraj pri višjem deželnem sodišču v Ljubljani sodniška pripravnikinja g. dr. Lojze Čampa iz Ljubljane in Emil Püreber iz Novega mesta, prvi s pravobolnic, drugi z dobrim uspehom. Cestitamo!

* **Napredovali so naslednji profesorji:** v 1-4 iz 1-4 Fran Ferjan na državnem moškem učiteljskem sodelstvu v Ljubljani, bivši uradnik v Mariboru, Peter Prosen v Novem mestu, Anton Burger, direktor realne gimnazije v Kočevju, in Andrej Prebil v Ljubljani; v 1-4 iz 1-5 dr. Janko Kotnik v Mariboru, Fran Vrhovnik v Ljubljani; v 1-6 iz 1-7 Alojz Žitnik na I. gimnaziji v Ljubljani; v H-1 iz II-2 Franc Trošt, strokovni učitelj na realni gimnaziji v Ljubljani.

* **Srebrna poroka našega rojaka v tujini.** Naš trboveljski rojak g. Andrej Reiter, bivši uradnik v Bosni in sedaj sodni uradnik v Gradcu, je praznoval te dni s svojo zvesto soprogo go. Josipino v krogu družine 25 letnico poroke. Cestitamo!

* **Srečke Jadranske straže.** Kakor nam iz Splita poročajo, je Jadranska straža pričela s prodajo srečk svoje loterije, prirejene v korist nabave šolske ladje za našo vojno mornarico. Ladja je že naročena in bo dograjena v prvi polovici prihodnjega leta. Srečke so po 10 Din komad in se naročajo pri administrativnem oddelku Jadranske straže v Beogradu, Kosmajeva ulica 9. Razen številnih dobikov v gotovini je tudi lepo število drugih dobikov. Upati je, da bo akcija Jadranske straže imela dovoljen uspeh.

* **Učiteljski koncerti v Trbovljah in Brezicah.** Učiteljski pevski zbor iz Ljubljane priredi v nedeljo 7. in na praznik 8. decembra 4 pevске nastope. 7. decembra bo v Trbovljah matineja za šolsko mladino, po prihodu popoldanskega vlakca iz Ljubljanske smeri pa koncert. Drugi dan, na praznik, bosta enaki prireditvi v Brezicah. Učiteljski pevski zbor, ki ga tvori 80 učiteljev in učitelj iz Dravske banovine, bo nastopil pod taktirko gospoda Srečka Kumra.

* **Propagandna razstava kuncve v Kranju** 30. t. m. 1. in 2. decembra. Priredi jo kuncerejski odsek Kmetijske družbe v Ljubljani. Odsek se resno trudi, da razširi to koristno gospodarsko panogo med najširše plasti našega naroda. Deluje odsek že nad dve leti in je v tem kratkem času dosegel že znatne uspehe. Poleg vzornih razstavnih kletk poseduje odsek tudi 5 parov čistokrvnih reksov razne barve, katerih mladici so članstvu na razpolago po znižanih cenah. V kratkem priredi odsek tudi več poučnih tečajev po raznih krajih Dravske banovine. Razstave v Kranju se udeležijo le del članstva, vendar bo zastopanih na razstavi okoli 20 kuncjih pasem. Cenjeni obiskovalci razstave bodo imeli priložnost videti nekaj izdelkov iz kumčje kožuhovine. Na razstavi bodo dajali tudi podrobna navodila za začetnike in bodo sprejemali nove člane. Vsak si bo lahko nabavil zanimivo knjižico: »Reja domačega zajca«. Pridite!

* **Klub »Triglav« v Beogradu** priredi v soboto 6. dec. ob 20. v dvorani hotela Uniona, Kosovska ulica, svoj Miklavžev večer z zelo zabavnim sporedom. Vabljeni vsi beograjski Slovenci in po njih uvedeni gostje. Vstopnina 15 Din za osebo, za družino popust. Predprodaja vstopnic od 1. decembra v prostorih kluba, Knez Mihajlova 16-II vsak dan od pol 19. do pol 20. Darila se sprejemajo na dan prireditve popoldne v dvorani hotela Uniona.

* **Kateder za slavistiko v Jeruzalemu.** Jugoslovanski odbor za hebrejsko vseučilišče v Jeruzalemu je upravi židovske narodne in univerzitetne biblioteke v Jeruzalemu predlagal, naj v biblioteki osnuje tudi oddelk za slavistiko. Uprava je predlog sprejela ter izjavlja, da bo slavistični oddelk

od ponedeljka do sobote bo tordka

F. Lukič, v Stritarjevi ul.
izredno znižala cene krasnim damskim plaščem,
oblekam in suknjam za gospode. — Damske
obleke že od Din 200 — naprej.

v biblioteki priprava za ustanovitev katedra za slavistiko na Jeruzalemski univerzi.

* **Stara gotška cerkev odkopana v Bosni** Delovanje historičnega oddelka sarajevske deželne muzeja je bilo letos zelo uspešno. Najvažnejše so bile izkopine v Brezi. Ta kraj je bil v znanstvenem svetu že prej po sledovih starodavne kulture in po svojih historičnih spomenikih. Nedavno pa je bila uprava muzeja obveščena, da so na neki njivi našli starinske stebre. Pri nadaljnjem odkopavanju so našli na temelje cerkve, ki so jo zgradili Goti in h kateri so spadali tudi izkopani stebri. Odkopana cerkev je bila 27 metrov dolga in 19 metrov široka ter lepo tlakovana. Domneva se, da ta najdba ne bo edina v tem kraju.

* **Imunizacija proti griži.** Nedavno se je v nekaterih vaseh, tako v Stranski vasi, Velikih Vrhov in Malih Vrhov pojavila griža. Da se bolezen prepreči, se je takoj odredilo in izvedlo cepljenje vsega prebivalstva omenjenih vasi proti griži, nakar se ni več pojavil noben nov primer griže v teh vaseh. Škoda je, da fraja zaščita proti griži po cepljenju le pol leta.

* **Novi grobovi.** V Žužemberku je premirila v 67. letu ga. Marija Pehaničeva, rojena Goriškova, posestnica in gostilničarka. Pogreb spoštovane pokojnice bo v nedeljo ob 15. na domače pokopališče. Pokojnici blag spomin, žalujočim naše sožalje!

* **Pravilne razglednice** je izdala CM družba. Dobe se v trgovinah, trafikah in družbeni pisarni, Ljubljana, * Beethovnova ulica.

* **Požari v okolici Kranja.** Iz Kranja nam pišejo: Skoro ne mine teden, da ne bi bil požar v kakšni vasi v našem srezu. Ni še dolgo, ko je deloma zgorela lesena hiša kočarju Bukovniku v bližini Velesevega. Ogenj ni bil podtaknjen. Ugotovilo se je, da je vnel krmo, ki je bila v bližini dimnika, plamen, ki je švigal iz razpoke dimnika. Nekaj ur nato je nastal požar v bližini Cerkelj, Mariji Anžičevi iz Sidraže so zgoreli hlev, poln krme, svinjak in šupa, nalačena z listjem. Ogenj je nastal tako nenadoma, da so komaj rešili živino.

* **Huda otroška nesreča** se je pripetila v Britofu, občina Predosje. Mala fantička Fende Joško in Sedlar Lojze sta se igrala vrhu lesenih stopnic pri Fendetovem gospodarskem poslopiju. Ko je nekdo izmed domačih privezal konja k stopnicam, sta nagajivčica začela žival dražiti in vpiati njo. Konj pa se je splašil in izpodnesel stopnice. Otrokom je zmanjkalo tal in padla sta skoro 4 m globoko na tla. Jože si je, kakor trdijo domači, zlomil hrbtnico, Lojze pa roko v zapestju.

* **Avtomobilska nesreča pri Karlovcu.** Na cesti med Krnjakom in Maljevcem se je na nekem ovinku prevrnil avtomobil, v katerem sta bila razen soferja sreski načelnik Gjuro Voljevič in podnačelnik Babič. Sofer je ostal na mestu mrtve, dočim sta oba potnika bila hudo ranjena in prepeljana v bolnico.

* **Tragedija izseljenca.** Pred dvema letoma je v slavonski vasi Obrovcu kmet Mile Marić prodal svoje posestvo ter se napotil v Argentino, kjer je upal najti zaslužek in pričeti novo boljše življenje. Kakor znano, pa tudi v Ameriki ni več možnosti za tak zaslužek, kakor si to domišljia naše ljudstvo. O tem se je prepričal tudi Marić, ki se je po dveh letih gladovanja, ko je potrošil ves svoj denar, ves obupan povrnil v domačo vas. Ker tudi v domovini ni našel zavetja, se je v nekem gozdu obesil. Ta primer naj bi bil v svari našim ljudem, naj ostanejo na domači grudi, kjer se za vsakogar še najdejo pogoji za življenje.

* **Zastrupljenje z alkoholom.** V okolici Kostjanice je te dni tamkajšnji kmet Nikola Bogdanović kuhar žganje. V hiši se je oglašila tudi 35 letna Seka Paunovičeva, da bi poskusila žganje. Ko je že zadosti poskusala, se je nameravala vrniti domov. Čim pa je šla mimo kotla, polnega žganja, je porabila priliko, da je v naglici izpila še znatno količino močnega žganja. Že pri prvih korakih proti domu se je onesvestila. Njen svak jo je s težavo spravil v domačo hišo, kjer je umrla zaradi zastrupljenja z alkoholom.

* **Samomor bivšega bratra.** Pred dnevi so našli v nekem gozdu pri Karlovcu truplo nekega obešenca, starega približno 35 let. Uvedeno poizvedovanje je ugotovilo, da je obešenec Josip Mavec, ki je bil prvotno trgovec, ko pa je njegova trgovina propadla, je stopil kot frater v samostan trapistov v Raihenburgu, kjer je bil znan pod imenom »pater Gerard«. Nedavno pa je zapustil samostan in prišel v Novo mesto v fraterski obleki. Že naslednjega dne pa so ga videli v novi civilni obleki. Kmalu nato pa je izginil in so ga sedaj našli obešenega. Žena pokojnega Mavca, Elizabeta, pripoveduje, da je pokojni mož bil vedno nagnjen k mističizmu in da ni bil popolnoma normalen. V takem razpoloženju je najbrže izvršil samomor.

* **Zasledovan mednarodni tat.** Orožniki v okolici Soštanja zasledujejo 54-letnega Franca Werdaua, po poklicu cirkuškega glumca, ki je doma iz St. Jurja ob južni železnici. Možak je že dolgo zasledovan kot mednarodni tat in ima na vesti tudi večji vlom, ki ga je izvršil nedavno v sresko sodišče v Soštanju. Werdau ali pravilno Verdan, ki je že 10 krat predkaznovan, je srednje postave, okroglega obraza, črnih las, gladko obrvit in vedno elegantno obložen. S seboj nosi navadno tudi aktove.

* **Falzificirano spričevalo.** Na sarajevski gimnaziji so prišli te dni na sled falzificirano spričevalo 7. razreda. Razredniku se

je avtentičnost spričevala dijaka Marinkovića, ki ga je izdala gimnazija v Ohridu, zdela sumljiva, zato je spričevalo poslal na ogled ohridski gimnaziji, odkoder je prišel odgovor, da gre za falzifikat. Marinković je na policiji izjavil, da je blanket s pečatom ohridske gimnazije našel na železniški postaji v Hidži.

* **Pretep zaradi žen.** Pišejo nam. V Nemški vasi pri Trebnjem je krojač Josip Čeh prišel s svojo ženo Ano vasovat k posetniku Mežanu, ki je oba pogostil s pijačo. Kmalu nato je prišel tudi 30 letni gostilničar in krojač Alojzij Opari iz Nemške vasi, ki ga je Mežan kot dobrega prijatelja prav tako pogostil s kozarcem vina. Opari je pri tej priliki vprašal Čehovo ženo Ano, zakaj se vedno prepira z njegovo ženo Marijo. Pri tem ga je Čehova porinila v stran, da je pljusnilo iz njegovega kozarca vino, nakar je Opari dejal: »Pa ne bom pil, če mi ga ne pri-voščiš.« Z naglim zaokretom je skočil nato mož Čehove proti Opari, ga zgrabil za vrat, udaril s pestjo po glavi, pahnil v vežo, nato pa pred hišo, kjer je Opari obležal nezavesten in dobil tudi hude poškodbe na desni nogi. Morali so ga prenesti domov, nato pa v bolnico.

* **Znatno znižane cene tudi pri nas.** Vsi sloji, kmetijski in industrijski, si uspešno prizadevajo, da prilagodijo svoje naprave najmodernejšim zahtevam. Začenjajo se združevanja, postavljajo se novi stroji in vsi mislijo, da se more težavni gospodarski položaj odpraviti le na ta način. Vsi ti napori so brezuspešni, dokler ne dovedejo do znatnega znižanja cen. Tudi vodstvo domačih tovarne »Petovica«, d. d. kjer se izdeluje povsod znani čevlji »Humanik« je izpremenila svoj obrat. Nove delovne metode in času primerni dogovori z delavstvom so dovedli proizvajanje do najvišje mogoče stopnje. Čevlji »Humanik«, ki so že dosedaj bili po pravici označeni kot dobri, se niso le bistveno izboljšali, ampak se tudi morejo prodajati po nedosegljivo nizkih cenah in so s tem postali najcenejši jugoslovenski kvalitetni čevlji.

* **Obleke in klobuke kemično čist.** barva, pliša in lika tovarna Jos. REICH.

* **Ljubi očka in draga mamica,** čitajte današnji oglas A. Rasbergerja.

Iz Ljubljane

— **Prva in največja koncertno-družabna prireditelj** bližajoče se sezone je koncert Ljublj. Udruga novinarjev, ki bo 1. dec. v vseh prostorih »Uniona«. Letos proslavi na koncertu jubilej štiridesetletnega delovanja višji kapelnik dr. Josip Čerin. Izvajal bo suito dekliskih pesmi »Iz vrela ljubavi«. Marij Šimenc bo s svojim toplim in zvonečim glasom predvajal operne arije in pesmi. Zbor Glasbene Matice zapoje dve novi pesmi, med njima Hubadov originalni »Potkan ples«, »Ljubljanski Zvon« pa je postavil na spored dve skladbi veličastnega značaja. Poleg tega bodo peči realci eno francosko in eno slovansko pesem. Lep to koncertni večer, prijetna bo zabava. Pri plesu po koncertu bo svirala godba Sokola s Tabora. Priporočamo občinstvu, naj si nabavi vstopnice pravočasno v Matični knjigarni.

— **Film »Za čast domovine«** bo predvajala ZKD še danes ves dan v prostorih kina »Ljubljanski dvor« pri predstavah ob 4. pol 8. in 9. zvečer. V nedeljo 30. t. m. in na narodni praznik 1. decembra se bo predvajal film zadnjikrat, obrakrat ob 11. dopoldne. Ogled tega filma najtopeje priporočamo.

— **Iz gledališča.** Drevi se bo pela Straussova opereta »Vesela vojna« za C. v nedeljo pa ob 15. opereta »La Mascotte« izven abonmaja pri znižanih cenah. In ob 20. »Boris Godunov« s slavnim Baklanovom v naslovni partiji. — V dramci se ponovi drevi Nušičeva komedija »Gospa ministrica« ob 20. pri znižanih cenah izven abonmaja. — V nedeljo se ponovi popoldne mladinska igra »Janezek-Nosanček«, zvečer ob 20. pa

KAVARNA »CENTRAL«

SV. PETRA NASIP

toči prvovrstno črno smederevsko vino »TRIUMF«
iz kleti »Venčanka vinogradska zadruga«
Arangjelovac. 15978

ZA MIKLAVŽA

največjo izbiro modernih damskih in otroških predpasnikov iz listra, klota, kretona, šifona in batista, in sicer damski že od 26 Din naprej, otroški od 18 Din naprej nudi F. I. GORIČAR, Ljubljana, Sv. Petra ce. 20 Oglejte si blago in cene v naših izložbah! 380

Kupujte samo
PENKALA BATERIJE
ker goré najdalje! 300

Zimsko moško perilo

kravate, srajce, šale, nogavice, robce in drugo priporoča

I. URBANČIČ,

MIKLOŠIČEVA CESTA ŠTEV. 20. 386

TOPE POLJŠAK

Ljubljana. Aleksandr. c. 5.

Projektiranje in izvršitev električnih naprav in instalacij. Popravlila električnih strojev in aparatov. 134

Tolsteja komedija »Serija A-000001«. Obe predstavi izven abonmaja po znižanih cenah. Francosko komedijo »Naš gospod župnik« ponovi ljubljanska drama v ponedeljek 1. decembra ob 20. Naslovno vlogo bo igral Cesar, v večjih vlogah nastopijo Nablocka, Lipah in drugi. Izven abonmaja, cene znižane.

— **Veseloigra »Vozel« v soboto in nedeljo** na Šentjakobskem odru. Prizori so pisani živo, tako da se poslušnik zabava od začetka do konca predstave. Vstopnice se dobe v trgovini g. Milosa Karničnika na Starem trgu. Začetek predstave ob 20.15. Pridite!

— **Španski violinski virtuozi Julij Manen** si je izbral za svoj prvi koncert v Ljubljani prvovrsten program. Na klavirju bo spremljal umetnika pianist Walter Fischer. Opozarjamo ljubitelje visoke glasbene umetnosti na ta redek koncert, ki bo v sredo 3. decembra v veliki dvorani Uniona. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni.

— **Srebrno poroko** bo obhajal v krogu svoje rodbine jutri 30. t. m. naš dolgoletni naročnik g. Slavko Jug, višji sodni oficijal K srebrnu mu jubileju njemu in njegovi soprogici iskrene čestitke!

— **Vstopnice za novinarski koncert** se dobe danes ves dan in jutri, v nedeljo dopoldne v Matični knjigarni na Kongresnem trgu, v ponedeljek pa ob 5. popoldne dalje v hotelu Union pred vhodom v veliko dvorano. Og. predstavnike oblasti in korporacij, ki so si rezervirali vstopnice, prosimo, da pošljejo po nje danes popoldne ali jutri dopoldne.

— **Knjige Vodnikove družbe** oddaja članom Tiskovna zadruga v Ljubljani, Šelenburgova ulica 3, tudi v nedeljo dopoldne.

— **Predavanja Slavističnega kluba ljubljanske univerze.** Slavistični klub naznanja, da se bodo vršila tudi letos kakor v preteklem letu nedeljska dopoldanska predavanja v zbornici ljubljanske univerze. Ker je lani zanimanje občinstva za ta predavanja vedno bolj raslo in ker so ta predavanja važnega kulturnega pomena, je izdelal Slavistični klub za letos obširnejši in pestrejši načrt, ki bo gotovo vzbudil mnogo pozornosti. Sodelovanje so dosedaj obljubili mnogi visoki kulturni delavci. Ker se ni načrt predavanj popolnoma izgotovljen in ker prične klub s predavanji šele 7. decembra letos, za sedaj samo opozarjamo cenjeno občinstvo na načrt predavanj in predavateljev, ki bo javljen sredi prihodnjega tedna.

— **V Šelenburgovi ulici bodo pričeli tramvajska dela** šele pomladi, ker je v resničen zaenkrat nezanesljivo. Kakor znano, bosta v Šelenburgovi ulici izpeljani dve progi. V zvezi s tem bo ulica tudi nekoliko regulirana. Ceste ne bodo več asfaltirali, temveč jo bodo tlakovali z lesenimi kockami. Na eni strani, in sicer najbrž na levi v smeri proti Dunajski cesti, bo razširjen pločnik za pešce. Cesta bo na ta način nekoliko zožena, bo pa za tramvaj in vse ostali promet dovolj široka. Promenada se bo potem morala preseliti na Aleksandrovo cesto, ki je itak za to določena. Prihodnje leto bo Aleksandrova cesta s podaljškom v Tivoliju ena najlepših promenad v Jugoslaviji in zato nihče več ne bo pogrčal Šelenburgove ulice.

UFERINI

iluzijonistično gledališče

danes ob 20. uri
v veliki dvorani UNION.

Sodeluje godba 40. pešpolka. 15998

— **Cirkus Kludsky pride v sredo v Ljubljano.** Včeraj so se že po Ljubljani kretali uslužbenci slovitega cirkusa Kludsky, ki iščejo primerna stanovanja za cirkuško osebo. Cirkus prispe v Ljubljano v sredo in bo gostoval tu 5 dni. Zadnje mesece je bil Kludsky na turneji po večjih mestih in krajih naše države. Pri cirkusu je uslužben tudi ljubljancin Ivo Vojnovič, ki je od krotitelja zveri avanziral za tajnika.

— **Izredni občni zbor ljubljanske po-družnice Sadržskega in vrtnarskega društva** bo 13. decembra ob 20. pri Kajfežu v Florijanski ulici. Dnevni red: volitev predsednika in ostalega odbora ter slučajnosti. Ker bo občni zbor izredno važen, pričakujemo obzor številno udeležbo.

— **Lutkovno gledališče ljubljanskega Sokola** ponovi v nedeljo, 30. t. m. ob 16. v Narodnem domu dr. Lahova »Snežulčica«.

— **Knjižnica Delavske zbornice** bo odprta v nedeljo 30. t. m. ob 10. do 12. dopoldne, na državni praznik pa bo zaprta. Ob praznikih 7. in 8. decembra knjižnica ne bo poslovala. Izposodite si knjige med tednom!

— **Kostanji padajo.** Košati kostanji v glavnem drevoredu v Tivoliju so zapisani smrti. Lepa vrsta zdravih dreves je že padla pod seboj in le še nekaj jih čaka, da se zrušijo po tleh. Mestna občina je drevesa oddala kakor znano interesantom brezplačno, a s pogojem, da jih izkopljejo s koreninami vred.

— **Pevski zbor Glasbene Matice.** V ponedeljek ob 11. dopoldne važna vaja vsega mešanega zbora.

— **Nesreča nikoli ne počiva.** V splošno bolnico so včeraj pripeljali več žrtev nesreč iz mesta in iz dežele. 58 letna Tereza Ferjanova, upokojenka tobačne tovarne, je padla s stopnic poleg čevljarkega mrtva in si zlomila nogo. — Mala Ljubica Pečnikova, hčerka služitelja na carinarnici, stanujoča v Zelni jami, je tako nesrečno padla z balkona, da je dobila hude poškodbe. — Delavca Feliksa Češnjevca, stanujočega v Zg. Šiški, je na poti proti domu podrl neki avto. Češnjavec je pri padcu dobil hude notranje poškodbe, na telesu pa le male rane. — Mehaniškega pomočnika Antona Paternostra je podrl v Mostah s kolesa neznan voznik. Paternoster je udaril ob tlak z glavo in se hujše poškodoval. — Sina bajtarija iz Prebacevga pri Kranju, Ivana Knific, je nekdo obstrlel s samokresom. Ramil ga je v nogo in mu nastrelil kost. —

Medvešček Jože, zaposlen v kamenolomu Podkraj pri Radečah, si je pri delu v kamenolomu zlomil desno nogo.

— **Tatvine in drugo.** Delavec Franc Vreček stanujoč v Korunovi ulici 7., je prijavil, da je v četrtek dopoldne nekdo vdrl v skladišče na dvorišču in mu odnesel iz njegove sobe srebrno uro. — Delavec Ludovik Pirnat je prenočeval v noči na 27. t. m. v nekem kozolcu ob Dolenjski cesti. Ponoči pa se mu je pridružil neznan potepuh in mu odnesel delavsko knjižico, s katero bo skušal najbrže slepariti. — Josip Marković je prijavil M. Z., da mu je odnesel v četrtek kovčeg z različnimi vrednostmi. — Ivana Š., stanujoča nekje v mestu, je prijavila na policijo neznanega moškega, ki je hotel odvesti njeno mladoletno hčerko v gozd in ji tam storiti zlo. Neznanka je Š. opisala in ga bo policija poskušala izslediti.

— **Arretiran vlomilec.** Poročali smo že o drznem vlovu v Čarmanovo trgovino s čevlji v Prešernovi ulici, v katero so vdrl nek Robert Ahman, ključavničar Franc Erjavec iz Šiške in Anton Srečnik iz Šiške. Policija je po naključju našla ves plen in izsledila tudi oba prvomenovana vlomilca. Tretji vlomilec Anton Srečnik pa je takrat pobegnil, vendar ni užival dolgo časa prostosti. Zasledovali so ga policijski agenti in ga res včeraj jutraj arretirali v Jernejevi ulici. Arretirani Srečnik je znan ljubljanski kriminalni tip, ki se že od nekdaj peča z vlomni in tatvinami. Pri zaslišanju so ujeti ptički priznali, da so poskušali te dni vdreti tudi v Šturmovo trgovino in sosedno Podbrškovno trgovino na Celovski cesti, kar pa se jim ni obneslo.

— **JNAD »Jadran«** priredi v četrtek 4. decembra ob 20. čakanko v veliki dvorani Kazine namesto običajnega Miklavževega večera. Zaradi tega izostane v torek redna plesna vaja. Brez posebnih vabil.

— **Automobilsko podjetje Pečnikar** naznanja, da s 1. decembrom prekine redno avtomobilno vožnjo na progi Ljubljana-Sušak. V primeru kakšnega naročila je voz vsak dan na razpolago.

— **SO Preporoda redna plesna vaja** bo drevi ob pol 20. v areni Narodnega doma pod vodstvom g. Jenka.

— **Plesna šola Sokola Ljubljana III** je vsako soboto ob pol 21. v suterski dvorani hotela »Miklič« nasproti glavnega kolodvora. Vabljeni tudi Sokolu naklonjeno občinstvo. Za sobotno vajo bo plesna dvorana na novo preurejena.

— **Prihodnje plesne vaje** AKS Primorja v nedeljo 30. t. m. ob pol 16. v beli dvorani Uniona.

— **Zaradi nepredvidenih zaprek** se bo na novo moderno preurejena galanterijska trgovina Ivan Samec, Mestni trg 21, otvorila 2. decembra, kar naj blagovolno cenjeno občinstvo vzeti na znanje.

— **Tudi sv. Miklavž napreduje.** Ima namreč svojo radijsko oddajno postajo na valu 3333 in smo danes vieli vest, da bo posetil Ljubljano in uradoval od 17. do 19. ure v trgovini Tičar, Ljubljana, Šelenburgova ulica 1. Za uradni dan si je izbral naš narodni praznik 1. decembra in vabi starše, da privedejo svojo pridno in tudi poredno deco k izlozbam trgovine Tičar, kajti tam bo sv. Miklavž vpisoval pridne otroke v zlato, a poredne v črno knjižo. Obenem bo določal tudi darila za otroke.

— **Miklavžev večer** priredi Sokolsko društvo Ljubljana IV v telovadnici Šole na Prulah v petek, dne 5. decembra ob 6. zvečer za deco in naraščaj. — V soboto 6. decembra ob 8. zvečer pa za odrasle v salonu gostilne pri Češnovarju na Dolenjski cesti. — Darila sprejema društvena pisarnica na vojaškem strelišču 5. decembra od 4. do pol 6. zvečer in v soboto 6. decembra od 5. do pol 8. zvečer.

Iz Maribora

— **Proslava državnega praznika.** Na državni praznik 1. decembra po cerkveni slovesnosti v stolnici (okoli 11.30) bo sprejemal okrogli inspektor dravske banovine v Mariboru poklonitve in čestitke uradnih oseb in korporacij.

— **Zveza kulturnih društev v Mariboru** poziva vsa v njej včlanjena narodna društva Maribora in okolice, da se njihovo članstvo v čim večjem številu udeležijo proslave narodnega praznika, katero priredi Narodna Odrbana 1. decembra ob 20. v vseh prostorih Narodnega doma.

— **Iz gledališča.** »Sveti plamen«, globoka in zanimiva drama se ponovi danes pri znižanih cenah in zadnjič v sezoni. V nedeljo ob 15. se bo uprizorila vesela in melodiozna opereta »Lutka«, ob 20. pa se bo pela moderna šlager opereta »Aleksandra«, pri kateri bo nastopila zopet gd. Udovičeva. V ponedeljek 1. decembra se bo ponovila ob 15. optimistična komedija »Življenje je lepo«, ob 20. pa se bo uprizoril kot slavnostna predstava igrokaz slavne ruskega dramatika Leonida Andrejeva »Dnevi našega življenja«. Pri vseh štirih predstavah veljajo kuponi.

— **Sokolsko društvo Maribor-matica** poziva vse svoje članstvo, da se v čim večjem številu udeležijo proslave 1. decembra, ki jo priredi Narodna Odrbana v vseh prostorih Narodnega doma.

— **Božični bazar,** ki bo dne 1. decembra v Unioski dvorani, se odprti ob 9. jutraj in ostane odprt do 20. ure. Vstop prost do 4. popoldne. Takrat je začetek koncerta in čakanka. Podmladek RK in Podporno društvo za revne učence v Mariboru prosita vse obiskovalce, da si omislijo kak spomin bodisi izmed zelo ličnih izdelkov naše marljive mladine, ali med darovi. Pogrnjena mize s 6 sedži a 10 Din s čajem. Stojišča 3 Din. Predprodaja vstopnic v trgovinah Brišnik in Höfer.

— **Lutkovno gledališče Sokola-matice** uprizori v nedeljo, ob 10. dopoldne v mali dvorani Narodnega doma v proslavo državnega in sokolskega praznika igrico »Domovina« (5 slik iz dobe bojev za osvobodnjo) s petjem in godbo. Vstop (brezplačen) ima samo sokolska deca.

— **Obrtno društvo** vabi vse obrtništvo, da se udeležijo proslave 1. decembra. Zbirališče ob 9.30 v Narodnem domu. O pomenu 1. decembra bo predaval obrtništvo v telovadnici.

Danes premiera! Novol

Emil Jannings

Kralj filmske umetnosti v krasni
globoko pretresljivi drami

Plod ljubezni

(Pepehnica)

Film, ki prekaša vse njegove dose-<

GOSPODARSTVO

vadnici deklishe mešarske šole na Slomškovem trgu obrtni nadzornik g. Založnik. Obrtniki in naraščaj se udeležijo tudi službe božje v stolni cerkvi.

a— Protituberkulozna liga v Mariboru zbira te dni člane in pričakuje, da bo tudi občinstvo, ki ve ceniti njeno poštivovalno delo v teku desetletnega njenega obstoja, to tudi pokazalo z obilnim odzivom.

a— Velik požar v Zrkovcih. Tik pred zaključkom redakcije smo prečili vest, da je sredi okrog 16. izbruhnil požar v Zrkovcih pri Mariboru in da so zgorlele hiše ter gospodarska poslopja posestnikov Lemeža in Marčiča. Zgorelo je, kakor poročajo, pet objektov obeh imenovanih posestnikov. Na lice mesta so poleg domačih gasilcev prišli tudi gasilci s Pobrežja in kmalu za njimi tudi mariborsko gasilsko društvo.

a— Zopet velika kazenska razprava bo v torek 2. decembra pri okrožnem sodišču v Mariboru proti posestniku Karlu in Barbari Rojko iz Grajskega pri Ptuju, ki sta obtožena, da sta dne 1. avgusta usmrtila svojega zeta. Obtožnica pravi, da je Barbara Rojko zeta držala. Karol Rojko pa ga je udaril s samokresom in motiko po glavi, da mu je razbil lobanjo in je poškodovan na tem umrl. K razpravi je vabljenih 24 prič, med njimi tudi 1 sodnik in odvetnik iz Ptuja.

a— Nezgođe. 17-letni delavci v Herogoutovi kartonažni tovarni Marti Barl je stiskalni stroj zmečkal dva prsta leve roke. Neki dijak pa se je ponesrečil na igrišču SK Železničarja. Pri nogometni vaji si je zlomil desno nogo v gležnju. Oba ponesrečenja so odprnili v bolnišnico.

Iz Celja

e— Prvi december se bo praznoval na slovesen način kot državni praznik uedinjenja. Vsi hišni posestniki se opozarjajo, da morajo biti na ta dan vsa poslopja okrašena samo z državnimi zastavami.

e— Celjsko učiteljsko društvo bo zborovalo 4. decembra s pričetkom ob pol 9. dopoldne v mestni osnovni šoli. Poleg stanovskih, šolskih in društvenih zadev bo na dnevnem redu aktualno predavanje strokovnega učitelja g. Lovrenčiča iz Maribora o telovadbi v novi šoli s praktičnim nastopom 2. b razreda mestne deške osnovne šole v šolski telovadnici.

e— Dvoje predavanj na celjskem ljudskem vsučilišču izostane. Na celjskem ljudskem vsučilišču zaporedoma izostane dvoje predavanj, ker sta na oba prihodnja ponedeljka praznika. Prihodnje predavanje bo šele v ponedeljek 15. decembra zvečer.

Izvrstno domačo hrano

dobite v Javni kuhinji v Celju, vogal Razlagove, Vrvarske in Kolenčeve ul. (zgradba Delavske zbornice).

	kosilo in večerja
A hrana (težaška)	Din 8.50
B " (uradniška)	" 12.50
C " (z močnatno jedjo)	" 14.50

Najboljše naše priporočilo, so naši zadovoljni abonenti. Prepričajte se sami!

e— Celjani, pridite h koncertu koroskih narodnih pesmi 1. decembra ob 20. v veliko dvorano Celjskega doma. Nabavite si še danes vstopnice v predprodaji v knjižarni Gorčič & Leskovec.

e— Mestni kino Celje. V soboto 29. in nedeljo 30. t. m.: Tarzan (I. del). Začetek danes ob 20.15, jutri pa ob 15., 16.30, 18. in 20.15.

e— Andrejev živinski in kramarski sejem v Celju bo zaradi narodnega praznika v torek 2. decembra.

Iz Zagorja

z— Praznik uedinjenja. Sokolsko društvo Zagorje bo proslavilo uedinjenje prav svečano. Na predvečer v nedeljo se bo vprizorila v režiji br. Košmrlja igra »Orkan«. Drugi dan na praznik bo telovadna akademija. Tudi naše vrle Kolašice bodo proslavile na slovesen in človekoljuben način uedinjenje. Splošna beda med šolsko dečo zaradi pčilega zaslužka delavstva je napotila Kolašice, da prestavijo svojo običajno božično obdarovanje revne dece na praznik 1. decem. Po slovesni službi božji ji je povabljen revna šolska mladina v malo dvorano Sokolskega doma, kjer bodo ob navzočnosti odbora in učiteljskega obdarovani najbednejši s toplo obleko, perilom in čevlji.

z— Smrt ugodnega obrtnika. Te dni so pokopali priljubljenega moža, 70 let starega Filipa Fajna, bivšega slikarskega mojstra. Pokojnik je dolgo časa izvrševal svoj obrt, dokler je ni izročil svojemu sinu Ludoviku. Pokojnik je zna! povedati marsikaj zanimivega, kar je doživel, ko je prepotoval več držav. Zadnja leta je mož opasal in se največ bavil s knjigovodstvom, dokler ni zatisnil trudnih oči. Obrtno društvo mu je priredilo lep pogreb, katerega se je udeležilo veliko število občinstva in mu s tem izkazalo zadnjo čast. Nj počiva po trudopolnem delu v miru, žalujočim pa naše sožalje.

Iz Ptuja

z— Ptujski gledališki abonma. Rok za prijave so podaljšali do nedelje, 30. t. m. ter bo g. Christof sprejemal nove abonente še v nedeljo, od 10. do 12. uri pri gledališki blagajni.

Iz Šoštanja

št— Plesne vaje Sokola se pričnejo za člane SKJ in po njih uvedene goste drevi ob 20. v Sokolskem domu. Vadi iz prijaznosti učitelj Robišk.

Iz Hrastnika

h— Kino Narodni dom bo predvajal Ufov film »Zveza trojice« v soboto, nedeljo in ponedeljek, vsakikrat ob 20. V nedeljo popoldne bo izostala kinematografska predstava zaradi akademije.

Iz Trbovelj

t— Kino »Sokole«. Drevi ob 20. zvočni film »S križem in mečem« ter zvočna šala »Flip — žabec«.

Z Jesenic

s— Kino »Radio« na Savi. Drevi ob 20. zvočni film »Krepotna grešnica«.

Iz Laškega

l— Praznik sv. Barbare bo praznovalo delavstvo rudnika Brezno-Huda jama v nedeljo 30. t. m. Ob 9. bo sprevod z godbo od rudnika v nadprijniško cerkev k slovesni maši, nato pa prosta zabava v vseh prostorih kopališča.

Tretje zasedanje tarifnega odbora

Te dni je bilo zaključeno tretje letošnje zasedanje sekcij tarifnega odbora prometnega ministrstva, ki se je vršilo v Beogradu pod predsedništvom V. U. Jovanovića, člana uprave beogradske Industrijske zbornice. Sejam so prisostvovali poleg članov tarifnega odbora tudi predstavniki prometnega ministrstva, generalne direkcije železnice, Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine in kmetijskega ministrstva. Po dnevnem redu, ki je bil določen že na zasedanju v avgustu, so sekcije vzele v razpravo reformo lokalne železniške tarife.

Pred prehodom k razpravi so predstavniki generalne direkcije obrazložili članom odbora obseg tarifnih olajšav, ki so bile dane v času od zadnjega zasedanja na podlagi prejšnjih sklepov odbora. Tako je bila predvidena izdelana nova tarifa za izvoz žita preko mejnih prelazov in donatih luk. Predvideno so olajšave za izvoz naših proizvodov v Albanijo po železniških progah, zbirajo se podatki, da se čim prej izdajo predpisi glede reekspedicije za izvoz lesa, izvršeno je razširjenje direktne jugoslovanske grške tarife na večje število novih postaj itd. Glede na okolnost, da vsaka sprememba tarif v cilju izvoznih olajšav predstavlja za železniško upravo delno izgubo na efektivnih dohodkih in glede na okolnost, da so železnice dolžne čuvati ravnotežje med dohodki in izdatki, bo nadaljnje delo v pogledu tarifnih olajšav za izvoz možno, čim se najkrajše sodelovanje z tarifnim odborom (tarifni odbor je namreč prišel do zaključka, da je izvedba nujnih tarifnih olajšav možna le s pomočjo finančno-političnih ukrepov, n. pr. s tem, da se znesek transportne takse, ki pripada državnim dohodkom in znaša okrog 290 milijonov Din letno, porabi za prometne in tarifne politične potrebe).

V razpravi o reformi lokalne tarife so predstavniki komercialnega oddelka generalne direkcije obširno poročali o delu na novi lokalni tarifi, ki mora biti v najkrajšem času sestavljena kot projekt. Ker je bila reforma za vse panoge gospodarstva velike važnosti, je tarifni odbor sklenil naprositi železniško upravo za najpoje sodelovanje pri vseh reformah, ki tangirajo gospodarstvo. Zato je predlagal, da se načelna debata glede nove lokalne tarife odloži, dokler generalna direkcija ne bo izdelala projekta tarife, ki se naj potem dostavi vsem članom tarifnega odbora, nakar se jim naj da rok od meseca dni, da bodo mogli projekt proučiti, tako v načelnem pogledu, kakor tudi v podrobnostih. Po tem roku pa naj se skliče posebno zasedanje tarifnega odbora, ki naj bo posvečeno edino načelni in podrobni razpravi o novi lokalni tarifi.

V nadaljnjem zasedanju je tarifni odbor razpravljao o nekaterih nujnih predlogih, ki so bili odboru uradno stavljeni v izjavo. Na koncu zasedanja pa je sklenil, da se bo prihodnje, to je 4. zasedanje vršilo v Zagrebu v dvorani Zbornice za TOI in se bo pričelo že 8. decembra. Na tem zasedanju se bo razpravljalo: 1.) o ukinitvi današnjih ugodnostnih tarif za prevoz inozemskega prometa in koka v zvezi z znižanjem tarife za domači prevoz do rečnih pristanišč; 2.) o predlogu železniške uprave glede omejitve izjemne tarife št. 34 zaradi zlorab in 3.) o predlogu glede uvedbe ugodnosti v tarifah za prevoz žita in moka.

Vprašanje uveljavljenja pavšaliranega skupnega davka na poslovni promet

Centrala industrijskih korporacij v Beogradu je v imenu ožjega medzborničnega odbora za sestavo predlogov k tarifi za skupni davek na poslovni promet izdala vsem gospodarskim organizacijam in zbornicam pojasnilo, v katerem navaja, da se je na skupnih konferencah za pripravo gradiva za sestavo tarife skupnega davka na poslovni promet, ki so se vršile od 14. do 21. t. m. v Beogradu, razpravljalo o naslednjih skupinah predmetov po carinskih tarifih: 1.—49 (o poljskih predelkih), 50—90 (o proizvodih živinoreje), 103—108 (o industrijskih izdelkih) in 273—369 (o rastlinskih in perutninskih proizvodih in izdelkih). Glede mnogih predmetov je prišlo do konkretnih zaključkov, glede manjšega dela gradiva in predmetov pa je bilo treba razpravo odložiti. Izkušnje na teh konferencah so pokazale, da je nemogoče pripraviti gradivo za vse skupine v tako kratkem času, da bi se tarifa skupnega davka lahko uveljavila že 1. januarja prihodnjega leta. Na drugi strani pa je bilo ugotovljeno, da bi bilo združeno z nepravilnostmi, če bi skupni davek slopil v veljavo samo za posamezne skupine in predmete. Zato je ožji odbor v sporazumu z zbornicami in organizacijami, katerih zastopniki sodelujejo pri tem delu, naprosil finančnega ministra, naj se uveljavi le skupna tarifa, odnosno naj prva tarifa obsega vsaj vse važnejše predmete, glede katerih naj se v splošnem pavšalira poslovni davek za vse faze. Odbor je finančnemu ministru predlagal, naj se uveljavljenje skupnega davka na poslovni promet preloži na 1. april prihodnjega leta. Da se pospešijo priprave za sestavo tarife skupnega davka, se bo v bodoče glede predmetov in skupin, ki niso bile obdelane na konferencah, razpravljalo pismeno med gospodarskimi organizacijami. Skupne konference pa bi se sklicale le po potrebi, če pismenim potom ne bi bilo mogoče priti do definitivnih sklepov. V pričetku januarja bo sklicana skupna konferenca v Zagrebu, kjer se bo razpravljalo o predlogih za koke, les, železo in druge kovine ter njihove izdelke. Do početka januarja morajo zbornice in organizacije zbrati definitivne podatke za te predmete in skupine.

— Akeija za gradbo železniške zveze Kočevje — Vrbovsko. Včerajšnje zagrebške »Novosti« objavljajo zanimivo izjavo predsednika akeijskega odbora za gradbo železniške Kočevje — Vrbovske, sušaškega župana g. Ružiča. Po tej izjavi je akeijski odbor pred kratkim v Beogradu podrobno informiral merodajne činitelje o vseh podrobnostih, ki se nanašajo na gradbo te važne proge. Ministrski predsednik general Živković je pokazal veliko zanimanje za to akcijo in je izjavil, da bi se z gradbo lahko takoj pričelo, če bi obstajala finančna možnost iz rednih dohodkov. Zato je treba najti drugo rešenje. Akeijski odbor ima sedaj nalogo, da zainteresira za gradbo privatni kapital, kar je že storil preko zagrebške in ljubljanske bančne organizacije. 80 milijonov Din je že zasužuranih in je upati, da se bo ta vsota še znatno povečala.

— Poslovanje Tvornice za dušik v Rušah. Nekateri listi so te dni poročali, da name-

rava Tvorica za dušik v Rušah opusti sedanjno produkcijo (karbid in apneni dušik) in preurediti obrate za uvedbo drugih produkcijskih panog (livarno). Po naših zanesljivih informacijah pa se te vesti neloče. Zaradi gospodarske depresije in slabih odložitnih možnosti je bila Tvorica sicer primorana deloma odpušiti delavstvo in skrajšati obratovanje, odnosno produkcijo, ki pa nikakor ne bo opuščena.

— Zbor Centralne industrijskih korporacij. Centrala industrijskih korporacij je sklicala 15. zbor industrijskih korporacij, ki se bo vršil 10. in 11. decembra v Beogradu. V sredo 10. decembra se bo vršila interna seja predstavnikov korporacij, ki se bo pečala s proračunom Centralne za l. 1931. in načrtom obrtnega zakona in z željami in predlogi korporacij. Za javno sejo v četrtek 11. logi korporacij, za določeno naslednji dnevi decembra pa je določen predstavnikov korporacij red: 1.) Poročila predstavnikov korporacij o željah industrije. 2.) Vprašanje industrijskega kredita v zvezi z načrtom zakona o industrijski banki. 3.) Načrt zakona o pospeševanju domače industrije. 4.) Načela zakona o skupnem davku na poslovni promet. 5.) Konkurencija državnih podjetij privatni industriji.

— Pravilnik o ugodnostih za hotelsko industrijo. V trgovinskem ministruvju je bil te dni izdelan pravilnik k zakonu o carinskih olajšavah za hotelsko industrijo, s katerim se pojasnjujejo in dopolnjujejo posamezne odredbe tega zakona. Pravilnik je dobil tudi finančni minister in bo v kratkem uveljavljen. Ministrstvo za trgovino in industrijo je že sedaj prejelo večje število prošelj za carine prost avoz gradbenega in instalacijskega materiala za hotele, ki se bodo pričeli graditi ali pa se bodo pregradili.

— Druga emisija begluških obveznic. Ker se je ob priliki finančne likvidacije odškodnina za begluška posestva v Bosni in Hercegovini izkazala, da je v zakonu določena emisija 6-odstotnih begluških obveznic v nominalnem znesku 150 milijonov Din premanjšana, je bila te dni objavljena novela k zakonu o finančni likvidaciji odškodnina za begluška posestva, s katero se skupni nominalni znesek begluških obveznic poveča za 50 na 200 milijonov Din. Nove obveznice bodo nosile znak »IL« emisija, vendar bodo v ostalem izenačene z obveznicami I. emisije.

— Perutninarški tečaj v Ljubljani. Ker se je prijavilo izredno veliko število tečajnikov za perut. tečaj, ki se bo vršil v torek 2. v sredo 10. in v soboto 20. decembra t. l., je moralo vodstvo tečaja poiskati večji lokal za predavanje, in sicer v Delavski zbornici na Miklošičevi cesti. Opozarjajo se tečajniki, da se zberejo v dvorani Delavske zbornice v torek 2. decembra ob pol 11. in ne v Linhartovi ulici št. 9. Za zunanje prijavilce bo tamkaj poskrbljeno tudi kosilo.

— Tečaj za pršenje barv v Ljubljani. Na prošnjo nekaterih interesentov objavlja Zavod za pospeševanje obrti Zbornice za TOI, da se pristojbina za tečaj za pršenje barv na kovine in les, ki se bo vršil od 3. do 13. decembra v livarni Tehniške srednje šole, zniža na 50 Din za mojstre in 25 Din za pomočnike. Prijavni rok poteče v soboto 29. t. m.; izjemoma se sprejemajo prijave še ob otvoritvi tečaja 3. decembra ob 8. zjutraj.

BORZE

28. novembra.

Na ljubljanski borzi je bil danes dovoznat promet slab. Le v devizah Praga in Dunaj je bilo nekaj več potrebe. Tečajni deviz se po zadnji okrepitvi deloma nekoliko popustili.

Na zagrebškem efektom tržišču je vojna škoda danes nekoliko popustila; za aranžma se je trgovala po 425 — 426, za decembra pa po 423.5 — 424. V ostalem je prišlo do zaključkov v 7% Blairovem posojilu po 81 — 81.25 in v 6% begluških obveznicah po 72. Med baznimi delnicami je bilo nekaj več prometa v Union banki po 190.5 do 91 in v Jugobanki po 77.5—78; zaključki pa so bili tudi v Prastedionu po 930, v Zemaljski po 129 in v Poljudski po 56. Med industrijskimi vrednotami je bil zabeležen promet le v Trboveljski po 375 — 377 in v Sečerani po 298.

Devize in valute.

Ljubljana. Amsterdam 22.78, Berlin 13.4775 — 13.5075 (13.4925). — Bruselj 7.8905. — Budimpešta 9.8915. — Curih 1095.9. — Dunaj 795.22 — 798.22 (796.72). — London 274.78. — Newyork 56.485. — Pariz 222.33. — Praga 167.41 — 168.21 (167.81). — Trst 294.90 — 296.90 (295.90).

Zagreb. Amsterdam 22.75 — 22.81, Dunaj 795.22 — 798.22, Berlin 13.4775 — 13.5075, Bruselj 7.8905, Budimpešta 9.8915, London 274.38 — 275.18, Milan 295 — 297, Newyork 56.385 — 56.585, Pariz 222.33, Praga 167.41 — 168.21, Curih 1094.4 — 1097.4.

Curih. Zagreb 9.1285, Pariz 20.29, London 25.0736, Newyork 516.4, Bruselj 72.025, Milan 27.01, Amsterdam 207.9, Berlin 123.09, Dunaj 72.69, Sofija 3.74, Praga 15.315, Varšava 57.85, Budimpešta 90.26, Bukarešta 3.0636.

Elekti.

Ljubljana. 8% Blair 91.5 bl., 7% Blair 81.5 bl., Celjska 160 den., Ljublj. kreditna 122 den., Prastedion 930 den., Kreditni zavod 170—180, Vevče 124 den., Ruše 280—300, Tobacne srečke iz l. 1888. 50 bl.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda aranžma 424.5 — 425, za decembra 424 do 425, investicijsko 85.5 — 88, agrarne 52.5 bl., 8% Blair 90.75 — 91, 7% Blair 81.125 do 81.25, 7% Drž. hipoteke banka 80.75 do 81.25, 6% begluške 71 — 72; bančne vrednote: Prastedion 930 — 935, Union 190.5 do 191, Jugo 77.5 — 77.75, Srpska 189 den., Zemaljska 129 — 130, Narodna 8100 bl., Ljubljanska kreditna 122 den.; industrijske vrednote: Narodna šumska 25 den., Gutman 138 — 140, Slavski 50 den., Slavonija 200 den., Drava 292 — 295, Sečera 298 — 300, Brod vagon 90 — 110, Vevče 124 den., Isis 40 — 45, Jadranska 595 bl., Oceania 220 do 230, Trboveljski 375 — 376.

Beograd. Vojna škoda 444.5 — 445.5, za decembra 446.5 — 447, investicijsko 87 do 87.5, 7% Blair 81.75, Narodna 8050 — 8090.

Blagovna tržišča

JAJCA

— S tržišča jaje. Zaradi neobičajno milega vremena, ki pospešuje produkcijo, so v zadnjem času cene v inozemstvu, zlasti v Italiji ponovno popustile. Zato so bili naši izvozniki prav tako primorani znižati nakupno ceno od 1.50 — 1.55 na 1.45 Din za komad. Nadaljnji razvoj tržne situacije bo odvisen od bodočega vremena.

LES

— Ljubljanska borza (28. t. m.) Tendence za les mlačna. Zaključen je bil 1 vagon deak in 1 vagon oglja. Povpraševanje je za več vagonov lepega suhega, čistega bukovega oglja — prahu in za več vagonov bukovega oglja (samo »canello«), nadalje za 1600 komadov obeljenega jamskega lesa (v predpisanih dolžinah od 1—3 m in debelinah 20 in 18 cm), za 5250 komadov jelovih krajinkov (1.20 m), za 180 komadov jelovih deak (4 m, deb. 24 mm, širina 25 cm) in za večjo množino testonov (26—30 cm in 10—25 cm širine). — Navzlic okolnosti, da se bliža že december, prodaja drv zaradi milega vremena še ni oživela, kakor bi bilo pričakovati vsaj na sedanj letni čas. Nadaljnje prodaje drv bodo povsem odvisne od poka letošnje zime. Tudi oglje se ne izvažata tako, kakor se je pričakovalo. Rezano blago pa se povprašuje za l. in II. kakovost, dočim za blago »montec«, »tombante« in za III. kakovost ni nikakega zanimanja.

BIZITO

— Ljubljanska borza (28. t. m.) Tendence nespremenjena. Zaključen je bil 1 vagon pšenice. Nudi se (franco, slovenska postaja, po mlevski tarifi, plačljivo 30 dni): pšenica: baška, 80/81 kg po 200 — 202.5; srbrbranska, 80, kg in gornjebaška, 79.80 kg po 197.5 — 200; baška, 79 kg po 185 do 187.5; baranjska, 79/80 kg po 155—157.5; 185; ječmen: ozimni, 65/66 kg po 155—157.5; koruza: baška, stara po 147.5 — 150; baška, nova, umetno sušena po 132.5 — 135; pri navadni vozni po 137.5—142; baška, času primerno suha, pri navadni vozni po 122.5 — 125; oves: baranjski po 182.5 do 185; moka: »ogc« po 340 — 345.

— Novosadska blagovna borza (28. t. m.) Tendence nespremenjena. Promet: 8 vagonov pšenice, 2 vag. ovs, 68 vag. koruze, 2 vag. moka. Pšenica: baška, 79/80 kg težka 137.5 — 142.5; gornjebaška, 79/80 kg 135 do 137.5; banaška, Tisa, šlep 139 — 141; gornjebaška, 79/80 132.5 — 135; sremska, 78 kg 127.5 — 130. Oves: baški, sremski 135 do 140. Ječmen: baški, sremski, 63/64 kg 102.5 — 105. Koruza: baška, stara 90 — 92.5; nova 67.5 — 70; za decembra — jan. 72.5 do 75; za mare — maj 87.5 — 90; sremska, umetno sušena 82 — 84. Moka: baška »ogc« in »ogc« 235 — 245; »2c« 205 — 215; »3c« 175 — 185; »6c« 150 — 155; »7c« 105 — 110; »8c« 77.5 — 82.5.

— Somborska blagovna borza (28. t. m.) Tendence nespremenjena; promet 219 vagonov. Pšenica: baška, pol. 80 kg 137.5—142.5; okolica Sombor, 78 kg 122.5—127.5; gornjebaška, 79/80 kg 132.5 — 137.5; sremska, 79/80 kg 125 — 130; banaška, Bega, šlep, 79 kg 130 — 135. Koruza: baška, stara 82.5 — 78; baška, nova, umetno sušena 82.5 do 87.5; baška, nova, času primerno suha 65 do 70; za decembra — januar 70 — 75. Ječmen: baški, 64/65 kg 97.5 — 102.5. Moka: baška »ogc« in »ogc« 240 — 250; »2c« 210 do 220; »3c« 180 — 190; »6c« 150 — 160; »8c« 75 — 80.

— Budimpeštanska terminska borza (28. t. m.) Tendence za pšenico slabša, za koruzo uvrščena. Pšenica: za mare 15.46—15.47, za maj 15.36 — 15.37; ri: za mare 9.15 do 9.20; koruza: za maj 12.30 — 12.31.

Sport

Ljubljana : Maribor

Predtekma ASK Primorje : Grafika. Jutri, v nedeljo nastopi v Ljubljani po daljšem presledku mariborska nogometna reprezentanca. Tudi to pot bodo reprezentativni Maribor v bistvu oni igrači, ki so igrali proti Gradcu. V tej tekmi so se Mariborčani dobro odrezali in če bi bili igrači le nekoliko več rutinirani, bi Gradčani težko odnesli zmago. O lepi igri, ki so jo predvedli Mariborčani, pričajo izjave samih Gradčanov, ki so priznali, da se je mariborski nogomet v vsakem pogledu dvignil. Sicer to vedo najbolje sami Ljubljanci, ki so morali mnogokrat prepustiti zmago na mariborskim, pa tudi na domačih tleh Mariborčanom.

Mariborsko moštvo je nedavno z visokim rezultatom v Ljubljani doseglo lep uspeh proti enajstorici Ljubljane. Če se jim bo to posrečilo tudi jutri, je drugo vprašanje. Fakt pa ostane, da se ne more prerokovati zmage niti tej niti oni enajstorici.

Jutrišnja tekma je važna tudi zaradi tega, da LNP nekoliko pregleda moči, ki bi prišle za nadaljnje reprezentančne medmestne tekme v pošt. Prav gotovo bo moral priti v teh tekmah v pošt. marsikateri mariborski igrač, zato je potrebno, da pošljejo Mariborčani svoje najbolje v Ljubljano.

Tekma se odigra ob vsakem vremenu na igrišču ASK Primorje. Predtekma prične ob 13., medmestna ob 14.30.

Nogometni program za ponedeljek

Reprez. II. razreda : SK Amater ASK Primorje : SK Železničar

V ponedeljek nastopi prvič reprezentanca našega drugega razreda. Zaradi tega vlada veliko zanimanje za nastop te reprezentance proti prvaku Trbovelj ASK Amater, ki je eden najboljših podeželskih klubov.

V glavni tekmi odigrata finale za pokal LNP ASK Primorje : SK Železničar. Tudi za to tekmo vlada zanimanje, ker so mariborski Železničarji v zadnjem času visoko dvignili v nogometu, kar potrjujejo rezultati zadnjih tekem.

Tudi ti tekmi se igrata na igrišču ASK Primorje in sicer ob 13. Reprezentanca II. : SK Amater, ob 14.30 ASK Primorje : SK Železničar.

Tek Uedinjenja

Tekmovanje bo tudi letos izredno ostro, ker so se dosedaj prijavili naslednji zunanji tekmovalci: Karel Kumer, Albert Sussitt in Hans Susitt, Blatinč Tone, Tručil Ciril, Ogrin Miroslav, Sušteršič Ernest, Edvard Kavčič in Ivo Kumer. Od ljubljanskih atletov bomo videli na startu Ilirija ne med njimi Majhenič, Vrečko, Žebot, Priemer, Putinja, Zorja, Grobler, Kinkel, Pogacnik, Regally, Valencić, Sintič, Ribnikar, Račič, Lenarčič, Gregorc, Smerke, Krevs, Korčič, Gaberček, Hansi, Škrabar, Prašnikar, Umek, Calari, Vidic itd.

Start je točno ob 15.30 pred Ljubljansko kreditno banko. Slačilnica v hotelu Slon, vhod iz Franciskanske ulice. — Po tekmovalju razdelitev nagrad ob 17.30 v vokalnem salonu restavracije Zvezda, obenem spominska proslava Uedinjenja. Tekmovanje se vrši pod pokroviteljstvom vršilca banske dolžnosti g. dr. Pirkmajerja, župana mestne občine g. dr. Puca in komandanta Dravske divizije g. gen. Veseloviča.

Po tekmovalju se bo ob priliki razdelitve nagrad vršilo tudi slavnostno vpisovanje v zlato knjigo, ki jo je daroval svoj čas prvi pokrovitelj tekmovalja pok. veliki župan g. dr. Vodopivec.

Službene objave LNP

KULTURNI PREGLED

Za dobro domačo knjigo

b — Ljubljana, 28. novembra.

Današnja razpoložnost širših slojev je bolj naklonjena lepi knjigi nego je bila še pred leti. V življenje se vračajo trdnjeji pojmi, človeška misel zopet tipa globlje, srce strastneje išče notranje lepote in duševnih doživetij. Tudi vnanje okoliščine vplivajo na to. Estetika notranje opreme hiše se uveljavlja vedno bolj; kič izginja in ljudje spoznavajo, da preprostost ni isto, kot primitivnost in da pičla sredstva iznajdljivemu okusu in resnični notranji kulturi ne stavijo nepremagljivih ovir.

V stanovanju kulturnega človeka spada domača knjižnica z izbranimi knjigami. Ni to samo vnanja dekoracija, niti bahanje s knjigami, ki si ga opazil nekoč pri surovih in duševno praznih vojnih dobikarjih. To je samo potrdilo stare resnice, da finešne čutečemu in resnično omikane mu človeku ne more nič nadomestiti knjige. Dobra knjižnica daje boljše odgovore na razna vprašanja nego od Boga dani ali po vladi nastavljeni profesorji — pravi Mauthner, govorec o samouki. Poleg poučnih knjig, ki dajejo odgovore na važna vprašanja, pa res kulturni človek ne bo mogel pogrešati knjig, ki mu dajejo umetnostna doživetja — občutja poetičnosti, lepote, življenjske pestrosti, tragike in komike poedinčeve usode, viharjev strasti, — pa zopet lepoto jezika in dovršene sloga, krasne opise narave in toliko drugega, kar lahko nudi v najpopolnejši obliki samo lepa knjiga. Človek, ki nima nič poetičnega v sebi, je nevaren — je rekel menda H. H. Chamberlain; brez literarne kulture ni popolne naobrazbe, samo ona vodi k tisti duševni aristokraciji, ki jo je že Schopenhauer proglasil za smoter izboraževanja.

Če ponovno opozarjamo na pomen knjige v življenju kulturnega človeka, moramo zlasti poudariti pomen dobre, lepe knjige v naši domači besedi. Pravkar stopimo v znak nekakšne reorganizacije slovenskega knjižnega trga. Produkcija knjig, zlasti prevodov iz tujih slovstev, naglo, trenutno skoraj skokoma raste. Če trdimo, da imajo nove zbirke »Tiskovne zadruge« prednost pred drugimi te vrste, se zavedamo, da naša hvala ni pretirana.

Nove knjige »Tiskovne zadruge«, ki jih napoveduje njen nedavni »Jutro« priložniški prospekt, obsegajo skrbno izbrana dela samih prvotnih svetovnih pisateljev, zrela, res umetniška dela trajne vrednosti. Ta dela so prevedli mojstri knjižarstva, kakor Oton Zupančič, Vladimir Levstik i. dr., kar daje prevodom še posebno vrednost tudi po jezikovni plati. Dela domačih avtorjev so takšna, da brez njih ne more in ne sme biti knjižnica našega človeka. Vse knjige bodo izdane v vzorni opremi in nobena ne bo ne vsebinsko niti po vnanosti takšna, da ne bi spadala v standard slovenske domače knjižnice.

Prijatelje naše kulture ponovno opozarjamo na ugodno priliko, da si za znatne mesečne obroke nabavijo te knjige, katerih vrednosti ne bodo zmanjšala niti desetletja.

Tolstoj

Dvajsetletnica smrti Leva Tolstega je zopet pokazala, kako prav imajo oni, ki trdijo, da sloves velikih umetnikov z leti raste in da njih dela dobivajo vse večjo vrednost, kakor zlahka staro vino. Tolstoj je danes eno najpopolnejših imen svetovne literature. Poplava študij, razprav, spominov in drugega gradiva o njem je tolikšna, da bo kmalu bibliografija obsežnejša nego je njegovo največje delo »Vojna in mir«. Poizkus takšne bibliografije je izšel za stoletnico rojstva v Moskvi; med tem je ugledala svet v ruskem jeziku in v tujih jezikih že dolga vrsta novih knjig o Tolstemu in njegovih spisih.

V berlinskem »Rulju« citamo, da je hči velikega Leona Nikolajeviča Tatjana Nik. Tolsta dovršila svoje spomine na očeta, ki bodo hkrati študija o njegovem delu. Dosedanji spisi njegovih otrok nas niso mogli nič kaj ogreti. Tako je n. pr. vse, kar je napisal o svojem očetu Lev Tolstoj ml., dokaj povprečno, zlasti fragmenti, ki jih v zadnjem času objavlja v nekaterih pariških listih. Če smemo verjeti feljtonistu »Rulju«, bo knjiga Tatjana Tolste dogodek v tolstojskem slovstvu. Znano je, da je bila Tatjana najljubši otrok nesmrtnega Leva in — kakor je ne dolgo pred smrtjo sam izjavil — najbližja njegovemu duhu.

Pariške »Les Nouvelles Littéraires« so posvetile v številki z dne 22. novembra celo stran dvajseti obletnici Leva Tolstega. Tu je priobčeno nekoliko še neznanh dokumentov o Tolstemu, eden njegovih poslednjih portretov, članek Leva Tolstega — sina o očetovem odnosu do vojne in Zinove Lvovske »Lenin in Tolstoj«. Slednji članek je najzanimivejši. Avtor se sklicuje na daljše študije o odnosu Lenina do Tolstega, ki sta jih pisala bivši komisar prosvete Lunačarski in pisatelj P. S. Kahan. Bivši ruski diktator in ideolog ruskega marksizma VI. Ulanov — Lenin je spisal o Levu Tolstemu pet dolgih člankov. Prva dva sta izšla pred revolucijo. To jasno poljudno umetnika in moralista ponovno imenuje »umetnik«, »genijalni človek«, ki nam ne daje samo brezprimernih slik ruskega življenja, marveč tudi prave mojstrovine svetovne literature. Kljub temu Lenin precej prerešuje Tolstega s svojo enostransko marksistično ideologijo in kajpak najde mnogo tega, kar mu ne prija, čeprav ume to utemeljiti in približati materialističnemu okusu. Tretji članek je spisal Lenin že kot diktator in sicer v dneh, ko je sovjetska revolucija zavrnila kontrarevolucionarnih pojavov preživljala kritične ure. Nasprotniki komunizma so se skušali zateči pod avtoriteto Tolstega, ki da je bil sam kontrarevolucionarec. V tretjem članku »Tolstoj in njegova doba« Lenin ne štedi z ostrimi besedami in očitki na rovaš »tolstojanstvu«. V naslednjih dveh člankih je takoisto strožji nasproti Tolstemu in prihaja k sklepu, da je bil vedno »barin« (gospod) in da do poslednje ure ni imel zadosti poguma in moči, da bi prelomil z vsem, kar ga je obdajalo in kar je nasprotovalo njegovi vesti. V svojih umetniških delih se Tolstoj mnogo bolj bavi z notranjimi krizami plemenitaveh nego z mukami mužikov.

Razprave Znanstvenega društva za humanistične vede (V-VI)

(Prvi del članka, glej »Jutro«, 22. 4. 30.)

Druga Prijateljeva razprava se bavi z literarno — kulturno epizodo v času, ko so literarni dogodki vse drugače vplivali na javnost kot dandanes.

Kmalu po ustanovitvi Ljubljanskega Zvona so se pokazala nesoglasja med njegovimi izdajatelji, Levec in Kersnik sta se uvrstila med pristaje takrat snujoče se Sukljeve vladne stranke, Tavčar pa je bil nagnjen bolj do praktične radikalno — narodne in vseslovenske politike. Pri volitvah v kranjski deželni zbor l. 1883 sta zmagala Suklje in Kersnik, ne pa dr. Tavčar, ki je pač vedel, da sta bila zoper njegovo kandidacijo tudi oba soizdajatelja Zvona, Levec in Kersnik. Levec pa je nujno potreboval Tavčarja pri listu, ker mu je primanjkovalo prikladnega gradiva. Ko se je začela oblikovati slovenska vladna stranka, je odpravil sodelovanje pri Zvonu Gregorčič, pa tudi ljubljanski literarno — zabavni klub, ki je podpiral Zvon, se je zaradi teh političnih dogodkov razbil. Decembra pa je naznanil Hribar, da bo začel izdajati »Slovanac«. Levcu konkurenca ni bila všeč, postal je malodušen. Javnost je obsojala Sukljeta in njegove pristaje kot odpadnike in ker se je bil Levec eksponiral za vladno stranko, so začeli zapuščati »Zvon« naročniki in sodruštvi (Erjavec, Gregorčič). Ko je izšla l. 1884 prva številka Slovana, je novi list prvi napadel Suklje v Laibacherici in ga obdolžil prevratnega panslavizma in pomanjkljivega avstrijskega patriotizma. Nasprotje pa je bilo uredništvu Slovana spočetka močno tolerantno, šele v tretji številki je zavrnilo vladni list. Dijkom pa so prepovedali, naročati se na Slovana.

Razpor med radikali in vladinovi je postal večji in večji. Od Zvona se je začel oddaljevati še Tavčar, ki je prestopil z letom 1885 k Slovanu.

Političen razpor med radikali in »elastikarji« je ustvaril Hribarjevega in Tavčarjevega Slovana najprej kot list za publicistiko, od l. 1885 dalje tudi kot leposloven organ. Levec, človek zmerne srednje linije, državni uradnik, je upal, da bo Winklerjeva vlada radonela nemške in nemškotarske uradnike na Slovenskem s Kersnikom. Zato in zaradi prijateljstva s Kersnikom se je tudi eksponiral za Sukljeto vladno stranko. Ko pa je Suklje propadel pri kandidaturi za mesto deželnega šolskega nadzornika in so bili za manjša mesta prezrti tudi drugi odlični »elastikarji« (Senekovič, Wiesthaler in Levec), je bil Levec močno razočaran. Zbolelo ga je tudi, da ga niso povabili k ustanovitvi novega literarnega kluba, čeprav so bili vabljivi ljudje vsi. Levcu je njegovo politično delovanje škodovalo torej celo v družabnem pogledu. Sicer so bili že prej poskušali obnoviti leta 1883 razpadli literarno — družabni klub: elastikarji, vendar niso posebeno uspehi. Zato so radikali, katerih voditelj (Zarnika, Hribar) elastikarji prej niso vabili, hoteli ustanoviti nov klub, ki bi stal pod njihovim vodstvom. Ni čuda, da so prezrli Leva in seveda tudi Sukljeta.

Razpor med slovensko inteligenco se je torej pokazal očitno na literarno — društvenem polju, a baš na tem polju se je imelo začeti zblíževanje. Razočarani Levec je začel obračati politiki hrbet. Bolelo ga je, da se odpadali naročniki in da ga je zapustil Gregorčič; še za Aškera se je bal. Tedaj je na Gregorčičevem večeru, ki ga je priredil radikalni družabni klub, predlagal Ivan Hribar oživotvoritev »Slovenskega pisateljskega društva«. Vošnjak je izpeljal predlog in pridobil Leva, ki ga je pri potožovanju za skromni okrajnoliški inšpektorat pustil Suklje (medtem že poslanec) na cedilu. V »Pisateljskem podpornem društvu«, čigar predsednik je postal Vošnjak, podpredsednik pa Levec, se je začelo zblíževanje med razprtima taboroma. O spravi objavlja prof. Prijatelj posebno študijo.

Sirok način prikazovanja, ki ga prof. Prijatelj tako ljubi, bogati citati iz sodobnih virov (člankov in pisem) napravljajo, da čitaš z nekim, rekli bi, literarnim zanimanjem, kakor čitaš lepo knjigo. Vživljaš se v ljudi in delo, ki jo zna avtor tako živo pričarati predte.

Obe razpravi, zlasti pa poslednja iz preteklega doba, odkrivata v pisemskem gradivu prezanimiva zakulisna gibanja, vzroke in nazore prvih naših kulturnih delavcev, jih znanstveno urejata in kritično presojata. Vsak izobraženec ju bo z velikim zanimanjem bral.

Muzikalni dogodek v Zagrebu

Premiera nove domače opere »Citara i bubanj« v Narodnem gledališču.

Zagreb, 28. novembra. Domače operne premiere beležimo vedno z zlatimi črkami v naš operni koledar, zlasti če gre za uspele dele. Najnovejša opera dr. Božidarja Širole »Citara i bubanj« ili neobični svatovi« se lahko po resnici in pravici šteje med uspele. Že dolgo se ne spominjamo navdušenja, kakršno je vladalo v našem gledališču ob premieri tega dela. Po vsakem dejanju je uprav z elementarno silo buhalo na dan; v teku večera je naraslo do pravega parokizma. Torej uspeh v vsakem oziru, uspeh, ki je za domačega avtorja tem bolj značilen!

»Citara i bubanj« je začetek primorske narodne pesmi, ki slove takole: »Citara i bubanj, tu su dva štrumenta«. Ker je dejanje te opere polno protislovij in se v njem menjavajo kaj nasprotne situacije, ki spominjajo zdaj na mehki zvok gitare, zdaj zopet na grobe udarce bobna, je delo dobilo naslov »Citara i bubanj«, da se tako že z naslovom poudari opretnost posameznih oseb in dogodkov v operi.

Vsebinska nove opere (libreto Velimirja Deželica ml.) je naslednja: Ivo, sin bogataša Filipa, se vrača v svoje rojstno mesto v Primorju. Tja ga je zvalila tudi ljubezen do Mare, hčere imovite in plemenite vdove Tone. Kmalu pa se Filip in Tona spreta zastran neke ribe. Tona pred vsem mestom užali Filipa. V Filipu se vzbudita kljubovalni ponos in maščevalnost. Njegovo maščevanje pa je takšno, da se hoče oženiti s Tono. Ivo je globoko užaljen, ker ve, da bo izgubil svoje ljub-

Med literarno zgodovino spada še Skokova razprava o Držičevem »Plakiruc«. Že delj časa se bavi zagrebški romanist prof. Skok s simbolizmom starih Romanov in Slovanov v Dalmatinskih mestih. Ta simbolizma je bila jezikovnega značaja; vprašanje, če je bila tudi literarna, pa skuša rešiti s pretresom dalmatinske literature. Pokazati hoče, kako se je začela v Dalmaciji slavizirati italijanska literatura. Ne gre pri tem samo za slaviziranje imen, ampak tudi vsebine in sloga. Zanimiva študija, ki vsebuje doslej podrobno analizo Držičevega »Plakiruc« in nekaj novega gradiva o Držičevem bivanju v Sieni, se bo še nadaljevala.

Loučarjev »Dragotin Dežman in slovenstvo« prinaša Dežmanov življenjepis, slika njegovo nacionalno — slovensko delo v štiridesetih in petdesetih letih, njegovo znanstveno delovanje v muzeju, zlasti pa njegov odpad l. 1861. In posledice. Analitično-kritični del te zanimive študije objavlja avtor za prihodnjic. Z vsi akribijo pisana razprava prinaša celo vrsto korektur v dosednji literaturi o tem možu, ki je ob početku ustanovne dobe v Avstriji tako usodno posegel v slovenski narodno — politični razvoj. Pisec se pozna, da zajema iz polnega; za politično ozadje in okvir se je prav srečno omejil na tisto mero, ki pojasnjuje in oživlja.

Zgodovinar Milko Kos pojasnjuje v razpravi »K postanku slovenske zapadne meje«, kdaj se je slovenski element pomaknil do zgornje italijanske ravnine, ali je šel preko današnje mejne črte in se kasneje morda umaknil in kaj je vplivalo na postanek te meje. Ko je razpadal rimski imperij, so se njegove meje pomikale čedalje bolj proti Italiji. V šestem stoletju so Bizantinci v severovzhodnem kotu Italije ustvarili obmejno utrjeno črto (limes). Kmalu pa so bizantinsko upravo v Furlaniji zamenjali Langobardi, ki so ob vzhodnem robu ravne Furlanije med Tagliamentom in morjem organizirali na vojaški način obmejno — obrambni limes s središčem v Čedadu. Ko so v prvem desetletju sedmega stoletja dosegli avarsko-slovenske mase meje furlanske ravnine, je furlanski obrambni limes ubranil to ravnino pred stalno okupacijo Slovencev. Tudi pozneji slovenski sunki v sedmem in osmem stoletju se ustavijo ob furlansko — langobardskih utrdbah. Slovenska kolonizacija od druge polovice desetega stoletja dalje na ozemlju, ki je tvorilo nekdanj langobardskega obmejnega limesa v vzhodni Furlaniji, prešlo nato v last krone in preko nje v posest oglejskega patriarha, in na ozemlju, ki so ga v Furlaniji opustošili (890—940) Madžari, je bila mirnega značaja. Te slovenske kolonije v Furlaniji so bile raztresene in se niso ohranile. Slovenstvo v vaseh furlanske nižije je kasneje v kasnem srednjem veku propadlo, jezikovna meja pa je ostala v glavnem na črti, ki jo je v sedmem in osmem stoletju določila langobardska mejnoobrambna črta.

Piščeva dokazovanja, naslanjajoča se na bogato gradivo, bodo razpršila marsikako nejasnost o prvotni zgodovini Slovencev.

Prof. Nikola Radojčić, ki je osvetlil še dokaj srbohrvatskih historiografov, zlasti starejših, je v razpravi »Istorija Srbije Franje Ksaverja barona Pejačevića« pokazal, da je to delo jezuita Pejačevića (1707—1781) zaslužilo večjo pozornost, kot ga je bilo deležno. Pejačević je bil za versko ujedinjenje s Srbi, pa ne nasilno, kakor se je tedaj poskušalo.

V obliki disputov riše Pejačević srbsko zgodovino s posebno tendenco: Srbi naj se združijo z Rimom, saj so njihovi stari svetniki in vladarji bili Rimu naklonjeni. Uporabljal je tuje in srbske virov, poslednjim pa daje prednost. Znanstvena vrednost te stare zgodovine je znatna in Radojčićeva zasluga je, da jo je otel pozabljena.

Samo omeniti utegnem v dnevniku razpravo »Donos k tekstovni kritiki Senekovih pisem ad Lucilium«, kjer je latinec Anton Sovre srečno popravil nekaj mest, ki so bila do danes nejasna in pokvarjena, ter razpravo »Kleinasiat. Terminai« die Wälfische«, nov prispevek prof. Karla Ostirja k alarodščini.

Obširni zvezek (521 strani) se odlikuje tudi po odlični tehnični opremi in tisku, mestoma zelo kompliciranem.

Izredno bogata in tehtna publikacija je dokaz, kolikšnega pomena je naš najvišji znanstveni zavod. Razprave se lahko merijo z vsako slično publikacijo katerekoli akademije. Naša sicer ne nosi še tako visokega naslova, ga pa popolnoma zasluži.

Dr. M. Rupel.

Med tem ko v prvem dejanju še močno čutiš, da se je širola v zadnjem času intenzivno bavila z oratorično glasbo (ustvarila je v tem slogu nekoliko lepih in značilnih del), se je že v drugem dejanju bolj opustila in njegova glasba dobiva vedno bolj gibčni odskri značaj. Nekateri prizori v drugem dejanju (zlasti snubljenje) so narejeni s pravo mojstrsko roko. Skladateljeva izraževalna moč raste čedalje bolj, dokler se naposled v 3. dejanju ne povzpne do neslutene višine. Tu opera kulminira. Čutiš, kako lepo se vse to vzpenja, gori, plameni, da se ob koncu osredotoči v prekrasno prošno (Mara in Ivo kleče prosita mater, da blagoslovi njuno ljubezen), ki je krona delu. Konec opere nas uprav fascinira po svoji sili in lepoti. Na tem mestu je širola široko razkril svoje srce in se razmahnil s fenomenalno in neprekosljivo silo.

Opera dr. Širole je napisana nenavadno težko za vse, ki sodelujejo. Solisti (Križaj, Vičar, Griff-Pospisil, Nožinič, Šepec, Griff, Matošević, Radoboj) so morali obvladati zelo težke partije, a so se vsi odlikovali po bleščečem, res umetniškem podajanju. Zbor, ki ima neizmerno veliko in ritmično težko vlogo, je bil na višini ter je vreden vsakega, tudi največjega priznanja. Enako orkester, ki je bil odličen in gibčen. Opera je naštudiral ravnatelj Krešimir Baranovič, ki si je tako ponovno pridobil neprecenljivih zaslug za razvoj naše odrsko-dramatske tvorbe. Režiser Aleksander Binički in scenograf Zdenka Ostović-Pexidr sta takisto storila svoje, da delo kar najbolj uspe. In priznati moramo: trud sodelujočih ni bil zaman! Izvedba kakor delo samo sta dobila takšno obliko, da jo moramo po kvaliteti trikrat podčrtati. Ziga Hirschler.

Štritoj — Vraz: Narodne

(Interview našega poročevalca z opernim dirigentom Niko Štritofo.)

Čujem, da si se lotil problema Vrazovih narodnih pesmi. V čem obstoji problem?

Gotovo nisem edini, ki je znanje za glavno nad predčimur zapisi melodij v Štrekljevi zbirki narodnih pesmi. Tudi muziku so zagonetka. Da bi narod tako atonalno in nelegično pel, je absurdum.

Zatekel sem se torej v državno licejsko knjižnico, kjer sem domneval, da najdem Vrazov rokopis. Ljubeznosti in strokovni temeljitosti dr. Glonarja se moram zahvaliti, da sem prišel do originalov in dobil priliko, preštudirati vso tozadevno literaturo. Pri primerjavi originala s Štrekljevimi prepisi sem takoj uvidel, da se sme držati rekonstrukter edino le originala. S tem so odpadle mnoge nejasnosti same od sebe. Težje je bilo iskanje pravih levkov za hibe, ki jih je zagrešil Vraz sam. Dognati sem moral, kaj je Vraz hotel napisati, a vsled svoje pomanjkljive muzikalne naobrazbe ni znal napisati. V tem ob-

stoji ves problem. Način postopanja in upravičenost mojih rekonstrukcij sta predmet posebne razprave.

Štrekljevi prepisi so torej po tvojem mnenju pogrešni?

Štrekelj oz. njegov prepisovalec ni obvladal muzikalnega jezika, njegove grammatike, pravopisa, skladnje itd. Bral je n. pr. tudi taktično za noto, če se je Vraz slučajno pero zalilo. Odgovarjajoča pogreška v pismenem jeziku bi bila, če bi bral podpičje (;) za jot (j). Drugi muzikalni pogreški, prenešeni na pismeni jezik, so n. pr., če bereš siu namesto sin, bau nam. ban. Pri hitrem pisanju uporabljam navadno za u in i isti indiferentni znak. Da Nemeč, ki ne pozna našega jezika, ne bo zadel vedno pravega, je jasno. Isto velja mutatis mutandis tudi za prepisovalca not. Ker je takih baubauov v Štrekljevih prepisih precej, so melodije večkrat deformirane, zveržene. Skoraj komični pa so primeri, v katerih je hotel biti Vraz posebno točen in postavil nad dvomljivo noto še črko. Dosegel je ravno nasprotno. Štrekelj je bral n. pr. črko f nad nejasno noto za — predložek, v drugem slučaju celo za korono.

Kako sodiš o Vrazovi muzikalnosti?

Vraz je notiral pesmi za flavto. (Ne za violino, kakor domneva Štrekelj v predgovoru.) Da je igral sam na flavto, rezultira iz njegovih pisem in iz pričevanja Davorina Trstenjaka v »Narodovih« podlistkih. Bil je amater. Sam se pritožuje, da mu manjka temeljitejšje muzikalno znanje, želi si predvsem obvladati harmonijo itd. Vendar pa posnemam iz njegovih notacij, da je bil doma v splošni glasbeni teoriji. Preglavlje mu je pri diktatu delal ponekod takt.

Kako sodiš o navepu in tekstu?

Tekste in melodije je nabral Vraz pred 100 leti. Napevi so po svoji invenciji zelo originalni, nebanalni, nealpeški in dokumentirajo koridor k našim severnim bratom, predvsem Slovakom.

Tudi besedila so umetnine zase, globok in intenziven izraz duševnih emocij.

Pisali so, da misliš izdati Vrazovo zbirko?

Da. Bila bi škoda, da bi se te lepe pesmi naših dedov pozabile. Izdati jih namera-

Naši mladi

FRIGID

Zanj pač ni nomen-omen prav točno proročanstvo! Usmiljeno solzi se za občeločevanstvo.

Peem.

vam v priredbi za glas in klavir. Poskrbel sem za kolikor mogoče zanimivo, ne pretežno klavirsko spremljevanje. Umetničenja sem se izogibal in pazil, da ne kršim njih priprlostosti. Sicer pa spada to v delokrog tvojega g. kolega kritika.

Kdaj misliš pesmi izdati?

Zdajle. (Štritoj potegne iz aktovke sveže tiskan izvod in mi ga izroči za naš list.)

Nova slovenska knjiga. Pod naslovom »Tri rožec« bo izdal Josip Fr. Knaflič, »Jutrovemu« čitatelstvu dobro znani in priljubljeni pripovednik, zbirko svojih zanimivih zgodb. Knjiga, ki se tiska v »Narodni tiskarni«, izide pred Božičem.

Mednarodne razstave cerkvene umetnosti v Rimu se udeležuje 200 umetnikov iz vsega sveta. Jugoslovne zastopa na tej razstavi znani slikar in grafik M. D. Gjurčić, kateremu je žirija sprejela tla dela: Sv. Jeronim (olje), sv. Lazar, sv. Milutin. To je največji izmed dosedanjih mednarodnih uspehov g. Gjurčiča.

Srbohrvaška knjiga o sodobni ruski književnosti. »Ruski arhiv« v Beogradu je izdal v srbohrvaščini knjigo nadarjenega ruskega kritika M. Slomina »Portreti savremenih ruskih pisaca«. Tu so zbrane lepo in duhovito pisane studije o Fedinu, Babelju, Aleksiju Tolstemu, Borisu Pilnjaku, Majakovskem, Ehrenburgu, Zoščenk, Leonovu, Jesenjinu i. dr.

Premijera domačega komada v Sarajevu. Sarajevsko gledališče proslavlja desetletni obstoja. Te dni se je vršila slavna jubilejna predstava. Uporizorilo so zgodovinsko dramo dr. M. Mirona »Herceg Stepan«.

Beograjska opera pojde v Zenevo. Za prihodnje leto je beograjska opera povabljen na 15. dnevnost gostovanje v Zenevo. Na sporedu bosta dve jugoslovnski in ena ruska opera ter dva baleta.

Dve jugoslovnski premijeri na Češkem. V proslavo jugoslovnskega državnega praznika bo praško Narodno divadlo uporizorilo v režiji V. Rogova Dimovičevega »Kraljeviča Marka«. — Istega dne bo v Brau kristna slava Gotovčeve opere »Moranac«, ki jo je naštudiral bivši kapelnik ljubljanske opere Antonin Balatka.

Matineja jugoslovnske mlade lirike v Zagrebu. Včerajšnja notico izpopolnjujemo v toliko, da bo Klub študentov slavistike v Zagrebu priredil matinejo naše mlade lirike v nedeljo dne 30. novembra v dvorani Ljudskega vseučilišta. Na programu so izmed slovenskih pesnikov A. Gradnik, Tone Seliskar in Sreko Kosovel. Izmed srbohrvatskih: Tin Ujevič, D. Cesarič, M. Feldman, G. Krklec, A. Nametak, D. Maksimović, B. Kovatič, V. Massuka in Miloš Crnjanski. Recitirajo ga: Vika Podgorska in E. Dragmanova in gg. Nučić, J. Pavič, V. Bek, M. Grković, B. Tepavac, I. Lavrenčič, Lj. Jovanović.

»Savremenik« — jugoslovnske »Les Nouvelles Littéraires«. Po vsem svetu, koder gre francoska beseda, je znan odlično urejani, informativni literarni tednik »Les Nouvelles Littéraires«. Razni narodi ga skušajo posnemati. Nemci so imeli že prej podobne časnike; danes je za nemško književnost nekaj podobnega berlinska »Die Literarische Welt«, ki pa zaostaja za pariškim tednikom. Tudi v Jugoslaviji nekateri mislijo, da bi koristili potrebni popularizaciji književnosti, če bi izdajali podoben literarni časnik. Beograd beleži že nekoliko neuspeših poizkusov, v Zagrebu so začele izhajati s 1. oktobrom »Književne Novine«. List je tednik na 8 straneh in se je z dosedanjimi številkami že lepo vpejala. Je večje urejevala (dr. Zdenko Vernič) in očituje posebno zanimanje za socialno smer sodobne književnosti. V prevodu objavlja znani roman F. Gladkova »Cement«. Medtem pa se že napoveduje nov literarni tednik s podobnim programom. »Savremenik«, dolgoletno glasilo »Društva hrvatskih književnikov« v Zagrebu, je kot revija najbrž dokončno pokopan. Sedaj ga nameravajo v Zagrebu obnoviti v docela drugačni obliki, namreč kot časnik. Tozadevna akcija je v rokah znanega dramatika gsp. Milana Begovića. Novi »Savremenik« bo imel posebno redakcijo v Beogradu, ki naj bi jo vodil gsp. Gustav Krklec. List naj bi po neki izjavi postal jugoslovnske »Les Nouvelles Littéraires«. Zanimivo je, da bo novi literarni tednik zastopal integralno jugoslovnsko nusenost v literaturi. To je posebno zanimivo zaradi osebe gsp. Milana Begovića, avtorja »Hrvatskoga Diogenea«, ki pa se je v zadnjih mesecih približal »Srpskemu knjiž. Glasniku« in se tako zopet jugoslovnsko rehabilitiral. »Književne Novine« beležijo vest o ustanovitvi konkurenčnega »Savremenika« pod naslovom: »Kurioziteti«.

Zane Grey

Do zadnjega moža

Roman

Čez nekaj časa je spet vzdignila oči. Isbel je udobno sedel na skali; očividno se je bil pripravil na čakanje. Imel je irhvinasto, se dokaj novo obleko, posebno če si jo primerjal s tisto umazano in raztrgano, katere se je spominjala Ellen. Kdo ve kako velik ni bil videti; Ellen je bila vajena dolgih, mršavih, okretnih Arizoncev in Texancev. Ta mož je bil drugačne rasti; imel je najširja ramena, ki jih je bila kdaj videla pri kakem človeku, tako da se je zdel na prvi pogled nekam kratek. A njegovi gibčni, krepki udje so kazali, da nikakor ni bil prekratek. Roke, ki jih je držal sklenjene na kolenu, so bile žilave in rjave. Ovratnik je imel odprt in okoli vratu je nosil ruto, kakor moški, ki jih je Ellen poznala. Radovednost je naposled privedla njen trdni pogled do glave in obraza Jeana Isbela. Nosil je krzveno kučmo; njegovi gladki in kratki lasje so bili vranjebarve; njegova polt je bila temna, čista rjavina brez vsake rdeče primesi. Imel ni niti štrlečih podočnic niti visoko zakrivljenega nosu, kakor po navadi belci, ki se jim pretaka v žilah indijanska kri. In vendar je bilo očividno, da je napol Indijanec. O tem so pričale temne, ostre, predirljive oči, široko, gladko, zanišljeno čelo in stroga negibnost njegovega brezbarvnega obraza.

Ellen ga je opazovala. Vsakih toliko sekund se je njegov pogled odvrnil od sivega brezdnega k temni goščavi. Kadar se je ozrl, mu je solnce posijalo v obraz in Ellen je prestregla ostri blesk njegovih črnih oči in videla je, da je prisluškoval. Čakal jo je in stregel na glas njenih korakov! Ellen je komaj zadržala v svojih prsih vzrok. Kar mahoma se je bila začutila tako mlado, boječno in čudno. In

obenem ga je sovražila, zato ker se je očividno zanašal nanjo, da pride. Večkrat je vstal in napravil nekaj korakov v gozd. Zadnji-krat se je ozrl proti zahajajočemu soncu in zmažil z glavo.

In zdajci je Ellen začutila, kako jo je izpreletela mrzla zona. Isbelov pogled se je s presunljivo srepoto upiral v njeno skrivališče. Srce ji je zastalo. Če jo zasači tu, bo od sramu umrla! A že je začela šoj, ki je vresčala nad njeno glavo, in rdečo veverico, ki je nedaleč od nje z rezkim brizganjem oznanjala svojo nejevoljo. Na ti dve prebivalki gozda se je lahko zanesla, da bosta opazili tudi najbolj spretnega lovca in izdali njegovo bližino. Nekaj trenutkov je bila Ellen v smrtnih strahih. Ta bistrooki in tenkouhi Indijanec je morda brez težave videl skozi njen vejnati zaslon in slišal razbijanje njenega srca. Kamen se ji je odvalil, ko se je obrnil in jel s pobešeno glavo in rokami prekrižanimi na hrbtu hoditi po skalnem pomolu. Nič več ni gledal v gozdove. In zdajci se je obrnil proti zahodu, svetloba mu je obsijala obraz in Ellen je videla, da je solnčni zahod blizu. Purani so začeli gavrati.

Isbel se je ustavil pri svojem konju in videti je bilo, kakor da bi nekaj odvezoval od sedla. Ko se je vrnil, je Ellen videla, da je imel v roki majhen zavitek. Odšel je v smeri proti njenemu taborišču in kmalu izginil v gozdu.

V prvem trenutku je bila Ellen vsa zmedena. Kam je bil Jean Isbel namenjen? Vzravnila se je. »Tega ne razumem. Kaj ima v tistem zavojčku? Kaj namerava z njim?«

Nemajhne volje je bilo treba, da je obležala tu, ko jo je tolikanj mikalo, da bi se splazila za njim in dognala njegov namen. A njegov sloves je vplival tudi nanjo in bala se je kosati svojo gozdovniško spretnost z njegovo. Sklenila je rajši počakati, da se vrne k svojem konju. Zato je legla nazaj v svoje skrivališče in se predala radovednemu ugibanju. Kmalu je zagledala Isbela, kako

se je s praznimi rokami vračal proti gozdu. Opazovala ga je, kako je naglo stopil k svojem konju, odvezal vaje in se zavihtil nanj. Nato se je ozrl na skalni obronek, kakor da hoče ohraniti njegovo sliko v spominu, in odjahal po Rimu. Gledala je za njim, dokler ni izginil...

Z naglimi koraki je Ellen krenila proti taborišču. Dolge, zlate svetlobne proge so šle pred njo skozi gozd. Nato so obledele in izginile. Vrhovi borovcev in smrek so dobivali rdečkastožlato barvo. Hripav star puran je z vrhunca griča gavrjal v tišino in mehkejši glasovi pur so mu odgovarjali. Ellen je bila vsa zasopla, ko je dospela v tabor. Dva tovara in dva klapouha mežga sta ji povedala, da se je Antonio vrnil. To je bilo za Ellen dobra novica. Btejanje jagnjet in cingljanje zvoncev se je oglašalo vse bliže in Ellen je bila vesela, da Isbel, če je bil res v taborišču, vsaj pastirjev ni bil našel doma.

Kakor hitro je pogledala v svoj šotor, je opazila zavoj, ki ga je imel prej Isbel v rokah. Ležal je na njeni posteli. Ellen je osuplo zastremela predse. »Ta — ta nesramnost!« Nato ga je z nogo brcnila iz šotora. Te besede in to dejanje so razbrzdale v njej vso togoto, ki jo je tako dolgo zadrževala. Še enkrat je sunila z nogo, da bi brcnila zavoj v taborni ogenj. A to se ji ni posrečilo. Obrnila se je proč in pustila zavoj na tleh.

Pokazala sta se Pepe in Antonio, ki sta gnala čredo proti taboru. Ellen ni hotela, da bi videla zavoj; ta misel je toliko ohladila njen gnev, da ga je brcnila nazaj v šotor. A tedaj jo je pograbila radovednost. Taki čedni, lično povezani zavojčki so bili v Tontski kotlini redki pojavi. Ellen je sklenila, da počaka ugodnega trenutka po večerji in vrže zavitek v ogenj. Kaj ji je bilo mar, kaj je v njem? Gotovo kako darilo. Kar besna je bila na tega nesramnega Isbela, ki je bil tako predrzen, da se ji je hotel prikupiti.

	tricot	napa podložene	glacce	jelenov la	otroške
rokavice	14-	70-	58-	115-	11-
Din					
	trpežni flor	bombaž	volnene	otroške volnene	otroške bombaž.
nogavice	18-	7-50	22-	16-	4-50
Din					
	bombažast	volnene	ribana	otroške	hlac kombine
majice	18-	58-	48-	14-	28-
Din					
	svilene	svilene zimske	tricot zimske	volnene	otroške zimske
hlac	27-	38-	32-	44-	22-
Din					

CENE ZA MIKLAVŽA

pri šterk nasl.
Miloš Karničnik
Ljubljana
Stari trg 18

	jelenov la	napa podložene	volnene	tricot	robovice
	128-	80-	48-	28-	16-
Din					
	sportne dolge	volnene ključ	volnene	pol volnene	trpežne bombaž.
	24-	22-	12-	9-	4-
Din					
	spalne	trak la	raye prsa	pike prsa	damast prsa
	70-	118-	78-	65-	48-
Din					
	sra'ce sportne	telova ki volne i	majice po voln.	gamaše	ovratniki trdi
	48-	68-	52-	30-	9-
Din					

Velika izbira modernih bluz, torbic in pletenin!

Za dame

Za gospode

Krasna izbira kravat, šerp, listnic in žepnih robcev!

Najkoristnejši
Miklavžev dar
za šolsko mladino je
nova otroška pisalna mizica.

Nudite otrokom veselje do učenja!
— Ohranite jih zdrave s telesno nego.

Nova otroška pisalna mizica

ki se uravnava za vse starosti otrok, od 6. do 18. leta, ustreza vsem pravilom o pravilnem držanju telesa pri učenju ter je obenem praktična shramba za vse šolske potrebščine.

MIZICE izdeluje tvrdka

I. REPŠE, Ljubljana, Dvorni trg šte. 1.

Tvrdka Peter Angelo, Ljubljana
družba z o. z.

(ZASTOPSTVO KLEIN & STIEFEL, FULDA)

se preseli s 1. decembrom 1930

v Dvořakovu ulico št. 6

I. nadstropje poleg Gospodarske zveze.

15947

Dobra kvaliteta - po ceni blago!

Prodano

po reklamnih cenah:

6 komadov rjuh (plaht) za posteljo, zarobljenih, širina 150 cm, dolžina 220 cm, iz dobrega češkega bombažastega platna št. 36 Din 400.—, boljša vrsta št. 40 Din 440.—, iz pravega lanenega platna Din 575.— za 6 kosov!

Ostanke (Reste) izključno češkega tekstilnega blaga in to: 20 m raznega pravega češkega šifona, platna za perilo in posteljino, širina 80 cm, dolžina posameznih kosov 3 do 8 m, vse za 260.— Din.

20 m raznega pravega češkega cefirja, kanafasa, druka itd. za perilo in posteljino, dobre barve, širina cca 75 cm, dolžina posameznih kosov 3 do 8 m, vse za Din 250.—.

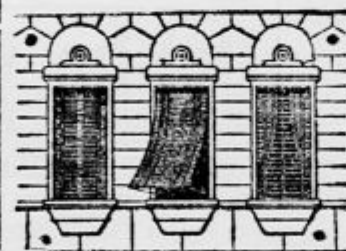
Zahtevajte posebne ponudbe.

Prepričajte se o solidnosti našega podjetja.

Prodajamo samo zajamčeno ČESKO BLAGO.

Po poštne povzetju pošilja

Češki trgovački muzej: Roubiček i drug
Sarajevo. 17751

ŽALUZIJE,
lesene tekstilne rolete (drvonitke),
rolete iz gradina, samonavijalce in
lesene rolete »Esslinger« v vsakih
konstrukcijah izdeluje solidno in
najceneje tvrdka 59

PETER KOBAL

Kranj — Slovenija
Brzjavke: Kobal. Tel. interurb. 32.

Za
ja tril premog
suha drva
ali hoks
šlite tel 2056
oz. naročite v
Wolfovi 1 pri
Dom. Čebin

Pokrajinske
razglednice
po Vaši sliki ali negativu
v pristni fotografiji izgo-
tovi do 20.000 dovoze
tvoznicu Karl Lojze Smuc.
Ljubljana VII, Aleševca 26
Zahtevajte ponudbe in se
sliki

Ljubljana, Zidovska ulica 6
L. PEV ALEK
V sredo naj bere!
Božične, novotne in druge
razglednice, okrase za božič-
no drevo, razno papirno blag-
o po čudovito nizkih cenah
na debelo in drobno kupite
samo pri
308

NESTLE-jeva MOKA

Otroško zdravje

319

KNJIGOVODJO

bilancista, popolnoma samostojnega de-
lavca, za tvorniški komptoir blizu Ljub-
ljane iščemo do 1. jan. 1931. Ponudbe z
navedbo dosedanjega zaposlenja, znanja
jezikov in plače pod »Bilanca« na oglas-
ni zavod Aloma Company, Ljubljana.
15914

OGLEJTE SI OTOMANE

v različnih vzorcih od 550 Din naprej, pa-
tent divane od 1500 Din, salonske garnitu-
re od 1800 Din, peresnice od 290 Din, mo-
droce afrik, močno blago, 240 Din.
Vsa popravila izdeluje točno in najceneje te

Sajovic.

LJUBLJANA, STARI TRG 6.

Premislite naša ljuba, zve-
sta in poštena duša, gospodična

Rozina Pernat

v najlepši dobi. Pogreb prerano
umrle bo v soboto ob 9. uri iz
hiše žalosti.

Rodbine:

PERNAT, TUŠAK, SCHELL.

15956

Iščemo za vse banovine in srece

agilne

**zastopnike za
prodajo HOBI-a**

amerikanskega znanstvenega pre-
parata za čiščenje na popolnoma
novi način. — Generalno zastop-
stvo za Jugoslavijo »OBOVOT«, dr.
V. Šipotovski, Beograd, Cara Uroša
19. Telefon 31—89. 15953

VZAMEM ZASTOPSTVO

popolne ali nepopolne Specerije za Slove-
nijo. Res dobro upeljan, vesten iščem tu-
di dobrega in stalnega mesta. — Potujem
10 let brez menjave delodajalcev.

Ponudbe pod »St. 50« na oglasni oddetek
»Jutra«. 15994

Vsakdo

ki si želi imeti vedno dobro in

svežo pečenko

zlasti za praznike, naj naroči zase zakla-
nega in očiščenega, letos pitnega purana
v teži 3—8 kg, ki ga pošiljam franco pa-
kovanega s poštnino vred po 22 Din za
kilogram. — Razpošilja Exportna in im-
portna trgovina Milan Ivezić, Tuzla,
Drinska banovina, na drobno in debelo.
15991

Električne motorje

generatorje (dynamo), kovaške ventila-
torje, vodne sesalke, vodogrelce itd., iz
tovarn ELIN, nudi:

„Elektrotehna“ d. z o. z.

LJUBLJANA, Vegova ul. 2.

Izvršuje tudi: Elektrifikacije Industrijskih
naprav, mlinov, žag itd. 377

Priporoča se

modna trgovina

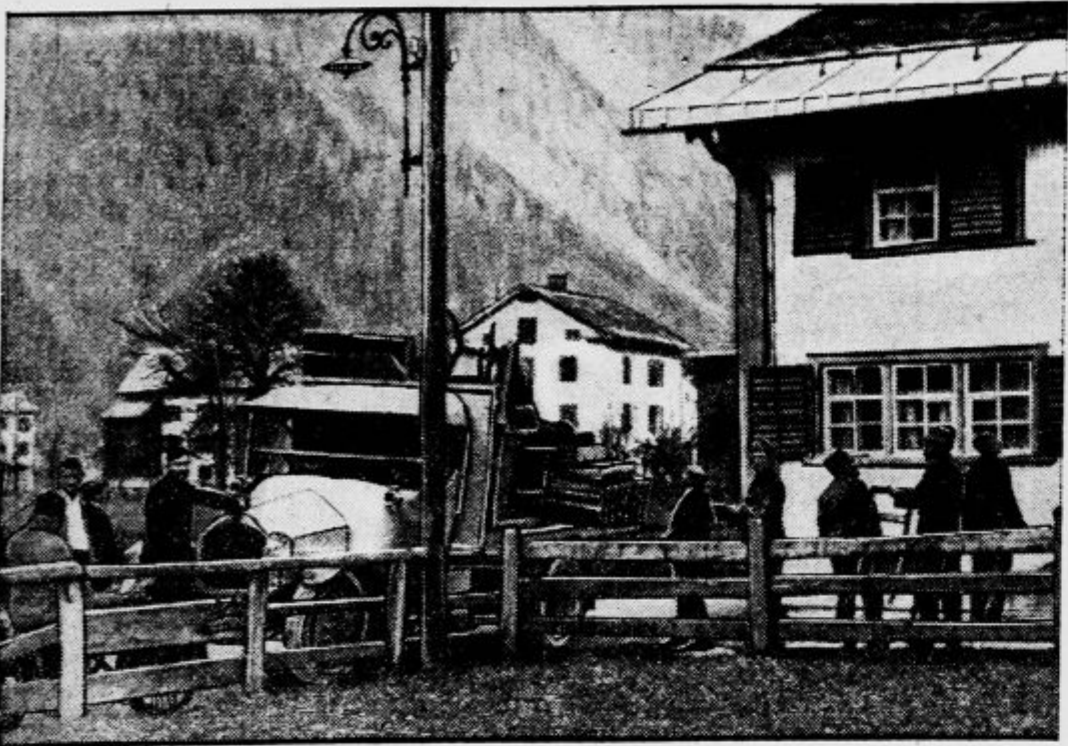
T. Eger

Ljubljana

Sv. Petra cesta 2

14692

IZ ŽIVLJENJA IN SVETA

Gora ogroža švicarsko vas

Vas Lindtal v kantonu Glarus je že nekoliko dni v veliki nevarnosti. Opaža se, da se nasproti ležeči hrib polagoma pomika v dolino; 100.000 kubičnih metrov zemlje, ki drse v dolino, bi lahko popolnoma zasulo vso vas. Oblasti so vas izpraznile, da obvarujejo prebivalstvo pretečega pogina.

Vestni slikar

Kako je Giotto slikal svoje »Razpelo«

K 500-letnici Giottovega »Razpela«, ene največjih italijanskih umetnin, priobčuje pariški »Journal de Débats« naslednjo zgodbo:

Ko je Giotto z velikim uspehom naslikal v Assisiju po presnem 28 prizorov iz življenja sv. Frančiška, ga je povabil kardinal Stefaneschi v Rim. Papež Bonifacij VIII. je bil z umetnikom zelo zadovoljen in mu je naposled naročil veliko sliko Kristusa na križu za oltar nove cerkve S. Maria sopra Minerva. Giotto, ki je tudi sicer vestno izvršil vsako naročilo, se je to pot hotel še posebno odlikovati. Objubil je znatno nagrado nekemu revežu, ki je bil pripravljen eno uro viseti na križu. Seveda je naredil najbolj mučeniški obraz in je tudi zelo trpel, a umetnik še ni bil zadovoljen. Roke in noge niso bile prebodene z žebli, temveč samo s konopci privezane na križ. a razen tega je bil model živ: obraz in tudi vse telo v mukah umirajočega bi morala drugače izgledati. Pred vsem je pogrešal umetnik prave mrtvaške barve. Zato je na zadnje kratkoma pograbil bodalo in revežu prebodel srce, kakor je to storil rimski vojščak v evangeliju. Nesrečnež je takoj izdihnil. Zdaj mu je Giotto z žebli pritrdil roke in noge ter se je z mrzlično naglico lotil slikanja.

Nova umetnina je pretresla sv. očet. Ni mogel prehaliti umetnikove točnosti: blede polti umirajočega, mučeniškega obraza in odrevenelih nog in rok. »Imel sem vzoren model,« je skromno pripomnil umetnik, »če želite, vam ga bom pokazal, in videli boste, da sem le zvesto posnemal naravo.« Papež se je začudil. »Kaj praviš?« je vzkliknil. »Saj mi vendar ne boš pokazal Zveličarja na križu?« Giotto se je nasmehnil: »Seveda ne, ampak vam bom lahko pokazal svoj model, če mi že v naprej obljubite odpustanje.« Papež je pristal na ta pogoj in ga je umetnik povedel v svojo delavnico. Odgrnil je zastor in sv. oče mu je pokazal križnaga: »Umoril sem tega reveža, ker drugače ne bi mogel dobro opraviti vašega naročila!« Papež je ostrmel. »Odpustil sem ti greh,« je rekel, »a izročil te bom rablju. Kot morilec zaslužiš najbolj smrt.« Umetnik ni ugovarjal, vdal se je navidezno v svojo usodo in samo prosil, naj mu bo dovoljeno dovršiti sliko. Papež mu je ustregel, a svojim švicarjem je naročil, naj preprečijo vsak morebitni poskus bega. Giotto je mirno pripravil barve, vzel čopič in naglo vse platno prepleskal z neko črno gosto tekočino. Slika je izginila. »Ponesite jo sv. očetu,« je naročil, »zdaj lahko umrem!« Papež je osebno pohitel v ječo in jetniku bridko očital njegovo novo barbarstvo. Objubil mu je najbolj mučno smrt, če ne bo na novo naslikal Kristusa na križu. »Nisem mogel drugače,« je odvrnil Giotto, »moja slika bi vas vedno spominjala, da ste kršili vašo obljubo. Nisem hotel, da bi vas grizla vest.« Tedaj mu je papež obljubil oprostitve in še visoko nagrado, le da bi še enkrat naslikal umetnino.

NAPREDEK V MEDICINI

Pri bolečinah v sklepih in udih kakor pri prehladu jemljejo mnogi ljudje Togat-tablete. Tegal odgovarja modernemu mišljenju in predstavlja novost in napredek v zdravljenju. Tegal je preizkušen na mnogoterih klinikah in bolnicah in se potrjuje njegovo odlično učinkovitost celo v zastarelih slučajih, v katerih druga sredstva niso pomagala. Tegal učinkuje naglo in sigurno proti revmatizmu, protinu, ishijasu, hripi, živčnih bolečinah in glavobolu. Tegal učinkuje takoj in je popolnoma neškodljiv za želodec, srce in ostale organe. En poizkus je v Vašem lastnem interesu. Vsaka lekarna ima Tegal-tablete v zalogi in Vam jih more te najhitreje dobaviti.

Zdaj je zahteval slikar pismeno obljubo. Čim jo je papež podpisal, je vzel gobo in s špiritom opral sliko. Temna tekočina je bila navaden lak in slika se je zopet prikazala nepoškodovana.

Postrežljiva trdka

Kadar Parižanom ni všeč kakšen zvočni film, si vtaknejo v usta dva prsta in zažvižgajo. Tega sprejema je bil deležen tudi znan Janningsov film »Sinji angel«. Trdka »Alliance ciné matographique européenne«, ki v Parizu zastopa nemško produkcijo, si je zapomnila to demonstracijo. Vsi, ki so prišli te dni na prvo predstavo nekega novega nemškega filma, so od nje dobili zastoj piščalke s pritrdjeno posetnico »A. C. E.« Trdka je obiskovalce vlijudno naprosila, naj se poslužijo piščalke, če jim film ne bo všeč. Večina obiskovalcev je preizkusila piščalke takoj, še preden se je pričela predstava, in ta poskušnja je obljubovala grozovit koncert na koncu. Za srečo je izostal. Novi film, opereta »Cesta v raj«, je bil vsem zelo všeč.

Od strokovnjakov priporočene za varstvo proti vnetju grla, prehladu kakov tudi gripi.

Prave Panflavin pasile v gornjem originalnem omotu se dobe v vseh lekarnah.

Pokvarjena doba

Kakor znano režiserji dandanes radi uprizorjajo klasične komedije in drame v moderni obliki. Ta moda se je menda pričela pred 20 leti, ko smo prvič gledali v »Lepi Heleni« Trojance s cilindri in Parida v gardni uniformi. Ista usoda je zadela »Hamleta«, Moljera in zdaj najdejo slične poskušnje že malo odmeva in nikogar ne začudijo. V Monakovem so uprizorili ta mesec v naših nošah in s sodobnimi dekoracijami »Fedra«. Seveda je obnovil režiser tudi besedilo samo. Namesto antičnega sla je naznanil nekdo Hipolitovo smrt po telefonu. Fedra sama je postala iz kraljice soproga borznega mogotca. Sicer pa je ostalo dejanje neizpremenjeno. Eden vodilnih kritikov je ocenil to predstavo tako-le: »Neprilakovano se je izkazalo, da ne vsebuje napovedana dramska predstava prav nobene drame! V lastnega pastorka za ljubljena antična Fedra je seveda pomnila smerten greh, krvoskrustnost in grozo... A če si privoščiš takšno pustolovščino sodobna mlada žena starega borzjanca, kdo bi hotel raztegniti to zgodbo na pet dejanj? V sedanjih razmerah je to samo malenkosten navaden pojav, snov za enodejanko ali makar opereto!«

Jegulje zamašile Kanal

V Calaisu so opazili, da odvodni kanal v morje slabo deluje, zato so poklicali na pomoč požarno brambo, ki naj bi s svojo orjaško motorno brizgalno izpraznila zaprti kanal, da bi zvedeli, zakaj zastaja odtok. Brizgalna se je krepko lotila dela. Predno pa je bila polovica kanala izpraznjena, so opazili, da meče brizgalna v morje nepretrgano množino jegulj. Ves odvodni kanal je bil zatrpan s temi živalmi, ki so jih cenili na tisoče.

Dopisi

ST. VID NAD LJUBLJANO. Pred nedavnim časom so nastopili svojo službo na meščanski šoli gg. strokovni učitelji akademični slikar Hvala Just, Vanič Ladislav in Korenc Henrik, vsi trije že priznani odlični učitelji. V ponedeljek se je otvorila na meščanski šoli gospodinjska šola, kjer se bodo učile deklice višjih razredov kuhati in gospodinjiti. Kuhanje poučuje gđc. Alena Travnova, učiteljica v šolski kuhinji Nj. Vel. kraljice v Ljubljani. Razen kuhanja se poučujejo letos na šoli še naslednji novi prosti predmeti: strojepisje, goslanje, italijanščina in zborovsko petje. Za opremo kuhinje je poklonila šoli podpora banska uprava, večino kuhinske posode pa si je nakupil podmladek RK, šolska mladinska organizacija učenec in učenk. Vsem, ki so kaj darovali, se ravnateljstvo iskreno zahvaljuje.

ST. VID NAD LJUBLJANO. Knjige Vodnikov družbe so došle in se dobijo pri poverjeniku. Vsak naj obenem prinese še članarino za prihodnje leto, ker se poverjeniku s tem delo zelo olajša. Za tri zamudnike je denar poverjenik založil in so te knjige na razpolago onim, ki bodo prej prišli.

GORENJA VAS V POLJANSKI DOLINI. Naš Sokol bo imel prihodnji teden dve leti prireditvi. V nedeljo, 30. t. m. ob pol 20 bo proslava uedinjenja z zelo pestrim programom, a v petek 5. decembra ob pol 20 Miklavžev večer z mladinsko igro »V kraljestvu palčkove« in s prihodom Miklavža. Darila je oddati v Sokolskem domu v četrti večer in v petek pred prireditvijo. Priidite!

GRIZE. Gradnja ceste od Zalca proti Zabukovci polagoma napreduje. Do mostu je že menda povsem dogotovljena in bi jo bilo potrebno le zvaljati, da bi se lažje vozilo po njej. — Obcestne električne svetilke so pri nas prav redke in še te redkokdaj gorijo. Prosimo za red! — Zlato poroko sta obhajala v krogu svoje številne družine zakonca Salejeva v Sp. Grižah. — »Pred poroko« izvrstno burko trodejanko. bo ponovil dramski odsek gasilnega društva Grize v nedeljo 30. t. m. točno ob 7 zvečer v Piklovni dvorani. Zabave in smeja bo dovolj Priidite!

SV. JURIJ OB ŠČAVNICI. K notici »Neverjetnost«, objavljeni v »Jutru« od 18. t. m., pojasnjujemo, da je Sokolsko društvo Sv. Jurij ob ščavnici naslovilo prošnjo za uporabo šolske učne sobe v svrhu prirejanja proslav na krajevni šolski odbor, ki jo je proti glasu šolskega upravitelja soglasno odklonil.

POLZELA. Praznik narodnega uedinjenja bo proslavilo sokolsko društvo v nedeljo 30. t. m. ob 3. popoldne v društvenih prostorih pri »Jelenu«. — Miklavžev večer bo 5. decembra, in sicer za deco ob 4. popoldne, za odrasle pa ob 8. zvečer. — Namesto venca na grob preminulega dr. Branka Žizka je daroval brat dr. Červinka Sokolu na Polzeli 150 Din. Iskrena hvala!

DOLENJSKE TOPLICE. V nedeljo 23. t. m. je priredil sreski ekonom g. Malasek v šoli v Toplicah važna predavanje o zimskem krmiljenju živine. Posegel je tudi v druga važna kmetijska vprašanja ter jih razmotrival v poljudnih besedah. Razvila se je precej dolga debata, v katero je poseglo več gospodarjev. Na vsa vprašanja je predavatelj točno in strokovno odgovarjal. Ker se sliha predavanja za povzdiglo kmečkega stanu zelo potrebna, bi bilo pač želeli, da bi se večkrat vršila. — V sokolski telovadnici pa je v nedeljo predaval starosta br. Gregor o Sokolstvu. S tem je otvoril serijo za zimski čas določenih predavanj. Prvo predavanje je bilo splošno, predavatelj je tolmačil novi pravilnik za sokolska društva ter razmotrival važna vprašanja domačega društva. Predavanja se je udeležilo mnogo članstva, ki je z zanimanjem sledilo izvajanjem.

Repertoarji

LJUBLJANSKA DRAMA

Začetek ob 20.

Sobota, 29.: Gospa ministrica. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.
Nedelja, 30. ob 15.: Janezek - Nosanček. Mladinska predstava po znižanih cenah. Izven. — Ob 20.: Serija A-000091. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.

Ponedeljek, 1. decembra: Naš gospod župnik. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.

LJUBLJANSKA OPERA

Začetek ob 20.

Sobota, 29.: Vesela vojna. Opereta. C.
Nedelja, 30. ob 15.: La Mascotte. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven. — Ob 20.: Boris Godunov. Gostuje slavni baritonist Baklanov. Izven.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Sobota, 29.: Sveti plamen. Znižane cene. Kuponi. Zadnjič.

Nedelja, 30. ob 15.: Lutka. Kuponi. — Ob 20.: Aleksandra. Kuponi.

Ponedeljek, 1. decembra ob 15.: Življenje je lepo. Kuponi. — Ob 20.: Dnevi našega življenja. Kuponi. Slavnostna predstava.

Začetek ob 20.

SENTJAKOBSKI GLEDALIŠKI ODER.

Začetek ob 20.15.

Sobota, 29. novembra: Vozel.

Nedelja, 30.: Vozel.

SOKOL

Najnovejša številka Sokolskega glasnika prinaša na uvodnem mestu lep članek br. dr. Werka »Rapolce«, sledi članek br. Špičarja iz Radovljice »Za 1. decembare«. Nadaljuje se serija člankov o novi razdelitvi saveza na župe. To pot se je oglašil br. dr. Milan Dokič iz Mostara, ki je proti velikim, tako imenovanim banovskim župam. Brat C. Hočevar iz Maribora svari v razpravi »Ne prenašamo se pred ustanavljanjem sokolskih društev, če niso podani vsi predpogoji za uspešno delo. Članek »Prednjaštvo in funkcijonarji v Sokolstvu« br. Marijana Tratarja obravnava interne prilike po društvi z ozirom na uspešnost, nepretrganega delovanja. Župa Veliki Bečkerek priobčuje svoje stališče glede razdelitve saveza na župe. K istemu vprašanju se je oglašil tudi br. Dugandžija iz Brinja. Br. Miro Veljak pa opozarja brate in sestre, ki sestavljajo proste vaje za leto 1931/32, da naj bodo iste v duhu časa in v skladu s sposobnostjo članstva.

Jugoslovenska Sokolska matica je izdala v »Sokolski knjižnici« tri zvezke z naslednjo vsebino: E. Gangl: O sokolski ideji, inž. Lado Bevc: Sokolsko prosvetno delo, dr. Miroslav Tyrš: Naš zadatek, smer i cilj. Vsaka brošurica stane samo 3 Din. JSM bo nadaljevala s svojo sokolsko zbirko ter bo na ta način povečala sokolsko idejno, administrativno in strokovno literaturo.

Ljubljanski Sokol vabi članstvo, naraščaj in deco na slavnostno zborovanje v proslavo uedinjenja, ki bo v ponedeljek 1. decembra točno ob 11. dopoldne v društveni telovadnici. Sodelovala bo godba dravske divizije.

Sokol i Ljubljana - Tabor bo proslavil praznik uedinjenja ob pol 11. dopoldne v veliki dvorani na Taboru. Vršila se bo svečana seja uprave, kateri bo prisostvovalo vse članstvo, naraščaj in deca. Na dnevnem redu bo predavanje o pomenu praznika, prevedba dece v naraščaj in naraščaj v članstvo, zaobljuba vseh novih članov in članic, ki so prestali 6-mesečno poskusno dobo in bili sprejeti, ter izdaja diplom za lahkotletske tekme. Sodelovala bo društvena godba. Obлека civilna z znakom. Udeležba obvezna. Vabljeni tudi drugi!

Sokolsko društvo Ljubljana III. je priredilo 26. t. m. predavanje, na katerem je uoročal starosta br. Danilo Šaplja o organizaciji in pravilih sokolskih društev. Predavanja se je udeležilo nad 150 članov in članic ter mnogo prijateljev, tako da je bila prostrana dvorana gostilne Fortuna na Vodovodni cesti do zadnjega kotička napolnjena. Predavanju je prisostvoval tudi komandant tukajšnjega artiljerijskega polka, pukovnik Rad. Jovanović s številnimi častniki in podčastniki, kar je navzven članstvo pozdravilo z velikim navdušenjem. Poslušalci so z vidnim zanimanjem sledili izvajanjem predavatelja in dokazali s svojo številno navzočnostjo, da si vzhajena sokolska ideja pridobiva tal tudi v bežigradskem okraju.

Sokolsko društvo v Mostah proslavi letošnji državni praznik 1. decembra v nedeljo 30. t. m. ob 20. zvečer v sokolski dvorani s prav pestro telovadno akademijo. V ponedeljek 1. decembra ob 3. uri pa bo istotam slavnostna seja in zaobljuba novega članstva. Sredi decembra pa priredi društvo jugoslovensko - češki večer s pestrim vspeškom.

Sokolska proslava 1. decembra v Kranju. Drevi bo v sokolski telovadnici proslava narodnega praznika. Poleg pomnoženega domačega orkestra in izbranih telovadcev bo sodelovala s pevskimi točkami tudi gđc. Sanda Pirčeva. Po programu prosta zabava.

Sokolsko društvo Jesenice priredi v nedeljo 30. t. m. ob 20. v Sokolskem domu slavnostno akademijo v proslavo državnega in sokolskega praznika. Spored: slavnostna seja društvene uprave, prevedba dece v naraščaj in naraščaj v članstvo, slovesna zaobljuba novega članstva slavnostni govor brata dr. Kogoj, izbrani telovadni nastopi, prizor »Domovina kliče« z zaključno živo sliko. Člani v slavnostnem kroju! Vabljeni vsi! Vstopnice se dobijo v predprodaji pri bratu Mežiku. Sodelovala bo društvena godba.

Proslava Sokolskega praznika v Kamniku. V nedeljo 30. t. m. ob pol 11. bo v čitalniški dvorani svečana zaobljuba novega članstva Sokola. Poslednje mesece je prijavljenih mnogo novih članov, ki pa po-

Veliko trgovino

s skladišči, prikladno za vsako vrsto trgovine, v večjem in jako prometnem kraju na Gorenjskem, oddam v najem.

Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.

Zamenjam veliko trgovsko hišo na Bledu

z 20 lokali in trgovino, za hišo v Ljubljani.

Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.

lože zaobljubo šele prihodnje leto. Akademija bo zvečer ob pol 9. v Čitalnici. Slavnostno akademijo priredi Sokolsko društvo v Murski Soboti na predvečer narodnega praznika v Sokolskem domu. Na sporedu bodo telovadne in orkestralne točke. Na praznik sam bo ob 11. slavnostna zaprisega vseh novih članov.

Narodni praznik bo Sokol v Radomlju praznoval v nedeljo 30. t. m. ob 16. v šoli s predavanjem in zaprisego članstva. Vstop vsakomur prost.

Sokol Trbovlje priredi v proslavo 1. decembra svečanostno akademijo s pestrim sporedom. Vse telovadne točke bodo spremljali petje, klavir ali orkester. Priidite!

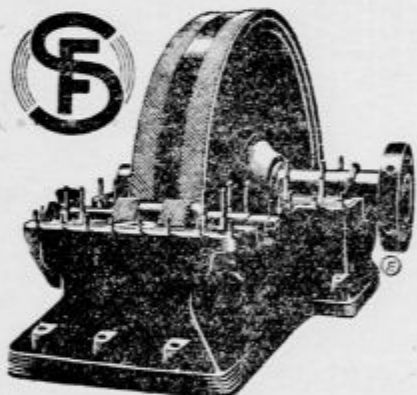
Sokolsko društvo Šoštanj vabi članstvo na 1. decembra k korporativni udeležbi slovesne sv. maše in šolske proslave v Sokolskem domu po službi božji. Po proslavi bo slavnostna seja upravnega odbora, h kateri ima članstvo dostop.

Sokolsko društvo v Rušah proslavi letos državni in sokolski praznik na predvečer v nedeljo 30. novembra ob 20. v Sokolskem domu. Spored: slavnostno predavanje, deklamacije, glasbene in pevске točke ter zaobljuba novega članstva. Udeležba je za vse člane in naraščaj strogo obvezna. Deco naj pripeljejo na proslavo starši. Prijatelji državnega edinstva in Sokola iskreno vabljeni. Vstopnine ni. Od 18. do 19. ure bo bakljada z gasilsko godbo.

Sokol Radgona. Predpriprave za proslavo praznika 1. decembra t. l. so v polnem teku. Vsi oddelki, ki bodo nastopili s prostimi vajami, kakor tudi domači orkester, se pridno vežbajo. V nedeljo dne 30. novembra ob pol 17. uri se vrši v posojilnični dvorani akademija s sodelovanjem orkestra. V ponedeljek, dne 1. decembra t. l. dopoldne ob pol 12. uri pa se vrši v šoli seja društvene uprave in zaobljuba članstva, ki je s preiskusno dobo že končalo. Udeležba vsega članstva obvezna!

Prednjački tečaj zagorskega Sokola se bo vršil v decembru; teoretičen del bo obvezen za vse članstvo, praktični pa za aktivne člane. Poleg župnega prednjaka br. Staneta Burje bo odbor naprosil tudi predavatelje, prvega podstarosta SKJ br. Gangla in br. Murnika za par predavanj. Skoro gotovo bo imel eno predavanje župni starosta br. Smrtink, dalje bodo predavali dr. Tone Zarnik, br. Košmerl, br. Černelc in br. Šulin. Tečaj bo pričel v soboto 6. decembra ob 20. in se bo vršil vsak drugi večer, ob nedeljah in praznikih pa vedno dopoldne, ob 21. decembra.

Odstop br. dr. Jindricha Vanička, načelnika ČOS in ZSS v sokolskih krogih ni presenetil. Brat načelnik je bolehal že delj časa na želodcu in je bil prisiljen opustiti vsako delo. Že delj časa so ga nadomeščali br. Agaton Heller in dr. Miroslav Klinger. Br. dr. Vaniček je upravljal mesto zveznega načelnika od leta 1889, potem, ko je bil izvoljen tudi za načelnika Prškega Sokola. Neutrudno je deloval na izpolnitvi češkoslovskega Sokolstva in dosegel, da je danes ČOS ena največjih in po kakovosti prva telovadna organizacija na svetu. Br. Jindra Vaniček je bil vodja vsega sokolskega pokreta skoraj 42 let! Želim prijubljenemu bratu ozdravljenja in še dolgo vrsto let. Nazdar!

GONILA

Izdelujemo horizontalna in vertikalna GONILA s čelnim kolesjem, GONILA S STOŽČASTIM KOLESJEM, POLZASTA GONILA, GONILA S STOPNICA-MI in KRETNICAMI vsake kapacitete

F. SCHICHAU

G. m. b. H. ELBING (Deutschland)

Za Jugoslavijo: ALEKSANDER EGERSDORFER, Zagreb, Trg kralja Aleksandra 8. Telefon 22—65.

15585

Za dečke

so najzanimivejše čtivo potopisne povesti Karla Maya. Pravkar je izšla povest

Old Surehand

v dveh zvezkih na 620 straneh. Oba zvezka veljata broširana Din 96.—, v platno vezana Din 128.—. Knjigi sta

najzanimivejše darilo za Miklavža ali Božič.

KNJIGAENA TISKOVNE ZADRUGE V LJUBLJANI,

Šelenburgova ulica 3.

85

+

Naša dobra, iskreno ljubljena soproga oziroma mamica, gospa

Marija Lorber

nas je včeraj nenadoma za vedno zapustila. Pogreb predrage pokojnice se bo vršil v nedeljo dne 30. novembra ob 15. uri iz mrtvašnice mestnega pokopališča na Pobrežju.

Sv. maša zadušnica se bo brala v torek 2. decembra 1930 v stolni cerkvi.

V Mariboru, dne 28. novembra 1930.

Žalujoča obitelj šol. ravn. LORBER

Izboljšana kakovost

Nižja cena

Nemogoče, kako to izgleda. Fordu je vendar uspelo. Razlaga: Ogromno povpraševanje po Fordovih produktih.

Brezdvomno je postal Fordov tovorni voz po zadnjič izvedenih izboljšavah zelo priljubljen. Industriji in trgovci celega sveta pozdravljajo z veseljem njegovo pojavo. Novi, izboljšani Ford izpodrine povsod zastarela, ali v uporabi dražja prometna sredstva.

Njegova zelo močna konstrukcija, menjalo s 4 brzinami naprej, izredno dobro in sigurno delujoče šestere zavore, zvezano z nizkimi nabavnimi in vzdrževalnimi stroški, ga usposablja kot idealno transportno sredstvo. Njegova uporabnost je brezmejna.

Tudi za Vas bi bilo koristno, preosnovati Vaš dobavni in dostavni promet. Posvetujte se pri najbližjem Ford zastopniku in bodele sigurno našli izhod iz Vaših transportnih težkoč vsled nabave novega Ford tovornega automobila.

Nove Fordove cene!

Tovorna šasija z enotnimi zadnjimi kolesi, sprednjimi odbijači
ter rezervnim kolesom brez pneumatike Din. 52.500.—
Isto vozilo z dvojnimi zadnjimi kolesi. Din. 53.500.—
Cena se razume za plačilo v gotovini, franko skladišče vsakega zastopnika
v Jugoslaviji. Izprememba cen brez prednaznanila pridržana.

LINCOLN

Fordson

FORD MOTOR COMPANY